

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP WOENSDAG 9 NOVEMBER 2016 OM 17.00 UUR

Voorzitter: de heer J. Wienen
Wvd. voorzitter: de heer J.J. Visser
Griffier: mevrouw J. Spier
Wethouders: de heer J. Botter, mevrouw J. Langenacker, mevrouw C.Y. Sikkema,
de heer M. Snoek en de heer J.K.N. van Spijk

Aanwezig zijn 39 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J.M. Baaijens (Actiepartij), de heer R.H. Berkhout (GroenLinks Haarlem), de heer A.F. Bloem (SP), de heer J. Boer (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw F.G. Cannegieter (D66), mevrouw A. Dekker (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer M. El Aichi (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer M. de Groot (D66), de heer B. Gün (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), de heer G. Hulster (Actiepartij), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw S.K. Klazes (GroenLinks), mevrouw F. de Leeuw (Ouderenpartij Haarlem), de heer B. van Leeuwen (D66), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer D. Mohr (OFM), mevrouw S. Özoğul (SP), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw E. de Raadt (CDA), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer P. Spijkerman (D66), mevrouw M.A. Sterenberg (VVD), de heer F.C. Visser (ChristenUnie), de heer J.J. Visser (CDA) en mevrouw L.C. van Zetten (HartvoorHaarlem)

Afwezig: -

OPENING

De wvd. VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering op deze tweede avond waarop we de begroting bespreken. Welkom allemaal. We beginnen deze avond met de termijn van de burgemeester. De heer Wienen doet de aftrap. Graag uw aandacht. Het woord is aan de heer Wienen.

VERVOLG PROGRAMMABEGROTING 2017-2021

Burgemeester WIENEN: Graag wil ik de leden van de raad bedanken voor hun bijdrage in eerste termijn. Voor mij was dat natuurlijk weer een nieuw element in de kennismaking met Haarlem, het voor de eerste keer bespreken van de begroting in deze raad. Boeiend om te zien dat er in ieder geval over de hoofdlijnen voor het uitgeven van het geld redelijk brede overeenstemming bestaat. En tegelijkertijd grijpt iedere partij dit bijzondere moment aan om eigen accenten te leggen, bijstellingen voor te stellen en op een aantal elementen meer ten principale een discussie aan te gaan. Ik dank de raad voor het feit dat ze mij als kersverse burgemeester een beetje heeft ontzien. Of misschien moet ik eigenlijk mijn voorganger danken dat kennelijk alles zo goed is voorbereid dat u helemaal geen behoefte heeft aan tegenspraak of discussie op de terreinen waarop ik een eerste verantwoordelijkheid draag. Nu moet ik wel zeggen, en dat is misschien meteen een beetje pijnlijk, dat er iets in de begroting staat waarvan ik er later achter kwam dat het eigenlijk niet de bedoeling was, namelijk een bezuiniging van 30.000 euro op City Marketing. Daar kwam ik pas heel laat achter. We hebben het er in het college even over gehad en kwamen tot de conclusie dat het er nu eenmaal instond. We hadden eigenlijk niet de bedoeling dat uiteindelijk voor te stellen, dus er komt nog een voorstel dat te

zijn tijd te corrigeren. Ik heb ook gehoord hoe ieder op eigen wijze beeldend heeft geprobeerd commentaar te geven op de stand van zaken binnen de gemeente. Een van de opvallende vergelijkingen was die van de wethouders als goochelaars. Daaruit kun je de indruk krijgen dat het illusionisten zijn die ons dingen laten zien die er niet zijn. Maar het woord goochelaar wordt soms ook gebruikt om te zeggen dat die mensen dingen doen waarvan een normaal mens denkt: dat kan toch niet, maar toch doen ze het. Laten we er maar van uitgaan dat de waarheid in het midden ligt en dat de wethouders gewoon hardwerkende collega's zijn die druk in de weer zijn met de burgers en de stad. En als je het zo benadert, dan denk ik dat die handschoenen u allemaal past. En dat beeld van de keukenprinsen en de -prinsessen, daar kun je ook prachtige ideeën bij hebben. Ik was er zelf een beetje bezorgd over, want mijn keukenprestaties zijn niet geweldig. Als het daarop wordt afgemeten, dan kan het wel eens helemaal verkeerd gaan, dacht ik. Later dacht ik dat het beeld misschien niet helemaal terecht was, want in dat beeld is het de vraag waar de raad in dat beeld zou zitten. De raad die het menu samenstelt, recepten maakt, inkopen doet, het geld beschikbaar stelt. Ja, die speelt ook wel een hele grote rol in dat proces en die heb ik een beetje gemist in de bijdrage. Doe uzelf niet tekort, zou ik bijna zeggen. Er is gevraagd naar de plaat aan de voorzijde van de begroting. Bij gebrek aan fundamentele kwesties ga ik daar graag op in. Het sluit aan bij tradities. Het schip van de stad wordt gestuurd met visie en vaart. Daar kunt u van uitgaan. Dat willen wij daar uitdrukken. En omdat het Haarlem is, hebben wij er een plezierbootje van gemaakt. Het is gewoon een ongelooflijk plezier om te varen in Haarlem, maar ook een geweldig genoeg om deze stad te kunnen besturen. Er is een beetje tegenwind, maar daardoor laten wij ons niet afleiden. Dat is ongeveer de uitleg van de voorplaat. Er zijn natuurlijk wel enkele punten van aandacht. De PvdA-fractie heeft gezegd: Hoe zit het met de toekomstvisie voor de stad Haarlem voor 2040? Daarmee zijn wij bezig geweest en u had enige zorg dat dat misschien toch wat te weinig aandacht zou schenken aan de sociale component. Ik kan u verzekeren dat dat zeker een belangrijk punt is. U speelt natuurlijk zelf straks nog een grote rol als wij definitief gaan praten over die toekomstvisie. Uiteindelijk is het uw toekomstvisie. Maar ook voor het college is het van uitdrukkelijk belang dat bij alle positieve elementen in de stad er een risico is van een tweedeling in de samenleving. Dat zie je op verschillende plekken en de toekomstvisie zal daarop een goed antwoord moeten vinden. Dat is niet in de eerste plaats dat je wat extra geld schuift naar bepaalde groepen, maar dat is nadenken over hoe dat in elkaar zit en wat we structureel kunnen doen om het in deze stad voor iedereen mogelijk te maken om mee te doen, om te participeren. Mensen die om welke reden dan ook de aansluiting dreigen te missen, die moeten we helpen die aansluiting weer te vinden. Het heeft dus zeker ook onze aandacht. Ik kom op een aantal moties die op mijn terrein liggen.

De heer FRITZ: Dank voor uw antwoord over de toekomstvisie. Wij zijn nog wel nieuwsgierig. Bent u het met onze analyse eens dat in wat wij als tussenstap gepresenteerd hebben gekregen dit onderdeel nog wat weinig voorkomt in de concrete maatregelen? Ik ben het met u eens dat in de inleiding van het verhaal van alles staat over mensen bij elkaar brengen en de tweedeling voorkomen, maar onze analyse is dat het meer over fysieke dingen gaat zodra het wat concreter wordt en minder over sociale dingen. Deelt u die analyse? Want dan hebben wij er heel veel vertrouwen in dat het nog goed komt.

Burgemeester WIENEN: Ja, ik kan me in ieder geval goed voorstellen dat u dat zegt. Toen wij daarover onlangs als college spraken, hebben we ook gezegd dat we de verbinding van de onderwerpen die daar aan de orde komen en die sociale vragen duidelijker zullen moeten leggen. Dus daarin kan ik aansluiten bij wat u vraagt.

Een aantal moties. U heeft een keur aan moties ingediend. Daarover wil ik zo meteen nog iets zeggen aan het einde. Ik heb begrepen dat het trouwens relatief minder is dan anders. Oké. Die eerste motie die mij aangaat, dat is motie 12 van OPH over milieuvriendelijke verkiezingen. Zodra dat woord milieuvriendelijk valt, ben ik meteen enthousiast. Dan denk ik: dat is altijd goed. U doet daar de suggestie om op een andere manier te plakken, want dat kan mogelijk wat plaksel sparen en een paar posters minder verspilling opleveren. Toen ik erover na zat te denken, dacht ik, ja, misschien kan dat een hele kleine bijdrage leveren, maar je kunt je ook afvragen of dit nog wel de manier is waarop we in deze tijd de kiezers moeten attenderen op de verkiezingen en op welk nummer bepaalde partijen op de lijst staan. Misschien moet je wel nadenken of we het nog wel op die manier moeten doen. Maar dat is niet aan het college. Dat is in zekere zin aan de raad omdat u erover moet nadenken op welke manier wij hier de democratie faciliteren, de lokale democratie, maar ook bij andere verkiezingen. Dus dat is van belang, maar ik denk dat het ook van belang is dat we daarover gewoon in gesprek gaan met de verschillende politieke partijen. Dus dat we aan de politieke partijen nog eens vragen op welke manier de stad hen kan faciliteren als het gaat om kiezers attenderen op verkiezingen.

De heer SMIT: Dank u voor de aandacht voor de motie. De motie was/is bedoeld om de deskundigheid op het logistieke vlak van de gemeente te vragen, waarbij de gemeente goed kan kijken hoe het bij collega-gemeenten al gebeurt. Dat is de insteek van de motie. Maar om dat met elkaar hier te bespreken, dat is natuurlijk de andere helft van het verhaal. Dus dank voor de aandacht en ik hoop dat de collega-fracties hierin serieus meegaan. Die voorbeeldfunctie hebben wij als raad zeker.

De heer DE JONG: De VVD zal altijd blijven plakken over de posters van OPHaarlem, maar de burgemeester doet ook een beetje een politieke uitspraak. U zegt dat de gemeenteraad zich misschien eens moet beraden op het voeren van campagne om kiezers te bereiken en vervolgens hult u zich in stilzwijgen. En dan zegt u dat het natuurlijk aan de raadsfracties is. Dan ben ik ook wel benieuwd. U, als burgemeester, licht u dan eens een tipje van de sluier op over wat voor verbeteringen u daarin zou zien zonder meteen in loterijen te vervallen.

Burgemeester WIENEN: Dat is trouwens ook heel interessant, maar laten we het daarover nu even niet hebben. Als het via loting gaat, heb je die verkiezingen helemaal niet meer nodig. Maar dan heb je wel raad. Waarom het draait, is dat je ziet dat er gewoon veranderingen, verschuivingen zijn. Sociale media hebben bijvoorbeeld een enorm veel grotere impact dan vroeger. Er zijn gewoon veranderingen. Dat zijn niet altijd veranderingen die ik wil of die ik voorsta, maar veranderingen die je observeert. Lang geleden toen ik jong was, had je straten waar huis aan huis bijna biljetten hingen met stem op die partij, stem op die partij. Dat zie je bijna niet meer. Je ziet gewoon dat er een verandering is. Sociale media spelen een veel grotere rol. Die posters spelen een veel kleinere rol. Ik denk dat het goed is dat je als stad regelmatig met politieke partijen nadent en dat je bepaalde faciliteiten inzet die nog stammen uit de 20e eeuw, waarbij je je kunt afvragen of dat nog helemaal van deze tijd is. Dat kun je zeggen, maar je kunt daarover ook met elkaar in gesprek gaan en daar nog eens over nadenken.

De heer DE JONG: Nog een laatste politieke vraag dan. Er is een initiatief van een aantal burgemeesters en dat heet code oranje. Bent u daarvan eigenlijk voorstander, van het initiatief dat er ligt?

Burgemeester WIENEN: Ik vind het een ontzettend interessant onderwerp, maar ik zou het niet op die manier aanpakken. Ik krijg nu toch de gelegenheid wat te zeggen. Wat ik in dat voorstel dat naar buiten is gekomen, merkwaardig vind, is dat er gezegd wordt dat

je de gemeenteraad zou kunnen laten loten. Die zou dan nog drie keer per jaar bij elkaar komen. Dat wordt dan een soort conferentie, dan praat je wat met elkaar en dan gaan bestuurders aan de slag. Dat kan de bedoeling toch niet zijn. Ik denk dat als je teruggaat naar het boek waarop ze zich beroepen waarin de heer Van Reybroeck een interessante analyse geeft over de stadsstaat in het verleden, de oudheid en de middeleeuwen. Er bestonden naast gekozen organen ook organen waarbij mensen door loting werden aangewezen. Bij bepaalde maatregelen was er zowel een positief besluit van gekozen organen als van de gelote raad. Dat betekent dus dat een gelote raad naar mijn mening niet in de plaats komt van de gemeenteraad, maar een soort extra middel is om te kijken of er draagvlak is voor het beleid. Of dat de moeite waard is of niet, dat zou best interessant zijn, maar ik zou dat niet doen op de manier waarop mijn collega dat heeft voorgesteld.

De heer DE JONG: Ik zal afronden. Daar ben ik blij om. Ik ben blij dat deze burgemeester ons niet gaat verrassen door plotseling op een lijstje code oranje te staan.

De heer SMIT: Hoorde ik mijnheer De Jong nu zeggen dat hij graag over de posters van OPHaarlem heen wilde plakken? Nou, dan zal ik u vertellen dat ik niet over de posters van de VVD heen plak. Ik blijf gewoon democratisch.

De heer DE JONG: Dank u wel.

De heer SMIT: Ik laat het liever doen. Dat suggereer ik. Haarlem is milieuvriendelijk en de raad moet het goede voorbeeld geven.

De wnd. VOORZITTER: Dit is op zich voor de kijker niet of nauwelijks te volgen.

De heer VAN DEN RAADT: U heeft natuurlijk helemaal gelijk dat we eens moeten nadenken over hoe wij de burger kunnen bereiken. Het zou wel prettig zijn als in de gemeente Haarlem, nu we toch steeds meer kleine nieuwe partijen krijgen, het bord in ieder geval groot genoeg is zodat iedereen er ten minste een poster kan plakken. Het is een trieste bedoening. De heer De Jong verwijst er al naar dat verkiezingsposters plakken een soort competitie is geworden. Wie heeft de grootste? Dat is echt van een droevigheid ... Zorg er in ieder geval voor dat het bord groot genoeg is zodat iedereen daar een poster op kan plakken. En dan kunnen we daarna gewoon nuttige dingen doen: met mensen in gesprek gaan. Kunt u toezeggen dat de borden groot genoeg zijn om er van iedere partij een poster op te plakken?

De wnd. VOORZITTER: Moment. Zeer geëerde collega's, we maken nu hetzelfde mee als afgelopen maandag. Het geroezemoes wordt zodanig dat wij hier de heer Van den Raadt nauwelijks meer kunnen horen - laat staan hoe het elders overkomt. Als u iets wil zeggen, fluistert u.

De heer VAN DRIEL: Hoewel dit onderwerp natuurlijk helemaal niets met de begroting te maken heeft, is er toch een motie over ingediend en hebben we het erover. Het is op zich best interessant. Mijn vraag is aan ofwel de burgemeester ofwel OPHaarlem of we dit aan iemand kunnen adresseren. Er wordt wel gezegd dat we het moeten overlaten aan de politieke partijen, maar wie gaat er dan een initiatief nemen om die politieke partijen bij elkaar te brengen om het hierover te hebben? Moeten wij als gemeenteraad zelf het initiatief nemen om bijvoorbeeld de APV op dit punt aan te passen? Dus dat het verboden wordt om te plakken op die borden.

Burgemeester WIENEN: Mijn voorstel was dat de gemeente - en ik denk dat ik zelf dan de eerst aangewezen ben om dat in gang te zetten - de politieke partijen uitnodigt om daarover een keer te praten. Dat vraagt dan geen extra actie van uw kant.

Dan de motie van OP Haarlem over gehandicaptenparkeerplaatsen. Ik denk dat wij het volkomen met elkaar eens zijn dat het bijzonder ergerniswekkend is als parkeerplaatsen die we speciaal reserveren voor mensen die een handicap hebben, gebruikt worden door mensen die die beperking niet hebben. En als de gehandicapte er dan komt, dan heeft die geen parkeerplaats. Althans, dat risico lopen we. U hebt erover nagedacht en u vraagt of we daar niet een bordje kunnen ophangen met de woorden 'Als u mijn parkeerplaats overneemt, wilt u dan ook niet mijn handicap overnemen?' Er is een aantal redenen waarom ik het heel sympathiek vind. Maar ik denk dat dat niet de manier is waarop wij hiermee moeten omgaan. Het plaatsen van allerlei bordjes met op zich mooie en goede teksten gaat in het openbaar domein wel een eigen leven leiden. Ik weet wel waar je begint, maar je weet niet waar je eindigt. Wij hebben het idee dat het die kant niet uit moet en dat het ook niet erg effectief is. Het zou zelfs nog kunnen leiden tot een reactie van iemand die zegt, ja hoor, dat's goed, ik neem die handicap ook wel. Regel het maar, dan krijg ik waarschijnlijk geen boete. Dat is precies de manier waarop wij het als gemeente graag willen aanpakken. Het wordt gehandhaafd. Er wordt een hele stevige boete uitgedeeld. Ik weet niet of er onder u zijn - ik mag hopen van niet - die daarmee ooit te maken hebben gehad, maar je krijgt een boete van 360 euro. Dat is dus niet kinderachtig. Er wordt op gehandhaafd. Je hebt ook nog kans dat je auto wordt weggesleept en dan betaal je nog een keer iets van 150 euro. Het is een hele domme actie om dit te doen. We moeten dit doen niet op een vriendelijke wijze en niet met een aardige opmerking, maar we moeten dit met een harde sanctie niet accepteren.

Ten slotte de parkeergarages. Daar heb je natuurlijk een ander toezichtsregime. Wij zullen de beheerder van de parkeergarage er nog een keer op wijzen dat hij bij dit soort situaties handhaving kan inschakelen en dat er dan kan worden opgetreden.

Mevrouw DE LEEUW: Mijn man heeft jaren een invalidenparkeerplaats gehad en heeft regelmatig rondjes moeten rijden omdat er mensen op de parkeerplaatsen stonden die geen invalidenparkeerkaart hadden. Het idee van dit bordje heb ik in Antwerpen opgedaan. Daar zijn ze inderdaad. Dat vond ik eigenlijk een heel goed idee. Dat geeft de mensen toch even te denken. Oef, moet ik 'm hier wel neerzetten? Ik zou toch wel prettig vinden als hiermee iets werd gedaan.

Burgemeester WIENEN: Ja. Ik kan u verzekeren dat wij er iets aan willen doen. Nogmaals, een garantie op een parkeerplaats is er sowieso niet. Het kan zijn dat er op een bepaald moment te weinig gehandicapten zijn op een bepaalde plek. Maar als een ander daar gaat staan zonder een invalidenparkeerkaart, dan moet daar onverbiddelijk een sanctie op volgen. Dat is verreweg de meest adequate reactie en dat zal ook het beste effect hebben. Ik begrijp uw ergernis. Wij willen het graag aanpakken, maar wij geloven minder in het effect van een bordje met een opmerking die mensen aan het nadenken zet en meer in het streng sanctioneren.

De heer VAN DEN RAADT: Als u dan niet voor dat bordje bent, dan bent u dus voor een andere oplossing. Een leuke anekdote is dat de grote leider van de PvdA, de heer Samson, ook op een invalidenparkeerplaats in Haarlem heeft geparkeerd. Dat weten we allemaal nog. Als u dan niet met dat bordje komt, dan gaat u waarschijnlijk zeggen dat de mensen een boete moeten krijgen. Dan weet u zelf ook wel dat u 15 mensen in dienst heeft die bij Handhaving over het parkeren gaan. Sommigen zijn af en toe eens ziek, anderen zijn op een cursus. Je hebt verschillende diensten. Dus hoeveel lopen er daadwerkelijk rond in Haarlem? Gaat u dan nu zeggen dat u wat meer Handhaving gaat inzetten en waar gaat u dat vandaan halen?

Burgemeester WIENEN: Interessant dat u erop wijst dat het soms wel gebeurt. Dat is zo. Neem van mij aan dat dat bordje dan ook niet de oplossing blijkt te zijn. Handhaving. U zegt, u heeft handhavers, maar die hebben het zo druk, die komen er niet aan toe. De handhavers werken ook met prioriteiten. Het lijkt mij zeker de moeite waard dat ik bij een gesprek met de handhavers kijk of dit voldoende de aandacht heeft in de algehele handhaving van parkeren. Ik heb de afgelopen weken gemerkt hoezeer dit onderwerp uw aandacht heeft, dus ik neem aan dat u ook graag wilt dat de handhaving sowieso stevig ter hand wordt genomen en dit onderwerp heeft daarbij zeker prioriteit.

De heer VAN DEN RAADT: Dit is precies de discussie waarvoor ik altijd waarschuw. Er wordt dan gezegd: prioriteiten. Natuurlijk, dat willen we allemaal. We willen dat er meer handhaving komt en dat er steviger wordt gehandhaafd. Als iedereen het leert, heb je daarna juist minder handhaving nodig. Ik zou wel graag een keer de prioriteitenlijst willen zien. Elke keer wordt er gezegd dat iets als prioriteit erbij komt. Je kan niet eindeloos zaken opstapelen bij Handhaving. Als ze iets moeten doen, moeten ze andere dingen laten. Ik zie die lijst graag tegemoet.

Burgemeester WIENEN: Het lijkt mij uitstekend om aan de hand van het jaarplan met de raad of in de commissie daarover van gedachten te wisselen en zeker ook met u. Motie 19, een idee van de PvdA om de buurt te betrekken bij politiewerk en Handhaving en u verwijst daarbij naar een Rotterdams project. Laat ik zeggen dat het ons bijzonder aanspreekt en mij zeker ook. Ik denk dat het ontzettend belangrijk is dat je inderdaad de mensen inschakelt. Dat maakt de effectiviteit van je handhaving veel groter en ook de effectiviteit van politiewerk. Dat is echt heel belangrijk. Klachten gestuurd handhaven is ook de manier waarop wij willen handhaven, dus dat is niet alleen een kwestie van prioriteiten stellen in de sfeer van we zeggen van tevoren dat je vooral daarop moet letten. Maar dat betekent ook dat je erop moet letten en erop af moet gaan als er klachten zijn. Er is nauw contact tussen wijkraden en Handhaving. Ik vond een van de leuke dingen bij mijn kennismaking hier in Haarlem, om kennis te maken met een wijk, dat ook de wijkagent erbij is en dat er ook iemand van Handhaving bij is. Op zichzelf is de basis goed. Ik zou dat graag verder willen uitwerken. We zullen zeker kijken naar het Rotterdamse voorbeeld, ik heb er ook wel even naar gekeken. Ik denk niet dat we dat moeten kopiëren. We doen het hier op zijn Haarlems. De suggestie is echter de moeite waard om verder te gaan op de weg die we al zijn ingeslagen.

De heer FRITZ: Dank voor de enthousiaste reactie. Wat ik u zou willen meegeven is dat wij wel iets zoeken waarin meer mensen worden betrokken dan alleen de wijkraden. Het is heel goed dat de wijkraden erin worden betrokken, maar wij zoeken nu juist naar een vorm waarbij gewone buurtbewoners er ook bij betrokken zijn. Als dat uw denkrichting is, dan hebben wij daarin alle vertrouwen.

De heer GARRETSSEN: Ik heb een opmerking en een vraag. De motie spreekt alleen over veiligheid en ik neem aan dat u dan criminaliteitsbestrijding bedoelt. De motie spreekt niet over overlast. In uw antwoord heeft u het wel over leefbaarheidsproblemen. Ik vind juist overlast, overleg met Handhaving en wijkagenten over overlast, heel belangrijk. Als je zegt dat we de buurt zeggenschap gaan geven over de politie-uren, dan denk ik dat de buurt vooral straatcriminaliteit zal noemen. Je komt op een gegeven moment dan wel voor een keuzeprobleem te staan. Elke buurt heeft natuurlijk zijn eigen problemen met de criminaliteitsbestrijding. Heeft u het daarover met de politie gehad en hoe ziet de politie dat?

Burgemeester WIENEN: Ja. Het eerste punt van de heer Fritz: ik denk zeker dat het de bedoeling is het breder te trekken dan alleen maar de leden van de wijkraden. Op dat punt zeg ik graag toe dat het uitbouwen ook betekent het breder trekken. De heer Garretsen merkt op dat het over meer gaat dan alleen maar criminaliteit, maar ook over overlast. Daarin heeft u volkomen gelijk. Overigens zit dat element er ook in het Rotterdamse project in. U wijst op nog een punt en daarover moet ik eerlijk zijn. Ik geloof niet in een model waarbij burgers de politie sturen. Ik denk dat wij in Nederland een redelijk uitgebalanceerd model hebben waarbij het gezag over de politie wordt gedeeld tussen de burgemeester die dat doet op basis van het door u vastgestelde veiligheidsplan en het Openbaar Ministerie. Ik wil van mijn bevoegdheid gebruikmaken om te zeggen dat ik met de politie overleg hoe zij in haar werk en binnen datgene wat wij hier afspreken en wat ik de politie opdraag als het gaat om de openbare orde, opereert. En daarbinnen zoek ik ruimte om ervoor te zorgen dat de afstemming met 'zo'n wijk optimaal verloopt. Daar is al een aantal aanzetten voor. We hebben niet voor niets wijkagenten. Dat instituut dat loopt hier goed. Dat is ook goed bezet hier in Haarlem, heb ik tot mijn genoegen gezien. Wat mij betreft moeten we dat oppakken en daarover nadenken, maar het wordt nooit een simpel verhaal waarbij als het ware een paar buurtbewoners bij elkaar zitten en zeggen dat de politie niet meer hier of daarop hoeft te letten, maar dat moet doen. Zo zal het niet gaan. Ten slotte, de overlast hoort er wat mij betreft gewoon bij.

De heer GARRETSEN: Burgemeester, ik ben het helemaal eens met uw antwoord.

De heer VAN DEN RAADT: Ik ben het ook wel eens met het verhaal van de burgemeester en ik ben ook blij dat hij bij wijkraden komt. Van Trots Haarlem kun je veel zeggen, maar wij zijn bij elke wijkraad en niet alleen kort voor de verkiezingen, maar vier jaar lang. Ik ben wel benieuwd bij welke wijkraden u bent geweest. Maar dat hoeft u niet te vertellen, want de wijkraden waar wij komen, daar horen wij toch wel andere geluiden. Wij komen bij wijkraden waar helemaal geen wijkagent is. Wij komen bij wijkraden waar de wijkagent ziek is en wordt vervangen door de wijkagent van een andere wijk. En dat is het interessante van het voorstel van de PvdA: We krijgen dus nu dat burgers mogen zeggen let hierop en let daarop bij Handhaving. Dus die krijgt nog meer meldingen. Dan ben ik wel benieuwd hoe u dat gaat oplossen. De enige oplossing is of meer Handhaving erbij. En dan komt u met uw beroemde antwoord: prioriteitenlijst. Dus als mensen straks dingen gaan melden en er zijn trouwens een heleboel probleemwijken waar mensen helemaal niks meer melden bijvoorbeeld bij agressievere hangjongeren, daar wordt helemaal geen melding meer gedaan daar heeft men het opgegeven omdat er niets mee gebeurt, en als u zegt dat u het idee van de PvdA gaat uitvoeren, gaat u dan met meer handhavers komen of komt u dan met de prioriteitenlijst? Dan ga je krijgen wat we net met het vorige onderwerp hebben gehad, handhaven op invalidenparkeerplaatsen. Dan gaat u zeggen dat we dat maar moeten skippen, want overlast van hangjongeren is belangrijker. Hoe gaat u dit nu serieus waarmaken?

Burgemeester WIENEN: Ik heb inderdaad geconstateerd bij mijn bezoek aan verschillende wijkraden dat er mensen zaten die zeiden een relatie met de politiek te hebben en dan vraag je even door. En een enkele keer kwam ik ook iemand tegen die vertelde dat hij actief was bij Trots Haarlem. Dus ik herken wat u zegt. U kunt dan waarschijnlijk van die mensen wel horen waar ik allemaal ben geweest. Vervolgens de vraag hoe je dat nu allemaal gaat aanpakken, want dan heb je meer mensen nodig en daarvan zou u waarschijnlijk een warm voorstander zijn. Die indruk heb ik ondertussen gekregen. In eerste instantie is dat niet waarmee ik wil beginnen. Dan zou ik hier komen om extra geld, en misschien dat dat ooit wel gaat gebeuren, maar dat is niet waaraan ik op dit moment denk. U bent met een aantal raadsleden op bezoek geweest bij onze eigen dienst en u heeft gezien dat wij proberen heel direct en heel effectief te reageren op

klachten van burgers. Registreren, direct signalen in de organisatie uitzetten, oppakken, terug melden. Dat is een manier van werken die zijn effect niet zozeer heeft in het feit van ja, jongens, dan krijg je veel meer werk en dan moet je ander werk laten liggen. Nee, je werkt gewoon efficiënter, effectiever. De burgers kijken immers met je mee. Je kunt ook een beroep doen op burgers om zelf te kijken wat voor bijdrage je kunt leveren. Soms zal je ook met elkaar in discussie of in gesprek gaan om te kijken: als dit nu het probleem is, dan is het misschien niet de manier om daarop met Handhaving of politie te reageren. Dat gaat hier niet werken. Er zijn ook problemen die je op een andere manier zou moeten aanpakken. Kortom, niet zozeer door direct te zeggen dat we er meer uren in gaan stoppen, ook niet door te zeggen dat we de prioriteiten die we hier met elkaar vaststellen vergeten, maar door effectiever te werken, door over de inzet van dit instrument na te denken wat het aan toegevoegde waarde kan opleveren. En mocht de conclusie dan op enig moment zijn dat het hartstikke goed loopt, maar dat er toch wat extra mensen nodig zijn, dan zal ik niet aarzelen dat signaal af te geven.

De wnd. VOORZITTER: Moment, mijnheer Van den Raadt. Ik stel u voor dit onderwerp in de commissie verder te bespreken. Het komt ongetwijfeld terug als de motie wordt uitgevoerd. Ik zou willen voorkomen dat het een een-tweetje wordt. Of u zou een afsluitende opmerking moeten willen maken.

De heer VAN DEN RAADT: U begrijpt ook wel dat dit het belangrijkste onderwerp is voor Trots Haarlem. Ik ga me echt nog wel aan mijn spreektijd houden. Ik concludeer dat er nu een voorstel komt. En mensen die gewoon in die wijken wonen en die al helemaal niet meer melden omdat ze er geen vertrouwen in hebben of omdat het zo gevaarlijk is dat je ze echt niet kan vragen zelf de straat op te gaan, die gaan we vragen: burger, ga met Handhaving samen. Dat is dan de oplossing van de burgemeester. Ga dan maar zelf de straat op, meer zul je van ons niet krijgen.

De heer FRITZ: Ik heb eigenlijk nog een reactie op de SP, want toen de SP die vraag stelde of overlast ook werd meegenomen, gingen wij even snel zoeken in die motie of het er wel in stond. Het staat er inderdaad niet in, dus daarin heeft u helemaal gelijk. Het was voor ons zo vanzelfsprekend dat wij ervan uitgingen dat het niet alleen om veiligheid en criminaliteit ging, maar ook om overlast. Dus, bij dezen. Zo mag de motie worden geïnterpreteerd.

Burgemeester WIENEN: Even een opmerking. Uw conclusie deel ik volstrekt niet, mijnheer Van den Raadt. Ik heb niet gezegd, nou ja, de problemen moet je zelf maar oplossen. Dat is springen naar conclusies die ik absoluut niet met u deel. Ik denk dat het echt heel goed is dat we die discussie nog een keer met elkaar voeren, want er zijn inventievere, betere manieren om met dit soort problemen om te gaan dan het simpele advies van los het zelf maar op.

Ik blijf bij u, want u heeft zelf een motie ingediend om een koppeling te maken tussen handhavers en wijken, motie nummer 39. Ik heb naar de teksten van die motie een paar keer moeten kijken, want in eerste instantie dacht ik: fantastisch, maar dit is precies wat we doen. Dus wat is nu de bedoeling van die motie? Na enig studeren kwam ik er achter dat er een relatie wordt gelegd met twee punten waardoor dit toch wat anders is dan het bestaande beleid. Wij hebben dus al handhavers die gekoppeld zijn aan wijkraden. 21 handhavers, 21 wijkraden. Fantastisch. Dat is precies wat u graag wilt. Maar ik begrijp dat u zegt dat u eigenlijk graag zou willen dat de omvang van de bevolking een rol gaat spelen en dat gekeken wordt naar het aantal wijkagenten. Dat is wat groter en dan kunnen we ook meer wijkjes maken voor de handhaving. Als dat inderdaad de juiste interpretatie is van uw motie, dan moet ik zeggen dat ik die motie ontraad. Dat suggereert immers dat wij handhavers zouden gaan inzetten en die koppelen we dan aan een wijkje met een

bepaald aantal inwoners. Of er problemen zijn of niet, dat maakt niet uit. In sommige wijken kunnen ze dan kuierend door de straat en constateren dat er weinig te doen is. In andere wijken loopt het ze over de schoenen. Dat is niet de manier die ik mij voorstel. Volgens mij is het goed dat wij handhaven. Er is een verbinding tussen handhaving en de verschillende buurten. Dat gebeurt op dit moment al en dat moeten we ook zo houden. Dat is positief en dat gaan we ook uitbouwen als het gaat om het inhoudelijke werk. Het betekent echter niet dat we zeggen dat we in iedere wijk het aantal uren handhaving koppelen aan het aantal inwoners. Dat lijkt me helemaal niet de weg die wij op moeten en het lijkt me ook niet nodig om te zeggen dat er evenveel handhavers moeten zijn als wijkagenten. Ik zou niet weten waarom.

De heer VAN DRIEL: Daarover heb ik dan toch een vraag. Er wordt een vergelijking gemaakt met het aantal wijkagenten en het bijbehorende inwoneraantal zoals dat bij de politie is geregeld. Nou heb ik mijn wijkagent ook wel eens gevraagd, joh, je twittert altijd van die mooie plaatjes van de Haarlemmerhout en het Frederikspark. Is het precies zoals u het schetst, heeft u niets te doen, maar moet u toch in de wijk blijven? Nee, natuurlijk is dat niet zo, want die wijkagent gaat als het nodig is ook naar andere wijken daaromheen. Ik begrijp uw antwoord niet helemaal. Ook als handhaver ga je niet alleen maar rondjes fietsen in je eigen wijk. Je gaat natuurlijk ook weleens gewoon verder de stad in.

Burgemeester WIENEN: Ik denk dat hier een misverstand is. Wij zijn het helemaal eens. Dat is precies wat ik zei.

De heer VAN DRIEL: Ik heb niet het idee dat de motie van Trots Haarlem dat wel precies bedoelt. Ik heb de motie nu voor de tweede keer gezien. Die is natuurlijk al een keer eerder ingediend.

Burgemeester WIENEN: Ja, die motie is natuurlijk al een keer eerder verworpen. Dat is een ander punt. Ik heb gekeken naar wat er bedoeld zou kunnen zijn en misschien is het mijn interpretatie en is die onjuist en dan horen we wel wat dan wel de bedoeling is.

De heer VAN DEN RAADT: De bedoeling is natuurlijk niet dat iemand in zijn vaste wijk blijft. Dat is nu natuurlijk bij wijkagenten ook niet. Wij zijn in Haarlem heel blij met de wijkagenten en wij hebben toevallig dan wel dat quotum van 5000, de landelijke richtlijn. Maar bij Handhaving is dat helemaal niet zo. Daar is het 1 op 7500 Haarlemmers. De stad groeit nog altijd. Om te voorkomen dat we straks duizenden prioriteitenlijstjes krijgen die tegenstrijdig met elkaar zijn, kunnen we beter eens kijken of we misschien het aantal handhavers een beetje kunnen uitbreiden.

Burgemeester WIENEN: Ik zou dan zeggen: zet dat er duidelijker in. Ik wil gewoon meer handhavers. Ik heb net al gezegd wat ik daarvan vind. Als ik denk dat dat nodig is, dan kom ik daarop terug. Nu ontraad ik het, omdat ik denk dat we op een goede manier moeten werken. We hebben daarvoor middelen gekregen. We zetten ze in op zo efficiënt mogelijke wijze. Op dit moment heb ik geen aanleiding om te zeggen dat we dat aantal nu eens omhoog zouden moeten brengen.

De heer VAN DEN RAADT: Het staat er wel duidelijk in, hoor. Er staat dat er nu een quotum is van 1 op 7500 inwoners en dat ik wil naar een quotum van 1 op 5000 inwoners. Het staat er dus echt heel duidelijk in. Dat u geen aanwijzingen heeft en dat u zegt dat nu alles goed gaat, dan moet u eens echt met die buurten gaan praten waar mensen zaken niet meer melden omdat ze er geen vertrouwen in hebben dat er überhaupt iets gebeurt. Dat is echt een signaal.

Burgemeester WIENEN: Ik heb niet gezegd dat alles goed gaat. Ik heb gezegd dat ik geen signalen heb om nu voor te stellen de aantallen uit te breiden. Het gaat mij nu om het zogenaamde dictum, dus datgene wat u in de motie concreet vraagt. Daar vond ik dat minder duidelijk.

Motie nummer 38. Waarom heb ik eerst motie 39 gedaan en nu 38? Dat komt omdat de motie van Trots Haarlem over de handhaving zo mooi aansloot bij motie nummer 19 die ik daarvoor aan de orde had. Dan nu toch even naar 38. Daar heeft u het over het uitnodigen van burgerraadsleden of schaduwraadsleden. Ik reageer hierop als raadsvoorzitter, want als collegelid heb ik hierover überhaupt niets te vertellen. U gaat gewoon over uw eigen orde. Deze motie is in die zin onterecht, want u vraagt iets aan het college, maar het college gaat er gewoon niet over. Het is aan de raad hoe zij haar vergaderingen wil inrichten en wie ze daarbij wil uitnodigen. Overigens wijs ik erop dat de raad altijd een deskundige kan uitnodigen om over een bepaald onderwerp een toelichting te geven en dat mensen of op basis van deskundigheid of op basis van belang of op basis van interesse of om welke andere reden dan ook de behoefte hebben om bij een onderwerp hun mening te geven, die in deze stad, in deze gemeente de gelegenheid hebben te komen spreken. Ik heb het gevoel dat die mogelijkheden er gewoon zijn en dat deze extra mogelijkheid niet nodig is. Nogmaals, het is aan de raad om dat te bepalen en het college vindt daar op dit moment niets van.

Tot slot de motie nummer 43. Die gaat over artikel 1 van de Grondwet. De achtergrond is aan de ene kant natuurlijk prachtig. Ik denk dat wij zoekend naar wat nu in onze samenleving bij alle verdeeldheid en bij alle verschillen toch een heel belangrijk punt is, nou, de Grondwet, hopen dat dat een redelijk verbindend iets is. Artikel 1 is artikel 1 geworden omdat het gezien wordt als een soort fundament, als een belangrijk element. Het gaat niet zomaar om een artikel, nee, dit is het eerste artikel. Dat heeft symbolische waarde en ik begrijp dat bijna alle partijen in deze raad met deze motie uitdrukken dat op een aantal plaatsen te willen terugvinden. Dan blijft de vraag waarom we dat dan precies doen. Waarom doen we dat in deze zaal? Is het om elkaar ermee om de oren te slaan? Kijk eens, wat jij zegt, dat klopt niet met artikel 1 van de Grondwet. Of is het omdat wij onszelf niet helemaal vertrouwen? Misschien denken we, verdraaid, het kan zijn dat we dat wel eens uit het oog verliezen. Dus laten we dat nu maar opschrijven. Dan helpt ons dat mogelijk om bij de les te blijven. Het kan ook nog zijn dat u zegt: wij vinden dat gewoon een mooi idee. Of wij vinden het esthetisch mooi als er ergens iets wordt aangebracht. Nu moeten we even kijken hoe dan en waar dan. Moet het voor iedereen heel duidelijk leesbaar zijn of mag het op een manier die juist intrigeert waardoor mensen eens gaan kijken wat er nou staat? Kortom, ik wil hiermee aangeven dat wij aan de slag gaan om te kijken hoe we dat het beste kunnen doen, als u dat wilt. Maar misschien moeten we ook voor onszelf nog wel even nadenken wat nu precies de achtergrond is en wat we daarmee nu willen bereiken. Het viel mij op dat 11 van de 12 fracties in deze raad deze motie hebben ondertekend. Is dit een boodschap aan de 12e fractie? Of is er een fractie die het overbodig vindt?

De heer DE JONG: Dat is inderdaad zo. De VVD dient deze motie niet mede in. In Nederland struikel je overigens in overheidsgebouwen, waar het bordje hangt. Dat is verder prima. Als de gemeenteraad dat wil ophangen, dan moet ze dat vooral doen. Het kan zomaar zijn dat er een politiek statement achter zit. Dat weet ik niet. Die vraag stelt u heel terecht. Misschien moeten de indieners die vraag maar eens beantwoorden of dit bedoeld is om partijen of toekomstige partijen te disciplineren. Ik heb geen idee. De kernwaarden van de VVD mogen duidelijk zijn. Bij dit soort emoties heb ik er overigens altijd moeite mee dat er een soort moreel appel bij zit. Die morele dwang van gij zult met deze motie meedoen. Zo zitten wij liberalen niet in elkaar. Wij maken daar uiteraard een

eigen afweging. Maar de vraag is denk ik heel terecht aan de indieners: wat is eigenlijk de bedoeling hiervan?

Burgemeester WIENEN: Die vraag leg ik ook neer. Je kunt aan de ene kant zeggen: Jongens, dit is zo mooi gemaakt, hier moet iedereen wel voor zijn. Het heeft een hoog symbolisch gehalte, dus laten we dat gewoon doen. In de Tweede Kamer hebben ze het gedaan. Daar was overigens een hoop gedoe over de uitvoering. Ze hebben het voor de Tweede Kamer gedaan op een bank, maar jongeren gingen erop skaten en dat was dan toch wel weer vervelend. Hoe dan ook, ik denk dat het goed is er nog even over na te denken wat we er precies mee willen en aan welke vormen we denken. Ik wil u in overweging geven: denk er nog eens over na of je dat echt moet doen bij de publieksbalie bij de gemeente. Hoewel ik absoluut onderschrijf wat er staat, voorspel ik u dat een deel van de samenleving het anders gaat interpreteren. Wanneer het met hele formele wetsteksten wordt geconfronteerd, dan roept het zoiets op alsof het tegen hen wordt gebruikt. Dat je het hier doet, dat snap ik. Hier wordt de democratie beoefend. Hier kun je zeggen dat je er behoefte aan hebt om een dergelijke grondregel heel goed zichtbaar te maken. Als je het daar doet, kun je je afvragen waarom wij een burger daarmee confronteren als hij bij de gemeente op bezoek komt. Kijk, dit is artikel 1 van de Grondwet. Wilt u dit nog even lezen? Dat zult u wel nodig hebben. Ik kan mij voorstellen dat een deel van de mensen het gevoel krijgt dat dat enigszins elitair is.

De heer DE JONG: Ik wil mijn waardering en trots uitspreken voor de woorden van de burgemeester. Die zijn de VVD uit het hart gegrepen. Hij benadrukt precies de zorgpunten die de VVD-fractie bij deze motie heeft. Wij sluiten ons dan ook volledig aan bij de zorgen die hier mogelijk zijn bij dit soort acties. Wij horen graag de reactie van de indieners op de woorden van de burgemeester.

De heer VAN DRIEL: Persoonlijk begrijp ik de reactie van de burgemeester niet en van de heer De Jong ook niet. Die vind ik zelfs een beetje onnozel. Als je bijvoorbeeld de publieksbalie binnenloopt en je vindt dat die tekst confronterend voelt, dan denk ik, je bent in Nederland en dit is nu juist het eerste artikel van onze Grondwet dat ons allemaal bindt als een soort basisbeginsel van gelijkwaardigheid, gelijkheid. Hoezo komt dat op je af? Ik zou juist denken dat iedereen dat beginsel omarmt. Hetzelfde geldt voor het verbod om te discrimineren. Ik kan me niet voorstellen dat er iemand is die de tekst leest en denkt: Nou, ik word wel een beetje geconfronteerd met het feit dat ik niet mag discrimineren. Als dat zo is, dan ben ik er blij mee. Waarschijnlijk verschillen we dan van mening op dit punt. Maar dat mag.

De heer VAN DEN RAADT: Ik begrijp de burgemeester eigenlijk wel. In de publiekshal bijvoorbeeld, dan is dat iets waarover we in de commissie een keer moeten spreken. Mijn persoonlijke motivatie om deze motie in te dienen - en daarom vind ik ook dat we misschien een keertje zouden kunnen beginnen met het bordje op te hangen in de raadszaal - is, dat Trots Haarlem vindt dat het college zich niet altijd aan artikel 1 van de Grondwet houdt. Trots Haarlem heeft ook een klacht ingediend bij het discriminatiebureau Kennemerland tegen onder andere mevrouw Langenacker.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik was dan wel benieuwd welk deel van de bevolking u bedoelt die deze tekst misschien tegen de borst zou stuiten. Kunt u dat uitleggen? Ik begreep het niet.

Burgemeester WIENEN: Even in de richting van de heer Van den Raadt. Als die tekst ergens moet worden opgehangen, dan moet die goed leesbaar daar hangen zodat het college het in ieder geval goed ziet. Even dat punt van de heer Van Driel. Het gaat er mij

dus niet om dat ik het geen probleem vind als dat Grondwetsartikel niet functioneert. Ik vind het minder belangrijk. Ik zou bijna zeggen: integendeel. De vraag is waarom wij denken dat het zinnig is om die tekst op te hangen. Normaal gesproken zou je zeggen dat je dat doet op het moment dat je twijfels hebt over of dat wel goed functioneert. En op dat moment moet je je af gaan vragen of het dan het beoogde effect heeft. Dus dan ga je na waarom je dit doet. Ik doe dit omdat ik dit zo belangrijk vind, omdat ik mij zorgen maak en omdat ik denk dat sommige mensen dit nodig hebben. Ik ga het daar neerzetten zodat ze er toch mee worden geconfronteerd. Dat doe ik dan op die plek. Je kunt het ook op andere plekken doen. Het lijkt mij trouwens interessant daarover na te denken. Maar ik doe het op die plek. Is het dan zo dat mensen het gevoel kunnen krijgen: Hé, waarom staat dat hier? Wie is de geadresseerde? Waarom wordt dat tegen mij gezegd? En dan kun je zeggen dat niemand er aanstoot aan neemt, want iedereen kijkt er langs en neemt niet eens de moeite om te lezen wat er staat. Je hoeft je dus geen zorgen te maken. Maar dan heeft het ook geen effect. Als het wel iets is wat opvalt en waarnaar mensen gaan kijken en over na gaan denken, dan sluit ik niet uit – en dat is de werkelijkheid in dit land – dat er mensen zijn die het gevoel hebben van kijk: ik mag niet meer zeggen wat ik wil. Natuurlijk is dat niet uw bedoeling, maar u hoeft maar de opiniebladen te lezen om te zien hoe dit soort discussies in dit land wordt gevoerd. En als je het daar niet in tegenkomt, dan zou ik zeggen: kijk eens op social media. Ik kom het voortdurend tegen dat er een deel van de samenleving is dat dit voortdurend naar voren brengt. En een ander deel van de samenleving beroept zich dan weer op andere rechten, de vrijheid van meningsuiting. Ik mag zeggen wat ik wil. Dat staat ook in de Grondwet. En vervolgens ontstaat er een oeverloze discussie die in ieder geval in de social media niet leidt tot verheffende taferelen. Ik zeg trouwens niet dat je het niet moet doen, ik zeg alleen dat je erover moet nadenken of je het doet. En dan kunnen we nadenken over de beste vorm. Ik sta helemaal achter dit artikel. Sterker nog, ik vind dat wij er met elkaar heel goed aan doen om erover na te denken hoe we dat in onze samenleving in de breedte nog beter laten leven. Wat dat betreft kunnen we elkaar de hand geven.

De heer VAN DRIEL: Ik heb het vermoeden dat de burgemeester hier toch een denkfout maakt. Hij formuleert het namelijk negatief. Wat mij betreft is het de bedoeling dit positief te formuleren, dus vanuit de gedeelde waarden en niet van waarom moet je het doen, want misschien is er wel iemand die het er niet mee eens is. Nee, dat is niet de insteek. De insteek is juist dat wij met elkaar bevestigen dat dit ons bindt en dat wij het hiermee eens zijn. Als je het negatief wil formuleren, dan moet je het desbetreffende artikel van het Wetboek van Strafrecht daar ophangen. Daarin staat dat het verboden is te discrimineren en dat dat strafbaar is. Wat mij betreft doen we dat bewust niet.

Burgemeester WIENEN: De vraag was natuurlijk wie ik dan op het oog had. Ik kijk dan naar de mensen die op social media bij dit soort discussies komen met het verwijzen naar artikel 1 van de Grondwet en degenen die daarop dan op een gegeven moment boos reageren. Dat is niet iets wat ik verzin, dat is de werkelijkheid. Wat mij betreft moeten we hierover niet te lang spreken. Je moet erover nadenken waarom we het doen, op welke manier we het doen en wat we ermee willen bereiken. Ik herinner mij dat op heel veel plekken, zeker vroeger, nu wat minder, dat prachtige blauwe bordje hing met de woorden verboden toegang, artikel zoveel van het Wetboek van Strafrecht. Daaraan werd niet zo heel veel aandacht besteed. Maar op het moment dat iemand dan ergens naar binnen gaat, kun je hem daarop aanspreken. Waarom hang je bordjes op? Daarover moet je even nadenken. Dat is het enige wat ik in dit geval zeg. Dit is een onderwerp dat onze samenleving beroert en waarover heel veel mensen het hebben. Ik wil samen met u heel graag nadenken over hoe wij er voor kunnen zorgen dat de beleving daarvan zo goed mogelijk door de hele bevolking wordt gedragen. Daarover zijn wij het volstrekt met elkaar eens.

Mevrouw VAN ZETTEN: Het valt mij op dat de burgemeester zegt dat wij hierover niet lang hoeven te praten, maar blijkbaar raakt het u nogal, want u praat er zelf heel erg lang over. U geeft mij helemaal geen antwoord. Ik vraag u welk deel van de bevolking dit betreft en dat blijken dan mensen op social media te zijn. Dat vind ik een heel vaag deel van de bevolking. Ik ken die mensen allemaal niet. Die komen hier waarschijnlijk ook helemaal niet in de hal. In die zin vind ik het antwoord niet erg bevredigend. U heeft vast wel meer op het oog dan alleen maar mensen die op social media iets zeggen.

De heer MOHR: Ik ben verbijsterd over de lange introductie van de burgemeester op dit onderwerp. Ik begrijp de mitsen en de maren en alle beren op de weg niet zo goed. Ik begrijp niet waar u naartoe wilt. Ik heb in dat kader wel een vraag. Achter u staat een buste van de koning. Ook een symbool. Een figuur van binding. Halen we die nu ook weg of heeft u daarover andere ideeën? Ik kan mij voorstellen dat de mensen in deze zaal die minder koningsgezind zijn dan u aanstoot nemen aan deze buste.

De heer RIJSSENBEEK: Het zal geen verbazing wekken dat artikel 1 van de Grondwet ook voor D66 de basis is waarop ze haar beslissingen en handelwijzen toetst. Laat ik voor mezelf spreken. Ik kan niet in de hoofden kijken van mensen die op welke plek dan ook de tekst lezen en ik kan niet zien wat het met hen doet. Ik kan alleen zeggen wat het met mijzelf doet. Voor mijzelf is het steeds een slijpsteen van de geest. Het dwingt om scherp te zijn. Ik moet zeggen dat ik daarmee regelmatig met mijzelf in conflict kom. Ik zou het niet voor die andere mensen willen ophangen. Ik zou het voor mijzelf hier op de muur willen hebben staan om me iedere keer bewust te zijn van het fundament waarnaar wij ons moeten gedragen.

Burgemeester WIENEN: Dat is ook precies wat ik heb gezegd, wat ik heb gevraagd. Ik kan mij dat heel goed voorstellen. Overigens zijn er veel meer plekken waarmee je hier iets zou kunnen doen. Het spreekt mij bijzonder aan dat u hier het punt pakt waarom het eigenlijk gaat, namelijk dat het goed is dat wij allemaal nog eens nagaan waar onze eigen blinde vlekken zitten. Dit is best lastig. Iedereen is gelijk. Het zit vol in dit land van mensen die het gevoel hebben dat ze niet gelijk behandeld worden. Dat is een heel interessant gegeven. Niemand moet hier de indruk krijgen dat ik dit artikel niet een goed hart toedraag. Sterker nog, het enige wat ik graag wil, is dat we met elkaar dat scherper en beter bekijken en niet alleen volstaan met het ergens neerzetten. Ik vind zelfs deze discussie daarin in ieder geval waardevol. Nogmaals, de laatste opmerking raakt mij het meest. Dat vind ik terecht, dat wij in de spiegel kijken en zeggen: wat betekent het voor ons zelf?

En wat de heer Mohr betreft, ik heb niet voor niets gezegd dat ik het in deze zaal veel meer op zijn plek vind. Net zo goed als ik de symboliek van de koning een mooie symboliek vind, waarvan ik graag zeg laten we het zo houden, vind ik dat je dat hier in deze zaal ook moet doen. Als het gaat om die publieksbalie heb ik u gewezen op het punt wat ik in ieder geval in de werkelijkheid tegenkom. U niet. Ik zou zeggen, kijk eens op social media. Kijk eens naar al die mensen die het gevoel hebben dat ze niet gelijk behandeld worden. Dan kun je natuurlijk zeggen dat je denkt dat het een positieve bijdrage zal leveren. Geen enkel probleem. Alleen, zeg niet dat het onzin is dat dit soort discussies in onze samenleving worden gevoerd.

Dan kom ik tot een afronding. Er viel mij nog iets op. U heeft een heleboel moties ingediend en nu ben ik uit de tijd en van de school dat het college of de ministers een verzoek van de raad ervaren als een bevel als er een motie wordt ingediend door de raad of door het parlement, door de Tweede Kamer. Kennelijk heeft u daar enige twijfel bij, want sommige moties formuleert u als een verzoek en andere als een opdracht. Ik zat mij af te vragen of dat nu bewust was. Dus als u zegt: wij verzoeken het college, dan kan het

college het doen en als het college het niet leuk vindt, dan niet. Of bedoelt u eigenlijk altijd hetzelfde, namelijk wij verwachten van u dat u met onze verzoeken ook daadwerkelijk aan de slag gaat? Als dat zo is, dan is het misschien nog wel eens aardig erover na te denken hoe we het formuleren. Het is maar ter overweging. Ik wens u nog een hele prettige vergadering.

De heer VISSER (ChristenUnie): Zouden wij bij de volgende sprekers aan het eind de mogelijkheid mogen hebben voor niet beantwoorde vragen. Die mogelijkheid hebben wij nu niet gehad en ik kom er bij u wel op terug in mijn tweede termijn.

De VOORZITTER: Dat lijkt me goed. Het spijt me dat ik iemand heb overgeslagen. Ik geef die gelegenheid straks graag. Ik geef nu het woord aan de wethouder Van Spijk.

Wethouder VAN SPIJK: Er is in jaren nog niet zoveel vragen aan de wethouder van Financiën gesteld. De enige echte motie die aan de wethouder Financiën is ingediend, gaat over een poepje en een zuchtje. Met andere woorden: ik kan het kort houden. Uit de verschillende bijdragen van de fracties hoor ik positieve woorden.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mag ik een punt van orde maken? Wij zijn het gewoon dat de waarnemend voorzitter de heer Visser de raad voorziet als het college antwoordt. Nu zie ik u opeens weer daar zitten, maar de raad verwacht de heer Visser daar.

De VOORZITTER: In het presidium is een voorstel geweest over hoe de orde van deze vergadering zou zijn. Daar was aangegeven dat de heer Visser het deel voorziet waarin ik het woord voer. Ik dank hem daarvoor. Dat is veel en veel beter. Of dat bij de rest van de beantwoording door het college verder een toegevoegde waarde heeft, daarover kun je discussiëren. En ik heb ook afgesproken dat zeker te doen na deze vergadering. Maar voor deze vergadering was dit de afspraak.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ken die afspraak niet en de ervaring leert dat de burgemeester toch nog wel eens voor zijn collegeleden gaat liggen om ze te beschermen tegen de raad. Daarom natuurlijk dat bij de eerste termijn van het college de heer Visser hoort voor te zitten. Ik ben het absoluut niet eens met het voorstel van het presidium. Ik begriep het ook niet. Ik heb er ook geen nieuws over gehoord.

De VOORZITTER: Goed. Ik zou zeggen, u bent erbij, let op en verbaas u.

De heer VAN DEN RAADT: Mevrouw Van Zetten, wilt u dan een hoofdelijke stemming?

Mevrouw VAN ZETTEN: Laten we maar een hoofdelijke stemming doen dan.

De VOORZITTER: Ik denk eerlijk gezegd dat dat niet eens kan, want de wet zegt dat de burgemeester voorzitter is van de gemeenteraad. Dat is niet een discussie waarover je het iedere vergadering zou kunnen hebben. Het lijkt me dat we het nu gewoon doen zoals afgesproken. Ik vind het uitstekend om daarop te zijner tijd terug te komen en te kijken of we het prettiger vinden om het op een andere manier te doen, bijvoorbeeld op de manier zoals u het gewend was.

De heer VISSER (ChristenUnie): Collega's, even om een misverstand te voorkomen. Het formulier waarop de burgemeester doelt, is het overzicht van de gang van zaken en dan ziet u telkens ook bij deze termijn staan plaatsvervangend voorzitter J.J. Visser en J. Wienen. De interpretatie - ik heb dit eerlijkheidshalve ook niet zo gelezen - tussen wat

wij voorgeschreven hebben gekregen en wat we daar zelf van vonden als presidiumleden, hebben wij niet zo gelezen als nu gebeurt. We kunnen twee dingen doen. Of we gaan het op de spits drijven of we doen het zoals de huidige voorzitter het zich voorstelde. Nogmaals, het is niet expliciet aan de orde geweest. Dus laten we deze vergadering nu gewoon doen zoals de voorzitter het voorstelt. Vervolgens kunnen we naderhand in het presidium en naar uw reacties kijkend bezien wat nu wijsheid is. Verder alstublieft met de begroting nu.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik begrijp de reactie van de heer Visser wel, maar ik vind het heel erg raar dat een jarenlange traditie opeens huppekee overboord wordt gegooid zonder dat wij daarin gekend zijn. Eerlijk gezegd vind ik dat er wel gestemd mag worden.

De VOORZITTER: Dit is een onderwerp dat niet voor stemming in aanmerking komt.

De heer GARRETSSEN: Ik ben het met de heer Visser eens. Het is niet zo aan de orde geweest. Ik betreur het net zoals mevrouw Van Zetten dat de traditie verloren gaat.

De VOORZITTER: Ik zeg toe dat we het daarover gewoon in het presidium hebben en als dat de wens is, dan gaan we dat natuurlijk in de toekomst anders doen. Wat mij betreft gaat het er nu gewoon om dat er wordt voorgezeten. U mag van de voorzitter verwachten, niet alleen nu maar altijd, dat hij daar zit om onafhankelijk ervoor te zorgen dat de vergadering in goede orde verloopt en niet dat bepaalde partijen worden ontzien.

De heer BLOEM: Ik constateerde dat een niet nader te noemen collegelid veel spreektijd heeft gebruikt. Hoeveel spreektijd heeft het college nog en hoe gaat het met de planning?

De VOORZITTER: Het college heeft nog 87 minuten, heb ik begrepen. We gaan een manmoedige poging doen. Ik begrijp daaruit dat korte antwoorden in ieder geval op prijs worden gesteld. Daar zal ik mij in de toekomst beter aan houden. Dan is nu het woord aan wethouder Van Spijk.

Wethouder VAN SPIJK: Uit de verschillende bijdragen van de fracties hoor ik positieve feedback over de voorliggende begroting. Dank daarvoor. Ik geef de complimenten graag door aan de ambtelijke organisatie. Er is keihard gewerkt om deze begroting te presenteren, zeker als je bedenkt dat de kadernota pas half juli is vastgesteld. Wij danken de raad voor haar inbreng bij de totstandkoming van de vele verbeteringen, ook onder andere bij de nieuwe indicatoren die we de afgelopen periode hebben vastgesteld. Graag wil ik nogmaals benadrukken dat het college met deze begroting een voorzichtige en solide financiële koers vaart. In deze begroting zit bijvoorbeeld nog de laatste structurele bezuiniging en daarmee sluiten we een lang proces van bezuinigen af in Haarlem. Er wordt verder ingezet op het verminderen van schuld. Ook is de nieuwe BBV-wetgeving verwerkt in deze begroting om de gemeentebegrotingen tussen gemeenten beter vergelijkbaar te maken. Er is goed nieuws op het gebied van de woonlasten. En er is ook een digitale versie van de begroting beschikbaar. Een punt dat door veel partijen is genoemd, is schuld. Dat is ook een belangrijk onderwerp voor de gemeente Haarlem. Bij de Programmabegroting 2016-2020 werd nog een vaste schuld verwacht van 570 miljoen euro; de huidige prognose is dat de vaste schuld 486 miljoen euro zal bedragen. Dat positieve verschil is natuurlijk goed nieuws en de prognose naar de toekomst toe zal een nog lagere schuldenlast laten zien. Sommige fracties gaven in hun eerste termijn de indruk dat de cijfers kunstmatig zijn, omdat er voor het eerst over korte schuld wordt gesproken. Die stijgt. Laat ik hierover volstrekt helder zijn: die indruk is onjuist. De schuld van alle gemeenten wordt volgens dezelfde norm bepaald. De prognose van de schuld is in deze begroting dus aanzienlijk gedaald. Als u dan vergelijkingen wilt maken,

dan moet u wel appels met appels vergelijken. Het klopt natuurlijk dat voor elke organisatie geldt dat er sprake is van een langlopende schuld en een kortlopende schuld. Het is echter gebruikelijk om te kijken naar de vaste, langlopende schuld. Dat is in Haarlem niet anders dan elders. Wel is het zo dat met de nieuwe BBV-wetgeving voor het eerst ook het korte geld in de balans is toegevoegd. Maar als u zegt ik wil het korte geld toevoegen en meenemen, dan moet u dat dus op de goede manier doen en dan moet u appels met appels vergelijken. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de schuldpositie in 2013, de hoogste positie, dan moet u op dat moment daarbij ook de korte schuld optellen. Die was 556 plus 50 miljoen en dan kom je uit op 606 miljoen euro. Dat punt wil ik gemaakt hebben. De vraag is of kort geld relevant is. Hetzij feitelijk prognoses van dagkoersen. De behoefte aan kort geld fluctueert per dag. En dat is natuurlijk afhankelijk van het feit of we grote betalingen moeten doen. Ik heb vandaag nog even nagevraagd wat de korte schuld van vandaag is. Vandaag hebben we dus geen korte schuld. Dat kan volgende week weer anders zijn als we een aantal grote betalingen moeten doen. Dat varieert elke keer per dag. Belangrijk is in ieder geval dat het college in deze begroting op bladzijde 221 de ambitie uitspreekt om in de groene cijfers te komen qua schuldpositie. En dan doel ik op de VNG-normen.

De heer SMIT: Kunt u dan voor de duidelijkheid aan het publiek uitleggen in welk bedrag nu die ruim 20 miljoen euro is vervat die op de reserve sociaal domein staat als niet uitgegeven zorgkosten? Hoe muteert die ruim 20 miljoen euro in de cijfers?

Wethouder VAN SPIJK: Die zit dus verwerkt in de algemene reserve. Dat ziet u op bladzijde 310. Daar ziet u staan: algemene reserve sociaal domein en daar staat dat bedrag genoemd.

De heer SMIT: Ik herken die wel als algemene reserve, maar ik bedoel hoe die muteert in het saldo van de schulden. Hoe is het daarin verwerkt?

Wethouder VAN SPIJK: Daarin is dat niet verwerkt.

De heer SMIT: Dus die ruim 20 miljoen euro heeft geen effect op de kortlopende of langlopende schulden?

Wethouder VAN SPIJK: Nee, dat staat in de balans op bladzijde 31 en ik verwijs dus naar bladzijde 310 waar het totaaloverzicht staat van onze reserve positie.

De heer GARRETSSEN: Ik dacht dat u nu van de kortlopende schulden wilde afgaan, maar ik heb u een heel concrete vraag gesteld. Ik denk dat u het met mij eens bent dat u zich aan de wet moet houden en ook aan de Wet financiering decentrale overheden. Daarom heb ik de vraag gesteld dat in de begroting 2015 stond dat we maximaal 43 miljoen euro kort geld mochten lenen. In de werkelijkheid heeft u 66 miljoen euro geleend. En vanaf volgend jaar wilt u naar de 81 miljoen euro. Die vraag heb ik u concreet gesteld en op die vraag wil ik graag antwoord.

Wethouder VAN SPIJK: Wij moeten voldoen aan de Wet Fido en daaraan voldoen we. U verwijst naar bladzijde 31 waar staat dat wij naar een netto vlottende schuld gaan van 80 miljoen euro. Dat gaat dus niet alleen over de korte schuld, over het rood staan, maar ook over leveranciers en crediteuren die we moeten betalen. Aan het eind van het jaar, bij de balansdatum op 31 december, maken we de stand op van welke leverancier we nog moeten betalen in het volgend jaar. We hebben de factuur al wel binnen, maar we betalen pas in het volgende jaar. Ook dat bedrag zit in deze categorie. Dus wij voldoen

ruimschoots aan de Wet Fido. Die 43 miljoen euro, dat is het normbedrag. En daar zitten we ruim onder. Vandaag staan we op nul.

De heer GARRETSEN: Bent u het dan met mij eens dat wat er in de Begroting 2015 stond, maximaal 43 miljoen euro te besteden aan korte schuld en het is dit jaar 66 miljoen euro geworden, dat dat onjuist was in die Begroting 2015? Hoe is dat verschil te verklaren? Kunt u mij dat duidelijk maken?

Wethouder VAN SPIJK: Op bladzijde 119 staat dat 8,5% van de begroting kort geld mag zijn en dat mag dit jaar 41 miljoen euro zijn. Elk jaar varieert de begroting, dus de ene keer is het 41 miljoen euro en de andere keer is het 43 miljoen euro. Dat varieert. Dat staat ook in de huidige begroting. Er is sprake van een misverstand bij u. Daarin zitten ook de leveranciers en de crediteuren die we elk jaar hebben. Dat heeft elk bedrijf, dat je dus aan het einde van het jaar nog een paar facturen moet betalen die pas het volgende jaar worden geboekt.

De heer GARRETSEN: Nog even een korte reactie om te kijken of ik het goed begrijp. Ik had inderdaad ook 41 miljoen euro uitgerekend. Maar u zegt dus dat het verschil tussen die bijna 66 miljoen euro en 41 miljoen euro bestaat uit leveranciers en dergelijke?

Wethouder VAN SPIJK: Ja.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mag ik een punt van orde maken? Ik zie dat de meter van ons allemaal loopt behalve die van de heer Van Spijk. Blijkbaar wordt de spreektijd van het college niet meer geregistreerd?

De VOORZITTER: Die wordt hier door de griffier bijgehouden. Die loopt wel.

Mevrouw VAN ZETTEN: Het apparaat is kapot?

De VOORZITTER: Het wordt bijgehouden.

De heer DE JONG: Het gaat er feitelijk om dat ik in een ander universum leef dan wethouder Van Spijk. De schuld is eigenlijk helemaal niet zo moeilijk: die is gewoon hoog en die blijft ook gewoon hoog. Het gaat om beeldvorming. Als ik nu hoor zeggen dat kort geld dagkoersen zijn, dan moet u niet opschrijven dat de schuld daalt omdat wij 25 miljoen euro extra kort geld nemen. De schuld daalt ook omdat u investeringen naar de toekomst doorschuift. De schuld daalt ook omdat u meer vooruit ontvangen middelen heeft, 17 miljoen euro of 11 miljoen euro. De schuld daalt ook omdat u uw facturen pas later betaalt. Die omvang heb ik al geschetst in mijn eerste termijn. Dat loopt in de tientallen miljoenen euro's. Daarin heb ik natuurlijk gelijk. En u heeft er natuurlijk ook gelijk in als u zegt dat dit de schuldprognose is. U schetst een beeld dat wij daadwerkelijk de schuld aan het aflossen zijn. Met al die dingen die ik heb genoemd, daarmee wordt de schuld geen jota kleiner. Helemaal niets. De schuld wordt verkleind als u aflost. De maatregelen die deze coalitie heeft genomen. U kent ze. Het investeringsplafond. Het kasstroomplafond. Maar niet door de maatregelen die u eigenlijk in de antwoorden op de vragen van de ChristenUnie heeft verteld. Dat is beeldvorming. De schuld wordt niet met deze 100 miljoen afgelost. Ook dat is een momentopname. Dat zult u toch moeten erkennen?

Wethouder VAN SPIJK: Ik heb het over de feitelijke schuld die nu op dit moment 486 miljoen euro is. In januari/februari zullen verschillende schulddelen weer aflopen en dan zullen we dat of weer moeten bijfinancieren - dat staat ook in de begroting - of we

laten het lopen. Ik constateer dat we met het huidige beleid dat we hier met elkaar voeren, rustig aan doen. We doen rustig aan als het gaat om grote politieke ambities. We hebben geen grote plannen. We zijn bezig de boel op orde te krijgen. We bezuinigen. We hebben nog die bezuinigingsactiviteiten waarvan u twee jaar geleden ook heeft gezegd dat we die moeten afmaken. Al dat soort zaken heeft effect op de dagelijkse geldstromen die we nodig hebben.

De heer DE JONG: Uiteraard, wethouder. Daarin heeft u helemaal gelijk. Nu spreekt u eindelijk het verlossende woord en daar houd ik van. We zullen het dadelijk moeten bijfinancieren. Daar gaat het om. Natuurlijk wel. U schrijft zelf die investeringen die u niet doet, die 17 miljoen euro, dat noemt u een boeggolf, en dat zijn weer de antwoorden op de vragen van de ChristenUnie, dat u die 17 miljoen euro gaat lenen in de toekomst. Dat is toch gewoon zo? Facturen die u nu niet betaalt, die gaat u in januari betalen. De vooruit ontvangen gelden die u nu doet, daarvoor gaat u de taken in januari verrichten. De schuld gaat zo heel erg heen en weer. U gaat bijfinancieren. Wat is nu de daadwerkelijke aflossing? Die is een stuk geringer dan de beeldvorming die u creëert. Dat is eigenlijk het punt dat ik wil maken.

De VOORZITTER: Wethouder Van Spijk reageert zo. Daarnaast zijn er nog een paar sprekers die zich hebben gemeld. Probeer kort en puntig uw punt te maken.

Wethouder VAN SPIJK: Wij bezien vanuit een actief treasurybeleid hoeveel financieringsbehoefte wij hebben. Op dit moment zijn er geen korte schulden. Wij zullen in januari/februari kijken hoeveel procent we gaan bij financieren. Het kan best zijn dat we minder bijfinancieren dan we nu denken, maar dat gaan we in januari/februari bekijken. Ik geef u op een briefje dat de trend van die daling van de vaste schuld is ingezet. Die gaat de komende jaren door. Dat zien we op basis van de prognoses die we nu hebben. Maar u heeft gelijk, betalingen zijn dynamisch. We zullen het zien. Ik voorspel u dat u in de komende periode bij verschillende planning- en controlmomenten zult zien dat schuld in Haarlem verder gaat dalen, tenzij u hier weer heel andere besluiten gaat nemen. De koers is nu solide. We hebben de olietanker gekeerd naar rustiger financieel vaarwater.

De heer SMIT: Toen ik u er daarnet naar vroeg, kreeg ik een ontwijkend antwoord. Ik ga even naar pagina 221, samen met de heer De Jong. In de begroting staat 486 miljoen euro. Vervolgens zegt u ook dat die lager is vanwege de incidenteel lagere lasten voor het sociaal domein. De hele raad hier heeft nog niet besloten dat die ruim 20 miljoen euro voor het sociaal domein die in de reserve staat, niet wordt uitgegeven. De bedoeling is dat die op termijn wel wordt uitgegeven. Ik zie de heer Fritz ernstig kijken, maar ik neem aan dat hij ook vindt dat wat er nu in de reserve sociaal domein staat, ten goede moet komen aan het sociaal domein. Dat is 23 miljoen euro. En dat betekent heel simpel dat die 486 miljoen euro in ieder geval een druk naar boven krijgt van 23 miljoen euro. Dan ben ik het weer met de heer De Jong eens: die 486 heeft te veel een window dressingprofiel gekregen om goede sier te maken. U heeft een aantal verplichtingen boven op die 486 miljoen euro zitten, waaronder die 23 miljoen euro die toch een keer moet worden betaald.

De VOORZITTER: Ik constateer dat dit iets oproept. We hebben het ook niet voor niets over de begroting. Ik denk dat het goed is dat dit ook de tijd krijgt. Ik loop even de mensen langs die zich nu melden en dan vraag ik aan de heer Van Spijk in zijn beantwoording de verschillende reacties mee te nemen.

Mevrouw LEITNER: Interruptie op de heer De Jong. Het was al weer een tijdje terug. U hoort de heer Van Spijk niet zeggen dat er 84 miljoen euro is gebruikt om de schuld af te lossen. Waarom het gaat, is dat we 17 miljoen aan investeringen die we niet hebben gedaan, vooruit duwen. Die zit nog in de prognose. Waarom het gaat, is dat de trend naar beneden gaat. De schuld daalt dankzij de maatregelen van deze coalitie.

De heer MOHR: Een punt van orde. U ontnam mij gisteren het woord omdat ik wat treuzelde op een interruptie van de heer Fritz en dat respecteerde ik. Mevrouw Leitner treuzelde met een interruptie op diezelfde heer Fritz en dat staat u toe. Kunt u daarop een toelichting geven?

De VOORZITTER: Dat komt omdat mevrouw Leitner zich al even geleden had gemeld. Ik vind dat het verstandig is om eerst degene die het woord heeft zijn betoog te laten afmaken en daarna de volgende het woord te geven.

De heer MOHR: Ik zou bijna verwijzen naar artikel 1. Doe ik niet.

De VOORZITTER: U heeft het woord, want u heeft zich daarnet ook gemeld. Maar misschien was het deze opmerking.

De heer MOHR: Het was de vraag van de heer Smit van OPHaarlem. Dat was ook mijn vraag.

De VOORZITTER: Dan de heer Van Driel.

De heer VAN DRIEL: Het betoog van OPHaarlem verbaast me een beetje. Even voor de goede orde richting OPHaarlem. Een reserve is eigen vermogen. Dat is gewoon bezit. Het is niet zo dat je schuld omhoog gaat als je dat uitgeeft. Ik begrijp werkelijk niet waarover u het heeft.

De heer SMIT: Dan kan de wethouder misschien uitleggen dat de reserve van 23 miljoen euro helemaal op een apart potje staat en op het moment dat we dat gaan uitgeven, wordt dat aparte potje aangesproken. Als dat aparte potje er niet is, wordt het ten laste gebracht van de financieringsopdracht en dan komt er 23 miljoen euro financieringslast bij.

De heer GARRETSSEN: Even ter onderstreping van wat de heer De Jong heeft gezegd. U heeft zelf bij de presentatie van de begroting gezegd dat u ruimte heeft om voor 25 miljoen euro kort geld aan te trekken en dat de omvang van de totale schuld hierdoor niet veranderde. Alleen de vaste schuld ervaart daarvan een gunstig effect. Dat is in tegenstrijd met uw betoog nu. Daarom is het helemaal juist wat ik in de eerste termijn heb gezegd. Volgend jaar neemt de schuld van Haarlem in lijn met uw woorden met 13,5 miljoen euro toe.

Wethouder VAN SPIJK: Dat kunnen we nu niet zeggen, dat het met 13,5 miljoen euro toeneemt. Ik heb er volgens mij duidelijk op geantwoord. En in de richting van OPHaarlem zeg ik dat we alle zaken die met de invoering van de decentralisatie van de zorg te maken hebben, via een bestemmingsreserve, in dit geval de reserve sociaal domein, laten lopen. Voordelen en nadelen etc., daarover heeft u expliciet afspraken gemaakt. Daar houden we ons aan en dat monitoren we. U bespreekt vooral met mijn collega Langenacker hoe dat loopt. Wij hebben hier expliciet dat sociale domein erin gelaten. Dat is het kader. Als u zegt: we stoppen ermee, we laten het via de algemene reserve lopen, dan hebben we een heel ander verhaal. Wij kiezen ervoor het in het sociaal domein te laten zitten en de 'risico's en de effecten van het proces op deze manier te laten

lopen. We gaan in de komende jaren kijken of we dat in de toekomst ook zo blijven doen. Maar dit is het kader waarmee we nu aan het werk zijn. Dat zullen we de komende jaren in ieder geval nog zo houden.

De VOORZITTER: We ronden dit af. Nog een reactie van de heer Smit.

De heer SMIT: Dat bedoelde ik helemaal niet. Ik wijs alleen op bladzijde 220 en 221. Onderaan 220 staat dat er een schuld is van 486 miljoen euro en deze lagere prognose - want die is van 5 zoveel gekomen naar 486 miljoen euro - heeft te maken met een aantal zaken. De tweede daarvan is incidenteel lagere lasten voor het sociaal domein. En die incidenteel lagere lasten, dat saldo, dat wordt overgeheveld naar de reserve. Daar heb ik het niet over. Maar de 5 zoveel is gedaald naar 486 miljoen euro omdat er lagere lasten zijn in het sociaal domein. Op het moment dat u dat lagere deel weer gaat uitgeven, stijgt de 486 miljoen euro weer. Dat is het enige wat ik zeg. En daarmee zeg ik dat u voorzichtiger had moeten zijn met die publiciteit over de 486 miljoen euro. Er zitten ook verplichtingen op. Een van die verplichtingen is straks die lagere lasten weer uit te geven.

Wethouder VAN SPIJK: Ik stel voor dat we deze discussie afronden. Wij hebben het sociaal domein apart in de begroting in een reserve gestopt. Dat klopt. Tegelijkertijd kijken we dagelijks naar de geldstromen. Daar kijken we vanuit Treasury naar. We hebben een deel in de vaste financiering en we hebben een deel in de incidentele financiering.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de wethouder nu doorgaat met zijn beantwoording. We hebben een vrij heldere uiteenzetting gehad van de verschillende zienswijzen.

Wethouder VAN SPIJK: Er was een aantal opmerkingen gemaakt over de organisatie, onder andere door GroenLinks en de Actiepartij. Ik wil graag benadrukken dat we een enorme bezuinigingsoperatie achter de rug hebben van 60 miljoen euro totaal. Daarin zit natuurlijk een heleboel efficiencywinst. Tegelijkertijd constateert u dat er op verschillende punten nog meer integraal moet worden gewerkt. Dat is een punt dat wij met u delen. Op het hoogste niveau zijn wij met een aantal veranderingen bezig geweest binnen de directie. Daar hebben wij veranderingen aangebracht. Maar wij hebben ook in de organisatie via gebiedsgericht werken op verschillende manieren het integraal werken verbeterd en we hebben recentelijk het besturen op maat ingevoerd. U heeft van de week zelf kunnen zien hoe dat nu functioneert. Ik ben het met de Actiepartij en GroenLinks eens dat het een voortdurend punt van aandacht is en dat er verbeterlagen zijn te maken. Dan het punt over de decemberrapportage. Ik heb het vorige week even kort in de commissie Bestuur genoemd. Wij hadden eigenlijk vandaag de decemberrapportage willen opsturen, maar gisteren in de collegebehandeling heb ik nog een aantal opmerkingen gehad van mijn collega's. Die verwerk ik. Wij willen in de decemberrapportage laten zien wat het nieuwe financiële beeld is van dit jaar. Dat is gunstiger. Dat heb ik vorige week ook gezegd. Wij zullen als college voorstellen doen om te kijken wat we met die gunstige situatie kunnen doen. Daar gaan we later op door in de decemberrapportage. En ik hoop dat we dat in december met u kunnen bespreken. Tot slot zijn er nog enkele concrete vragen gesteld die ik nog even apart wil noemen. D66 vroeg nog naar de wijzigingen bij de BBV. Het is inderdaad zo dat wij vanaf 1 januari 2017 niet meer de activa van maatschappelijk nut versneld kunnen afschrijven. Dus alles wat we dit jaar nog afschrijven, dat heeft een structureel effect op de begroting. Maar na 1 januari 2017 geldt dat niet meer.

De PvdA stelde een vraag over monumenten. Als gemeente voeren wij een actief monumentenbeleid, bijvoorbeeld via de beschermde stadsgezichten. Wij ondersteunen praktische advisering bij de verschillende bouwprojecten. We hebben natuurlijk de

bestemmingsplannen. Maar we hebben ook een leningenstelsel van particulieren die willen investeren in de renovatie van gemeentelijke monumenten. En we hebben natuurlijk acties op verschillende andere projecten zoals de Bavo. Als u zegt dat u nog meer wilt doen op het gebied van monumentenbeleid, dan zouden we bij een volgende kadernota daarover verder kunnen doorpraten. Dit is het huidige monumentenbeleid.

Mevrouw SCHOPMAN: Het is een heel mooi antwoord, maar het is niet het antwoord op onze vraag. Het ging, en daarover hebben we het ook in de commissie gehad, om het gemeentelijk vastgoed. Nu heeft u het over monumentaal vastgoed in het algemeen. Maar ons gaat het om het monumentale gemeentelijke vastgoed. Aangezien u 'zo'n fantastische zoektocht bent gestart met succes voor de Bavo, dachten wij dat het ook kon voor ons eigen monumentale vastgoed.

Wethouder VAN SPIJK: Dat punt speelt ook in de portefeuille van de heer Botter. Wij hebben natuurlijk met elkaar vastgesteld dat er sprake is van achterstallig onderhoud op een aantal van onze eigen panden. Het stadhuis waar we nu bijvoorbeeld zitten, wordt gerenoveerd. U kunt de steigers op de verschillende plekken zien. Op verschillende punten wordt die inhaalslag gemaakt. Maar we zijn er nog niet. Er zijn nog een heleboel projecten waar we onze tanden in moeten zetten. Er zijn ook financieringsafspraken gemaakt over hoe we dat in de toekomst gaan financieren. De heer Botter gaat daar vandaag dieper op in naar aanleiding van een motie. We hebben daar dus beleid op.

Mevrouw VAN ZETTEN: Bent u ervan op de hoogte dat er bij het kabinet een voorstel ligt om de aftrek voor rijksmonumenten af te schaffen? Dat heeft misschien ook consequenties voor Haarlem. Denkt u daarover na? Komt u met een idee? Gaat u lobbyen in Den Haag? Wij zijn natuurlijk toch een hele grote monumentenstad in dit land.

Wethouder VAN SPIJK: Ik ben daarin persoonlijk heel actief. Ik ben voorzitter van de Nederlandse federatie van erfgoedgemeenten. Ik ben recentelijk benoemd. Wij zijn met mevrouw Bussemaker, maar ook met Tweede Kamerleden en met alle Nederlandse gemeenten die veel monumenten hebben, actief aan het lobbyen. Afgelopen maandag is er een Kamerdebat geweest. Daar hebben we in ieder geval een aantal punten binnengehaald. We zijn er nog niet. Haarlem is daarin heel actief en ik ben er persoonlijk actief bij betrokken.

Mevrouw VAN ZETTEN: Houdt u ons dan op de hoogte?

Wethouder VAN SPIJK: Absoluut. Wij hebben ook meegedaan aan een brief. Die kan ik u sowieso even toesturen. Die is vanuit Maastricht opgesteld en die hebben wij mede ondertekend.

Tot slot wil ik reageren op de heer Mohr. Daar zit ook een vraag van de ChristenUnie in. Dank dat u mijn social media-activiteiten goed volgt. Dat waardeer ik. In uw betoog zaten twee punten vooral vanuit mijn portefeuille Ruimtelijke ontwikkeling. Een punt is ook door de ChristenUnie aan de orde gesteld. Zelf ben ik ervan overtuigd dat op het moment dat wij meer ambtelijke capaciteit krijgen in de komende periode, wij meer projecten kunnen loskrijgen. Wij hebben natuurlijk enorm bezuinigd op het ambtelijk apparaat en ook in het ruimtelijk beleid. Nu ziet u dat de economie weer aantrekt en dat de bouwproductie aantrekt. Wij hebben heel veel bouwprojecten klaarliggen of grondposities. Als we daarin extra investeren, kunnen we dat sneller verkopen. Dat is zeker een punt. In de begroting staat het ook genoemd. We hebben het in deze begroting niet kunnen oplossen, maar ik wil wel bij een volgende planning- en controlcyclus en zeker in de volgende kadernota daarvoor extra aandacht vragen.

De heer VISSER (ChristenUnie): Hoor ik u nu zeggen: dient u alstublieft een amendement in zodat we wat meer tijdelijke inhuur kunnen doen om meer projecten los te krijgen en meer grondverkoop te doen? Dan kunnen wij dat toch gewoon amenderen en dan kunt u het komende half jaar al extra mensen inhuren om de gronden te verkopen en om meer projecten los te krijgen. Daar hoeven we toch niet een half jaar mee te wachten?

Wethouder VAN SPIJK: Dat vind ik een goed punt. Toen we de begroting opstelden, hadden we de financiële ruimte niet en wij moeten een sluitende begroting kunnen aanbieden. Ik heb het niet kunnen vinden, maar daarom heb ik het wel expliciet laten opnemen. Ik zeg u toe bij een volgende planning- en controlcyclus daarop terug te komen. Het is wel een punt waar we tegenaan lopen.

De heer MOHR: Dank voor de beantwoording van deze vraag. Een andere vraag gold uw bericht van 11 mei. Ik ben een trouwe fan van uw post. In dat bericht van 11 mei zei u dat u nog wat extra interne procedures voerde en externe inspraakrondes, zodat u de schuld verder kon verlagen. Ik vond dat heel creatief, maar ik snapte er helemaal niets van. Kunt u dat nog eens toelichten?

Wethouder VAN SPIJK: Het was een grapje aan het einde van het blog. Dat is dus duidelijk niet overgekomen.

De heer MOHR: Als ik het nu lees, dan snap ik het. Misschien toch nog even inhoudelijk. U maakte melding van de verkoop van grond voor 15 miljoen euro. Ik neem aan dat dat geen grapje was. Om welke grond ging dat? Vlak bij de Schipholweg, zei u.

Wethouder VAN SPIJK: Bij de entree van Oost hebben we na jaren die deal gesloten en die grond wordt dus verkocht. Dat gaat in fases. We zijn nu met het vijfverpark bezig. U heeft op de social media kunnen zien dat ik daar met een enorme graafmachine een eerste handeling heb mogen doen.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik kom er toch nog even op terug, want de wethouder zei dat hij het geld niet heeft kunnen vinden. Volgens mij kan hij ook verdienen aan projecten als we die loskrijgen. Bouwleges, misschien efficiënter werken, grondverkoop. Ik heb al een paar keer de Amsterdamsevaart genoemd. Als we dat definitieve plan meteen doorontwikkelen, dan scheelt het ons ook kosten. Ik snap niet dat een wethouder Financiën voor iets wat geld oplevert, geen geld kan vinden in de begroting. Kan de wethouder dat uitleggen?

Wethouder VAN SPIJK: Dat was eigenlijk mijn volgende. U had dat inderdaad ook al gemeld. Wij zijn ons daarvan zeker bewust. De bouwleges beginnen nu weer toe te nemen. Daar zit in ieder geval ruimte. Bij het opstellen van deze begroting heb ik met mijn 'collega's zitten kijken hoe we de zaak op nul krijgen. Ik heb dit ingebracht, maar ik kon het op dat moment niet oplossen. Ik hoor u nu heel duidelijk zeggen om er snel mee aan de gang te gaan. We kunnen inderdaad verschillende grondposities gaan verkopen in de toekomst.

De heer MOHR: Met het oog op een motie: hoeveel extra capaciteit heeft u nodig om die verdienencapaciteit die nu aan het ontstaan is, veilig te stellen?

De heer GARRETSSEN: Ik kreeg de indruk dat u aan het einde van uw betoog was. Wij hebben op verzoek van de griffie onze teksten doorgestuurd. Ik had nog twee expliciete vragen aan u gesteld en daar wil ik ook graag antwoord op.

De VOORZITTER: Ik vermoed dat u de wethouder bijzonder helpt als u even zegt welke twee vragen dat zijn.

De heer GARRETSSEN: Een eerste vraag was of de wethouder weer van plan is, volgens afspraak, om van het overschot van ruim 5 miljoen euro dat wordt verwacht op de begroting van dit jaar de helft voor de schuldaflossing te gebruiken. De tweede vraag ging over het kasstroomplafond. Er staat nu in de begroting dat er met het kasstroomplafond geschoven kan worden. Het mag worden overschreden mits dit het jaar daarop wordt gecompenseerd. Mijn vraag was of dat geen problemen oplevert indien er onverwachte tegenvallers zijn. Ik vind het jammer dat ik dit allemaal in mijn eigen tijd moet vertellen, want de wethouder had die tekst kunnen lezen.

Wethouder VAN SPIJK: Ten aanzien van de SP dan. Dat verdeelmodel, hoe gaan we om met het jaarresultaat, daarover hebben we kaderafspraken gemaakt. Daar zullen we op die manier mee omgaan zoals bij de kaderrekening eerder was vastgelegd. Het antwoord is dus ja. We hebben natuurlijk ook naar aanleiding van opmerkingen van het CDA - en dan heb ik het over de kadernota van het jaar daarvoor - heel goed gekeken naar hoe we omgaan met dat plafond. In de vorige kadernota hebben we daarop veel commentaar gehad. Nu hebben we dat op een andere manier ingevuld en volgens mij voldoen we nu aan de afspraken die wij met u hebben gemaakt. Meevallers en tegenvallers kunnen er altijd zijn. Dat weten we. Dat monitoren we. Wij gaan nu uit van de budgettaire kaders die hier in de begroting staan en in de Berap zullen we het gewoon rapporteren als er afwijkingen zijn.

De heer GARRETSSEN: Ik dacht dat we bij de kadernota hadden afgesproken dat dit mechanisme alleen voor 2017 zou gelden, maar u laat het nu voor de gehele begrotingsperiode gelden. Vandaar mijn vraag.

Wethouder VAN SPIJK: U heeft gelijk. Ik heb het er natuurlijk met mijn collega's over gehad. Er was op dat moment geen geld voor. Ik ben uitgegaan van een bedrag van ongeveer 0,5 miljoen euro voor de komende twee jaar. Dan heb ik daar ook concrete projecten bij waarvan ik zeg dat die dan worden versneld. Nogmaals, ik hoor uw signaal en als dat door velen wordt gedeeld, dan gaan we daar een oplossing voor zoeken. Ik ondersteun die gedachte natuurlijk van harte.

De heer VAN DRIEL: Even van de orde. Is het niet de bedoeling dat de wethouder nog even een toelichting geeft op de moties voor zover die zijn portefeuille betreffen?

Wethouder VAN SPIJK: Wij ontraden deze motie 41 over poepje en zuchtje. Gemeenten krijgen meer bevoegdheden als het gaat om belasting op lokaal gebied. Wij zeggen: wacht die discussie af en neem het integraal mee. Als u in dit geval de hondenbelasting afschaft, dan ontstaat er wel een gat van 565.000 euro en dan moet u daar wel een dekking voor vinden. Dat is ook een reden om deze motie te ontraden.

De heer VAN DEN RAADT: Als ik erbij schrijf waar het geld vandaan moet komen, dan wordt de motie dus anders beoordeeld?

De VOORZITTER: Nee, er waren twee argumenten. Dat zou zeker helpen, maar het eerste argument staat nog.

De heer VAN DRIEL: Motie 24, is die dan bij een andere wethouder belegd? Akkoord.

De heer BAAIJENS: Ik had verwacht dat de wethouder ook nog wat zou zeggen over motie 26.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we niet allemaal gaan aangeven wat we nog hadden verwacht. U heeft een tweede termijn waarin u kunt aangeven waarin de wethouder naar uw mening tekort is geschoten. Er zijn andere collegeleden die dit waarschijnlijk oppakken, dus dan is dat meteen geregeld.

Mevrouw STERENBERG: Van de orde dan. Mag ik vragen hoe het college dit überhaupt heeft voorbereid? Er staat anderhalf uur op de agenda. We zijn nu twee portefeuillehouders verder en we zijn al door die anderhalf uur heen.

De VOORZITTER: Wat mij betreft doe ik nu echt mijn best om tempo te maken, maar dan helpt het niet als we elkaar voortdurend onderbreken. Uw punt is helder. College, wilt u alstublieft opschieten. Gaan we doen.

Mevrouw STERENBERG: Dat is niet zozeer het punt. Het punt is meer dat het praktisch is om van tevoren te bedenken hoeveel tijd iemand kwijt zal zijn en die zes personen dan te verdelen over die 90 minuten.

De VOORZITTER: Goed zo. Dank u wel. We gaan proberen het tempo op te voeren. Mevrouw Langenacker.

Wethouder LANGENACKER: U heeft mij op vijf verschillende onderwerpen bevraagd: sociaal domein, statushouders, economie, wonen en sociale zaken. Ten eerste het sociaal domein. Bij de uitvoering van de decentralisaties hebben we ons lange tijd moeten behelpen met incomplete gegevens van het Rijk over het aantal inwoners inclusief jeugdigen die een beroep op ondersteuning of zorg deden. De begroting 2015 is gebaseerd op deze incomplete en naar achteraf bleek soms onjuiste informatie. Het proces van informatie-uitwisseling met zorgaanbieders is in 2015 moeizaam op gang gekomen. Zoals de raad weet, heeft dat zelfs geleid tot problemen bij de totstandkoming van de Jaarrekening 2015. Voor de Begroting 2016 beschikken we ook nog niet over voldoende gedetailleerde informatie om de ramingen die bij de Begroting 2015 zijn gemaakt, bij te stellen. Inmiddels hebben we een beter zicht ten aanzien van de indicaties Wmo. Daarom was het ter voorbereiding van de Begroting 2017 voor het eerst mogelijk een onderbouwde aangepaste raming te maken. Op basis van de realisatie van de uitgaven verfijnen en verbeteren we onze ramingsmethodiek verder. We zijn dus inmiddels in de situatie dat we beter kunnen ramen wat de uitgaven worden. In de Begroting 2017 ramen we een tekort op het sociaal domein van circa 3 miljoen euro. Dit is nog zonder de verlaging van de budgetten die bij de septembercirculaire 2017 bekend zijn geworden. We moeten dus serieus werk maken van de transformatie en daarmee de kosten verder beheersen. Daaraan wordt op dit moment hard gewerkt. De effecten daarvan zijn niet meteen zichtbaar; het duurt nog enige jaren voordat inkomsten en uitgaven voor Wmo, Beschermd wonen en Jeugd in balans zijn. In de begroting hebben we dat zichtbaar gemaakt en we laten zien dat de reserve daarvoor ruim voldoende is. Een grotere uitdaging zijn de inkomsten en uitgaven rondom de Participatiewet. Het is een realiteit dat de kosten van de sociale werkvoorziening niet dalen in het tempo waarin het Rijk de budgetten verlaagt. Dit betekent dat zeker de komende jaren een beroep wordt gedaan op de budgetten voor inzet van instrumenten voor de Participatiewet. Dat beperkt onze mogelijkheden om instrumenten voor de Participatiewet in te zetten, terwijl we ook daar een aanzienlijke opgave hebben. We hebben te maken met de instroom van nieuwe doelgroepen en het is onze ambitie ook deze Haarlemmers te laten participeren. De uitdaging de komende jaren is dus binnen het sociaal domein voor deze opgave

voldoende financiële ruimte vrij te maken. De reserve sociaal domein biedt daarvoor geen structurele oplossing, maar kan wel tijdelijk bijdragen. De komende tijd informeren wij de raad over de voortgang en wij leggen een voorstel aan u voor. De uitdaging die we als gemeente Haarlem hebben, is niet alleen een balans te vinden tussen inkomsten en uitgaven. Het is vooral de vraag hoe wij alle burgers die op het terrein van de Wmo, Beschermd wonen, Jeugd en Participatiewet een beroep op ons doen, kunnen helpen en ondersteunen en dat met de beschikbare middelen. U heeft dat allemaal in uw bijdrage vaak genoemd. Dat is een permanente zoektocht, waarbij het college samen met de raad daar elke keer weer naar op zoek gaat. Binnenkort biedt het college u de decemberrapportage aan waarin we melden dat in 2016 een overschot zal ontstaan op het sociaal domein. Dit is niet in tegenspraak met het feit dat we in 2017 een tekort begroten, want er wordt vanaf 2017 geïnvesteerd in de transformatieopgave en daarnaast is er sprake van toename van kosten bij verschillende voorzieningen en dalen de bijdragen van het Rijk.

Dan de statushouders. Er komen twee nota's aan. Komende dinsdag bespreken wij in het college de raadsnota waarin wij zowel antwoord geven op uw vraag naar een visie op dit gebied en we geven antwoord op de beschikbare budgetten waarover u het eerder had en hoe we deze zo effectief mogelijk kunnen inzetten, zodat we mensen zo goed mogelijk kunnen laten meedoen aan onze samenleving. De tweede nota verwacht ik in het voorjaar. Daarin wil ik antwoord geven op de vragen van GroenLinks om een analyse te maken van de nieuwe taakstellingen en hoe we daarvoor nieuwe locaties moeten vinden en moeten aanwijzen.

De heer DE JONG: Even voor mijn helderheid, want ik ben blij met wat u nu zegt. In die nota zitten alle kosten, zowel de sociale kosten, de maatschappelijke kosten, maar ook de kosten van opvang, van huisvesting, alles wat te maken heeft met statushouders. Integraal. Klopt dat?

Wethouder LANGENACKER: Nou, daarin zitten alle kosten en overigens ook alle inkomsten. Het grootste deel van de inkomsten komt voort vanuit het Rijk en dat heeft ermee te maken dat hoe meer statushouders je huisvest, hoe meer budget je van het Rijk ontvangt. Die kosten zijn allemaal gebaseerd op de eerste start van deze groep. En dan gaat het inderdaad over het huisvesten in de Boerhaavekliniek, op de Zijlweg. Het gaat over de kosten die we maken voor inburgeringscursussen, extra scholingscursussen. Die kosten zitten allemaal in die nota.

De heer DE JONG: Ik ben verheugd dat mevrouw Langenacker toch per statushouder kan gaan uitrekenen wat het kost. Daar gaan wij uiteraard een leuk debat over aan.

Wethouder LANGENACKER: Oké. Economie. Het valt mij op dat bij uw bespreking af en toe wat wordt gegoocheld met cijfers rondom de economie. Ik heb behoefte om die cijfers even opnieuw op een rij te zetten. Het aantal bedrijven in Haarlem is de afgelopen jaren met 2000 toegenomen, oftewel 285 nieuwe bedrijven per jaar gemiddeld. Het aantal banen in Haarlem is de afgelopen zeven jaar gemiddeld met 485 banen afgenomen, maar vorig jaar is het aantal banen in onze stad gelijk gebleven. Die stabilisatie is ondanks het verlies van 600 banen bij Fluor gerealiseerd. Dus die daling is gestabiliseerd. Uw oproep, mijnheer Smit, om meer banen, onderschrijf ik. Maar de opgave ligt bij het bedrijfsleven en het is onze taak hen te stimuleren en te faciliteren. Dat blijkt nu dus niet, mijnheer De Jong, door een Decathlon toe te voegen aan Haarlem. Het winkelruimte-onderzoek toonde aan dat 200 banen bij de Decathlon ten koste gaan van net zoveel banen in de bestaande winkelstad. In de economische agenda gaan we voor 5% extra bedrijven in de Waarderpolder voor 2018. Dat doen we en wat mij betreft ligt daar de sleutel met de bedrijven in onze stad, met extra inzet op communicatie en extra inzet op samenwerking.

Bijvoorbeeld Amsterdam. Dat zit vol en wij zijn een zeer aantrekkelijke vestigingsstad. Ook voor die bedrijven. EvoSwitch zet zich in voor Haarlem en Haarlemse banen. Wij herkennen ons dus niet in het beeld dat bij de eerste termijn werd geschetst dat de samenwerking met EvoSwitch stroef loopt. We trekken veel met hen op. Zij waren medefinancier van de reis Harlem meets Haarlem. Ze huisvesten start-ups. Ze zijn koploper in de Waarderpolder als het gaat om duurzaamheid en ze zitten namens Haarlem in de Economic Board. Kortom, een bedrijf om trots op te zijn. We hebben aan de hand van de motie van GroenLinks gevraagd of zij bereid zijn mee te kijken naar de zonnepanelen en dat zijn ze.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik had een beetje het idee dat de wethouder op mijn uitspraak over EvoSwitch doelde, maar misschien is dat niet zo. Ik had het over 2011 toen de gemeente Haarlem dat bedrijf bijna de stad heeft uitgejaagd.

De heer BERKHOUT: Goed om te horen dat we zo goed in gesprek zijn met EvoSwitch. Ik wil even benadrukken dat het hier niet gaat om zonnepanelen, het gaat om de 40 MW aan warmte die ze gebruiken en vooral de restwarmte daarvan is goed in te zetten. Dat is gewoon mogelijk. Eigenlijk hoor ik in alles van uw verhaal dat u dat gaat oppakken. Dat klinkt heel erg positief.

Wethouder LANGENACKER: Sterker nog, we zijn goed in gesprek. We zijn elke keer opnieuw op zoek naar nieuwe manieren om hun energieverbruik te verminderen of in te zetten voor andere partijen. Herkenbaar.

Met seats to meet koppelen we het sociaal ondernemerschap met maatschappelijke vraagstukken. De PvdA vraagt wanneer dat succesvol is en of we ermee willen doorgaan als het succesvol is. Op dit moment wordt het bekostigd uit de stedelijke vernieuwingsgelden en de pilot loopt dus nog tot 1 januari 2017. Daarna zullen we evalueren. We hebben er nu geen middelen voor, maar we zullen bekijken hoe we ermee verder kunnen gaan als het succesvol is.

De heer VAN DEN RAADT: De wethouder begon deze goednieuwsshow met de mededeling dat het aantal banen in Haarlem gelijk bleef. Bedoelt u dat dan relatief of absoluut? De stad groeit. We krijgen er mensen bij. Statushouders. We krijgen de Adem Haarlem-campagne. Die loopt als een tierelier. Als het aantal banen hetzelfde blijft, maar de stad groeit uit haar voegen, dan is dat eigenlijk slecht nieuws wat u vertelt.

Wethouder LANGENACKER: Een interessante vraag, mijnheer Van den Raadt. Wij monitoren natuurlijk gewoon het aantal banen in onze stad. Dat is ook ons vergelijkingsmateriaal. Daar heb ik het over.

De heer DE JONG: Ten aanzien van het aantal banen zien wij gewoon dat Haarlem zich vergeleken vergelijkbare steden slecht ontwikkelt. Voor de rest kan het een heel debat worden over welke onderzoeksresultaten we erbij halen. Even over Decathlon. U zegt dat een bedrijf dat met 200 banen komt, ten koste kan gaan van de banen die in Haarlem gevestigd zijn. Dat kan zo zijn. Maar de stad is niet een conserverend iets. Een stad is in beweging. Het kan zomaar zijn dat de ene baan de andere baan wegduwt. Dat is voor mij geen reden om een bedrijf te weigeren. Dat mag het werkgelegenheidsargument nooit zijn. Dit kan ook een impuls geven. Dat rapport waarop u zich baseert, ken ik overigens niet.

Wethouder LANGENACKER: Dat rapport waarop ik mij baseer, heeft bij de spullen voor de Detailhandelsvisie gezeten. Daarover zijn we in de commissie Ontwikkeling in gesprek geweest.

De heer VAN HAGA: Misschien toch even inhakend op dit punt. Het heeft misschien meer betrekking op de portefeuille van de heer Van Spijk dan op uw portefeuille, mevrouw Langenacker. Dat hele Decathlonverhaal past natuurlijk in de gebiedsvisie Oostpoort en de hele ontwikkeling rond station Spaarnwoude waar 300.000 m² ontwikkeling ligt te wachten. Daar gebeurt al jaren helemaal niets. Het zou prachtig zijn als u met uw collega Van Spijk contact zou opnemen om binnen de hele ontwikkeling zo'n Decathlon mogelijk te maken, dan gaat het helemaal niet ten koste van extra banen. Het zijn juist al die vierkante meters die worden gevuld die deze toevoeging prima kunnen gebruiken. Ik vind de benadering een beetje eng.

Wethouder LANGENACKER: Twee opmerkingen daarover. Het eerste is dat u in uw termijn aangaf - zo stond het ook in de krant - dat er alleen een tweede termijn ambtelijk contact is geweest. Voordat we de Detailhandelsvisie hebben besproken, hebben we, de heer Van Spijk en ik, nog apart een gesprek gevoerd met Decathlon. We zijn dus in gesprek met ze. Uiteindelijk bepaalt volgende week de gemeenteraad of de Detailhandelsvisie nu in volledigheid wordt aangenomen of dat dat deel van de Oostpoort waarover u het heeft op een later moment in die nota meegaat. Daar gaat u zelf over.

De heer VAN HAGA: Toch nog even, voorzitter. Kunt u dan toezeggen dat we ook over die 3000 m² goed gaan praten en die gewoon zo snel mogelijk gaan vullen? De lethargie op dit dossier is stuitend en het zou mooi zijn als er toch wel wat gaat gebeuren voordat we verkiezingen hebben.

De heer BERKHOUT: Met het risico dat we hier de commissievergadering van vorige week gaan overdoen, dit is ook besproken en dit is ook een punt dat wij nader willen gaan bespreken in z'n integraliteit. U was daarbij, dus het is een vreemd voorstel waar u nu mee komt. De meerderheid van de raad zei al dat we dat apart gaan behandelen.

De heer VAN HAGA: Bent u het met mij eens dat wij er de afgelopen zes jaar helemaal niets aan hebben gedaan en bent u het ook met mij eens dat de Decathlon nu feitelijk van tafel is omdat er blijkbaar geen plaats is? De visie van de VVD is dat de Decathlon prima in 'zo'n gebiedsontwikkeling zou passen, maar dan moet er wel integraal naar worden gekeken. En dat missen we. Misschien niet zozeer bij mevrouw Langenacker, maar de heer Van Spijk zwijgt in alle talen.

De heer BERKHOUT: Dat ben ik niet met u eens.

De VOORZITTER: Ik begrijp uw punt, maar u heeft nu allebei uw punt gemaakt. Ik stel voor vanwege de tijd om nu wethouder Langenacker de gelegenheid te geven haar verhaal te vervolgen.

Wethouder LANGENACKER: Ik heb nog een punt over de interruptie van de heer De Jong en dat gaat even over de werkgelegenheid in de ons omringende gemeenten. Ook daar heb ik natuurlijk de cijfers van gezien. Wat je ziet, is dat in crisistijd alleen rondom Schiphol en in een deel van Amsterdam de werkgelegenheid is toegenomen. In alle andere omringende gemeenten is de werkgelegenheid gedaald. Nogmaals, ik ben er niet blij mee of trots op, maar ik wil wel elke keer de feiten juist hebben.

De heer DE JONG: Dat is prachtig. De VVD houdt van Schiphol. Wij houden ook van de KLM, dat weet u. Waar ik op wees, waren vergelijkbare steden. Dan kijk je naar Apeldoorn, Amersfoort of Zwolle, dat soort steden. Die vergelijking doe ik. De

werkgelegenheid in de regio is prima. Ik spreek u aan als wethouder van Haarlem voor en door Haarlemmers.

Wethouder LANGENACKER: Ik ga door naar het volgende. En dat is wonen. U zult zien dat ik bij alle moties die u heeft ingediend de raad vraag ze aan te houden totdat wij de Woonvisie met u bespreken. Heel veel van die moties zijn inderdaad voor een deel al ingediend tijdens de kadernotabehandeling of we hebben ze op andere momenten al met elkaar besproken. Wij hebben gepoogd in die Woonvisie zoveel mogelijk uw wensen mee te nemen, ook de wens om het aantal woningen uit te breiden. De Woonvisie komt op 8 december in de commissie Ontwikkeling en dan wil ik er heel graag verder met u over spreken.

De heer BLOEM: Dat wil de SP ook heel graag. Het is alleen wel raar dat wij nu al streefcijfers vaststellen, want dat doen wij als raad. En daarom hebben wij daartoe een amendement ingediend. Volgens mij kunnen wij elkaar er heel goed in vinden om dat nu niet vast te leggen, maar dat na de discussie te doen.

Wethouder LANGENACKER: Twee opmerkingen daarover. U vroeg om een andere indicator. Daar staat het college positief tegenover, dat lijkt me helemaal prima. Het andere is dat u nu nog de begroting wilt aanpassen op een streefcijfer dat is gebaseerd op de oude Woonvisie. Met andere woorden, aan de hand van de huidige documenten kunnen wij gewoon niet voldoen aan een indicatie van meer woningen. Dat was niet het streven van die Woonvisie. We kunnen wel aan de hand van de nieuwe Woonvisie alsnog dat streven opnemen. Dat is de reactie op uw motie.

De heer BLOEM: Dat vind ik wel een beetje grappig. Dan maken we aanvullende uitgangspunten voor een Woonvisie en dan kunnen die opeens blijkbaar niet worden verwerkt in een begroting. Volgens mij willen wij hetzelfde, maar wat de SP niet wil, is nu streefcijfers vaststellen waarmee we het nu niet eens zijn. Dat zal de SP dan ook niet doen en ik hoop dat alle sociale partijen dat ook niet zullen doen.

Wethouder LANGENACKER: Waarvan akte. Dan ga ik door naar het laatste onderwerp en dat is sociale zaken. De arbeidsmarkt verandert snel. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn steeds meer aangewezen op tijdelijk of parttime werk. Dat is de realiteit. Het college ziet dat en staat dan ook positief tegenover experimenten in de bijstand waarvoor GroenLinks aandacht vraagt. Doel is namelijk om zoveel mogelijk klanten te laten participeren, bij voorkeur naar werk en ondernemerschap, zonder al te rigide regels. Daarmee staan we ook positief tegenover motie 5 van de SP, Perspectief voor de werklozen en groen in de stad. Er loopt al een aantal projecten. Dat ziet u ook in de beantwoording: voorzieningen voor werkzoekenden in de bijstand die aan het werk kunnen in het groen en het overige onderhoud in de wijken. Het college onderzoekt of we in aansluiting op de bestaande projecten meer mogelijkheden voor werkzoekende klanten in de bijstand kunnen creëren. De uitvoering van het koersdocument Werk en Inkomen is in gang gezet. De klant in de bijstand wordt besproken. Mogelijkheden voor integratie en participatie worden in kaart gebracht en de klant wordt geholpen bij het vinden van werk. Om dit op korte termijn te kunnen financieren, wordt een versnellingsarrangement opgenomen in de derde bestuursrapportage vanuit onze reserve sociaal domein. In motie 1 van de SP, 'Blijvend in gesprek', vraagt u om structureel geld vanaf 2018. Wij denken voorsnog voor 2018 geen extra structureel budget nodig te hebben. En als laatste dan nog de vragen van de ChristenUnie over het opnieuw onder de loep nemen van de minimaregelingen. Dat zit al voor een deel bij ons voorstel voor de minimaregelingen, maar ik pak die handschoen op.

De heer GARRETSEN: Ik heb nog een vraag voor u over de AOW'ers. Daarover hebben we ook een motie ingediend. Er zijn 343 AOW'ers die Haarlempashouder zijn. Wij stellen voor om het eigen risico volledig te schrappen. In uw antwoorden geeft u aan dat er een collectieve zorgverzekering komt en daaronder vallen alle Haarlempashouders. Daar heb je een extra optie om je te verzekeren tegen het eigen risico. Heeft u al enig zicht op hoeveel die extra optie kost?

Wethouder LANGENACKER: Volgens mij 1 miljoen euro. U vraagt mij volgens mij wat het kost om alle mensen die een Haarlempas hebben tot 115% van het minimuminkomen extra bij te verzekeren? Nee?

De heer GARRETSEN: Dat vroeg ik u niet. In het antwoord van het college staat dat alle Haarlempashouders zich collectief kunnen verzekeren. U komt na 1 januari met een voorstel daarvoor. Dat juichen wij van harte toe. U zegt dat ze daar als extra optie de mogelijkheid hebben zich te verzekeren tegen het eigen risico en mijn vraag is dan hoeveel die extra optie kost.

Wethouder LANGENACKER: Vindt u het goed dat ik daarop in mijn tweede termijn even terugkom? Daar ga ik even naar kijken.

De heer GARRETSEN: Natuurlijk. Prima.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik had ook nog een vraag gesteld over het versnellen van de uitstroom in de uitkeringen, omdat de uitstroom omlaag gaat. Kan de wethouder daarop nog ingaan? En ik had ook nog een vraag gesteld over het reserveren van geld voor een inclusieve samenleving Haarlem toegankelijke stad. Volgens mij valt het ook onder deze wethouder en daarop heb ik ook nog geen reactie gehoord.

Wethouder LANGENACKER: Dat is aan de heer Botter.

De VOORZITTER: Goed, dank u wel. De klok geeft aan dat het bijna 7 uur is. We zouden nog drie collegeleden aan het woord krijgen in deze termijn. Wij kunnen een schorsing doen om u in de gelegenheid te stellen even iets te eten. We kunnen het ook eerst afmaken. Eten. Ik kijk even rond.

De heer BLOEM: Ik kan mij er op zich in vinden, maar het lastige is wel dat er een tweede termijn van de raad achteraan komt, waarvoor wel even wat voorbereiding nodig is.

De VOORZITTER: U heeft gelijk. Dat vraagt dan bij de beëindiging van de beantwoording door het college even een moment waarop de fracties kunnen reflecteren op de beantwoording. Laten we proberen de maaltijd in een uur te doen. De vergadering is geschorst. [19.00 uur]

De VOORZITTER: De vergadering is heropend en ik geef het woord aan wethouder Botter.

Wethouder BOTTER: De afgelopen maanden is er veel nieuw beleid aan u gepresenteerd. Beleid op het terrein van de maatschappelijke opvang, Beschermd wonen, een nieuwe aanpak omtrent de huishoudelijke ondersteuning, vormen van dagbesteding en binnen afzienbare tijd zult u ook een nota ontvangen over regionaal en lokaal gezondheidsbeleid met een notitie omtrent verwarde personen. Dat is ook de reden waarom u zult zien in de beantwoording van de moties dat een deel van de vragen die u heeft gesteld graag worden

opgeschort tot de behandeling van de diverse uitvoeringsprogramma's en de notities, zodat we die op dat moment kunnen behandelen. Verder zal ik ook niet direct teruggrijpen op de behandeling van alle moties, mocht u dat van mij verwachten. Ik raak ze hier in mijn bijdrage wel aan, maar met het verhaal dat u op uw tafel heeft aangetroffen bij het begin van deze vergadering hebben we getracht een zo uitgebreid mogelijke reactie neer te leggen bij de diverse moties en omwille van de tijd zal ik daarop niet verder ingaan. Mocht u daarover overigens vragen hebben, dan ben ik graag bereid die te beantwoorden. Het gaat bij het beleid dat de afgelopen periode is geformuleerd om beleid dat concreet en direct van toepassing kan worden verklaard. Het moeten maatregelen zijn die ertoe bijdragen dat het voor de burger simpeler wordt om een beroep te kunnen doen op zaken en het moet makkelijker te vinden zijn. Te vaak hebben we de afgelopen periode gesproken over het feit dat een groot aantal zaken in het kader van de maatschappelijke en de sociale infrastructuur voor burgers onvoldoende bekend waren en daarop zullen we de komende periode dan ook inzetten om ervoor te zorgen dat dat verbeterd. Dat zal binnen de kaders van de versnellingen worden opgepakt. Datzelfde geldt voor de ondersteuning van de mantelzorgers en de vrijwilligers. Het college is nog steeds van mening dat een samenleving die uitgaat van de eigen kracht van mensen en waarbij een belangrijk deel ook door mensen zelf wordt opgelost, het centrale uitgangspunt is. Dat doen we niet alleen vanuit een oogpunt van bezuinigingen, maar dat doen we ook omdat we zien dat steeds meer burgers twijfels hebben en vragen stellen bij het functioneren van de overheid en denken dat ze het zelf beter kunnen. Zaken als burgerinitiatieven, right to challenge en dat soort zaken moedigen wij dan ook van harte aan. Wij vinden dat dat een belangrijk instrument is om ervoor te zorgen dat er meer vertrouwen komt in het inrichten van je eigen leven hier. Maar op de verschillende punten waarbij het gaat om de mantelzorgers vinden wij het van belang - en dat stond vandaag ook nog eens in de krant - dat burgers de gelegenheid krijgen om ook aan de overheid te vragen hoe ze er nu voor kunnen zorgen dat ze ondersteuning krijgen. Op welke wijze past het, zeg maar, in mijn eigen leven als ik moet zorgen voor iemand anders en hoe kan ik vormen van respijtzorg krijgen. Dat zijn allemaal taken waarover we de komende periode met elkaar komen te spreken.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik snap niet dat de wethouder zo afhoudend reageert op het amendement dat wij samen met de SP hebben ingediend wat betreft de ambities voor het aantal overbelaste mantelzorgers. Die ambitie lag op 11%. Die is vorig jaar omhooggeschoten met 5%. En wat doen we? We ondernemen wel een beetje actie, maar we gaan ook onze ambities bijstellen. Dan duurt het nog tot 2021 volgens die ambities voordat we weer op 11% zitten. Dan is inmiddels een aantal mensen dat een paar jaar mantelzorg heeft gehad, overleden. We kunnen daarmee toch niet tevreden zijn, wethouder? Dan geeft u als antwoord dat we eerst maar eens even gaan kijken wat er met dat beetje extra geld gebeurt en of dat een beetje resultaat geeft en dat het nu nog te vroeg is om een streefwaarde aan te passen. Een streefwaarde, die stel je aan het begin en vervolgens ga je daarop het beleid maken. En als dat onvoldoende is, dan ga je extra beleid doen. Maar wat doet u? U gaat de streefwaarde ten koste van mensen die soms tot 20 uur per week mantelzorg verlenen, verlagen. Kunt u dat verklaren?

Wethouder BOTTER: Dat kan ik heel goed verklaren. Dat is niet iets waarop ik trots ben, maar we hebben moeten constateren dat die streefwaarde die we aanvankelijk hadden opgenomen, te rooskleurig was. Dat tekent dus dat we nu een reële hebben en ik zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat we zo snel mogelijk weer naar die oorspronkelijke streefwaarde terug kunnen gaan.

De heer VISSER (ChristenUnie): Kan de wethouder onderbouwen waarom een streefwaarde van 11% rooskleurig is, terwijl we in 2010, 2011, 2012 en 2013 die

streefwaarde gewoon hebben gehaald? Het laatste jaar is die met 5% gekelderd. Dan moeten we dus gewoon ons beleid bijstellen. We hebben het vier jaar achter elkaar behaald. We hebben volgens mij zelfs een keer 9% aangetikt. Kom bij mij niet aan met de uitspraak dat het te rooskleurig is. Het komt wellicht door de bezuinigingen. Dan moeten we daaraan wat doen. Er zijn nu mensen in nood. Er is een groot probleem met de mantelzorgers. En dan gaan we nu niet vijf jaar wachten totdat het is opgelost.

Wethouder BOTTER: Ik ben het met u eens. U geeft zelf al grotendeels het antwoord dat het inderdaad te maken heeft met de toegenomen vraag naar mantelzorg in het kader van het nieuwe beleid sinds 2015. Ik wil me er met alle plezier voor inzetten om ervoor te zorgen dat we dat streefcijfer weer zo snel mogelijk naar beneden halen. Ik wil daaraan ook een tijd verbinden. Het staat nu op 2019, we kunnen het naar 2017 brengen. Ik kan ervoor zorgen dat we dat in ons smileyboekwerk opnemen als prestatie en dat we daarvoor een groene smiley hebben. Daarvoor wil ik heel graag mijn best doen, maar garanderen kan ik het niet.

De heer VISSER (ChristenUnie): Het gaat mij niet om garanderen, maar u heeft het amendement ontraden. Als u zegt dat wij iets onhaalbaars van u vragen, oké, maar wat in de begroting staat, dat is echt veel en veel te laag. Kom dan met een tegenvoorstel waarvoor u wel wilt gaan. De ambitie die u nu neerlegt, is geen ambitie. Dus óf ik handhaaf mijn amendement óf u komt met een beter voorstel.

Wethouder BOTTER: Dan probeer ik nog een keer te vertellen hoe het tot stand is gekomen. Er is sprake van een verkeerde inschatting. Daarvan zegt u dat we die wel gehaald hebben. Nou, dat is heel erg mooi. In de omstandigheden waarin we nu zitten, kunnen we dat niet. Ik wil er alles aan doen om ervoor te zorgen dat we dat wel halen. Ik ben in overleg met Tandem, we gaan nog in overleg met een aantal andere partijen. Ik heb morgen hier in de Philharmonie de mantelzorgbijeenkomst waar ik nog een keer persoonlijk mensen wil oproepen aan te geven waar de knelpunten zitten, zodat we daarmee aan de slag kunnen gaan. Maar ik ga niet nu een ijkpunt dusdanig naar beneden bijstellen zonder dat ik zeker weet dat ik het kan waarmaken. Dat vind ik knollen voor citroenen verkopen. Ik denk dat we het daarover op dit moment niet eens worden. Ik wil absoluut mijn best doen.

De heer GARRETSSEN: Dat u uw best wil doen, daarvan ben ik voor 100% overtuigd. Een streefwaarde is een streefwaarde. U hoeft geen garantie te geven. U moet alleen toezeggen, dat willen de ChristenUnie en de SP, dat u ernaar streeft om die waarde te behalen.

Wethouder BOTTER: Er is een motie ingediend en daarop is een reactie van het college gekomen. Ik hoor graag in de tweede termijn hoe breed de steun daarvoor is dat ik die streefwaarde naar beneden breng en dan kan ik daarmee aan de slag - zeker als ik hoor dat het niet gaat om garanties die ik moet bieden, maar om een streven naar.

Als we gaan kijken wat we verder willen doen om ervoor te zorgen die mantelzorgers verder te ontlasten, is het Odensehuis daar met de vroeg dementerende al eerder aan de orde is geweest. Wij zullen nadrukkelijk het onderzoek uitvoeren om te kijken of een dergelijke voorziening in Haarlem kan komen. Datzelfde zullen we doen ten aanzien van de Skaeve Huse, de speciale voorziening voor dak- en thuislozen, iets wat in onze keten nog ontbreekt en waarvan wij het gevoel hebben dat het een belangrijke aanvulling is op datgene wat we hier nodig hebben.

Als je vervolgens kijkt naar het hele verhaal rondom burgerparticipatie en het vertrouwen in de eigen kracht van mensen, komt dat tot uitdrukking in een aantal moties rond het wel of niet beschikbaar stellen van panden, van vastgoed. U weet allemaal dat bij de discussie

rondom vastgoed de nadrukkelijke wens ligt om wel te kijken naar een maatschappelijke huurder voor sociaal vastgoed. Mocht in sommige gevallen een pand wat duurder uitvallen, dan wordt in samenwerking met de beleidsafdeling en in veel gevallen met Welzijn gekeken of daar een aanvulling of een surplus kan worden gegeven, zodat de huur kan worden betaald. In de meeste gevallen is het natuurlijk wel belangrijk dat een reëel plan wordt gemaakt waarbij de huur onderdeel is van de integrale bedrijfsvoering. Maar daar waar problemen zijn, en dat weet u ook van mij, wil ik heel graag kijken of we daar creatief kunnen meedenken om dingen tot stand te brengen.

De heer VAN HAGA: U heeft het over een maatschappelijke huur, maar ik neem aan dat u een marktconforme huur of een kostendekkende huur bedoelt. Ja? Oké, dan begrijp ik het.

Wethouder BOTTER: We hebben het al gehad over meer bekendheid willen geven aan de informatie rondom de maatschappelijke infrastructuur. Dat is met name voor mensen met een taalachterstand een groot probleem. Er is ook een grote groep mensen die op de een of andere wijze al jarenlang problemen ervaart - en dan heb ik het niet eens over de allochtonengroep, maar dan heb ik het over de autochtone Haarlemmers met weinig taalvaardigheid of een laaggeletterdheid. Ik maak mij zorgen om het feit dat juist die informatie voor deze specifieke doelgroepen niet aankomt bij het hele gebeuren rondom informatievoorziening die wij vrij vaak digitaal doen of schriftelijk. Daarop zullen wij ons de komende periode bij die communicatie gaan richten. Ik heb het ook al met een aantal leden van de commissie gehad over eventueel een film maken, zodat helder is waar je voor wat terecht kunt en dat je dan tijdelijk daarmee aan de slag gaat. Tijdelijk, want uiteindelijk hopen we natuurlijk dat iedereen ook de taal zal leren.

Verschillende bijdragen van toen hadden betrekking op belangenbehartiging en zelforganisaties. Zoals u weet is er op dit moment een adviesaanvraag gestuurd over onafhankelijke cliëntondersteuning vanuit de Participatieraad en wij zouden u willen verzoeken de moties die nu zijn ingediend rondom zelforganisaties en belangenbehartiging te betrekken bij de behandeling van het advies rondom onafhankelijke cliëntondersteuning, omdat daar een aantal raakvlakken zit. Ik heb niet het gevoel dat het prettig is om op te veel verschillende plaatsen nieuwe plekken te creëren waar men voor informatie terecht kan.

Mevrouw DEKKER: Het is heel fijn dat straks dat advies komt over de onafhankelijke cliëntondersteuning, maar ik denk dat zelforganisaties en belangenbehartiging ook over andere groepen gaat en niet zozeer cliënten van bijvoorbeeld de Wmo. Het gaat ook over groepen die op de een of andere manier minder gemakkelijk toegang hebben tot besluitvorming en die we het ook willen laten horen op het moment dat beleid op hen gericht niet goed aankomt, of als er hiaten zijn. Het gaat er ook om een beetje de tegenmacht te kunnen organiseren die je voor een gezonde democratische rechtsstaat nodig hebt. Wat D66 betreft zou het breder moeten zijn. Ik heb ook begrepen dat er een onderzoek van de Rekenkamercommissie aankomt naar aanleiding van de effecten van de bezuinigingen op het maatschappelijk veld. Misschien dat het daar iets meer bij betrokken kan worden. Het is wat ons betreft echt meer dan cliëntondersteuning en ook meer dan wat bij een van de andere moties als antwoord werd gegeven, groepen met een andere culturele of etnische achtergrond en een achterstandspositie.

De heer BRANDER: Dat wil ik graag even aanvullen. Als we die discussie in de commissie gaan voeren, en dat lijkt me heel nuttig, dan is de vraag ook hoe het dan met geld gaat. Er zijn ook moties die gewoon vragen om concreet geld vrij te maken voor bepaalde onderwerpen. Als we die moties nu niet steunen en als we daarmee niet aan de

slag gaan, dan is de vraag wel hoe we dat dan tegen die tijd gaan oplossen. Kunt u daarover iets zeggen?

De heer SMIT: Dat is misschien ook de bedoeling van motie 16. Als je een bedrag van 75.000 euro op dit moment in de begroting beschikbaar maakt voor die dingen die je met 'z'n allen in 2017 als knelpunt ziet, dan kun je het op dat moment oppakken. Gebeurt dat aan het einde van het jaar niet, dan komt er gewoon 75.000 euro aan het einde van het jaar weer terug in het saldoresultaat. Er gebeurt dus niets ergs mee. Het geld is alleen ter beschikking op het moment dat we met 'z'n allen constateren dat we een knelpunt moeten oplossen. Als we dan geen spaarpotje hebben, moeten we zeggen: we hebben het geld even niet. Dat lijkt zonde. Er zijn genoeg redenen om die kleine initiatieven toch even op te pakken. Vaak tijdelijk, omdat het rendement op dat moment groot is. En dat is de bedoeling van de motie.

De heer AZANNAY: Volgens mij hebben we dat de vorige keer tijdens de termijn van de PvdA besproken en daaraan heb ik ook gerefereerd in de commissie. Er loopt inderdaad een onderzoek en ik ben ook benieuwd naar de termijn. Dat is ook van belang. Wij hebben in principe een budget van 48.000 euro voor diversiteitsbeleid, dus ook voor de zelforganisaties. Het onderzoek gaat met name uit naar de vraag waarom we het geld niet besteden. We houden ieder jaar iets van rond de 25.000-30.000 euro over. Als fractie ben ik er heel benieuwd naar waaraan dat ligt. Daar gaat dat onderzoek over. Ik hoor graag van de wethouder wanneer we dat onderzoek krijgen, zodat we weten of het geld toereikend of niet toereikend is.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we nu eerst even naar de wethouder gaan.

De heer SMIT: Punt van orde, want dat kan de wethouder namelijk nooit zeggen. Dat ligt in de schoot van de Rekenkamercommissie. Als ik het voorzichtig mag zeggen, dan denk ik februari.

De VOORZITTER: Kijk eens aan. U heeft ook een antwoord, begrijp ik.

Mevrouw DEKKER: Ik vroeg me af waarom 75.000 euro. Misschien kunt u dat verklaren en misschien kan daarop dan beter het college reageren.

De heer SMIT: Ik kan het uitleggen en dat meen ik serieus. Het moet niet te veel zijn. Het gaat om, zoals ik het noem, het cement. Kleine initiatieven. Elk bedrag dat zodanig nuttig is dat het in de loop van het jaar de besluitvorming over het kunnen oppakken van initiatieven niet frustreert. Ik heb 75.000 euro gekozen, maar dat is om het even.

Wethouder BOTTER: We hebben beloofd dat ik tussen nu en mijn tweede termijn daarnaar nog een keer goed ga kijken. Ik heb nu ook wat verheldering van mevrouw Dekker. Ik was niet op de hoogte van het onderzoek van de Rekenkamercommissie. Waaraan ik refereerde was het advies vanuit de Participatieraad. Ik ga daar vanavond en morgenochtend nog even goed naar kijken en dan kom ik daarop morgenavond bij u terug als u dat goed vindt.

Dan ga ik over naar mijn portefeuille Vastgoed. Daarover zou ik graag het volgende opmerken. We slagen er steeds beter in orde op zaken te stellen. Er was sprake van het nodige achterstallig onderhoud en dat lag niet alleen aan Vastgoed zelf. In het verleden zijn contracten afgesloten waarbij Vastgoed er vervolgens in een laat stadium bij is gekomen. Ook servicecontracten. Dat wordt nu allemaal uitgepluisd en er wordt gekeken hoe dat allemaal werkt. Tegelijkertijd krijgen wij steeds breder zicht op het achterstallig onderhoud. In dat verband bied ik de VVD nog excuses aan, want die had in dat verband

nog een brief van mij tegood vóór de begrotingsbehandeling, maar die heb ik nu net ondertekend en ik zal ervoor zorgen dat u die morgenochtend per kerende post alsnog krijgt, waaruit dan blijkt hoe het zit met dat achterstallig onderhoud. Tegelijkertijd zie ik wel dat we ook nog een aantal opgaven hebben als het gaat om vastgoed. Ik leg de vraag nu niet ter discussie op tafel, want ik kom er later op terug. Daarbij gaat het om de vraag in hoeverre wijzelf huisbaas willen blijven van een aantal huurwoningen en in hoeverre wij als gemeente het beheer willen blijven doen van een aantal panden waarin meerdere huurders zitten, wat toch wel heel veel uitvoerend werk met zich meebrengt. De vraag is of dat niet beter op een andere manier zou kunnen worden georganiseerd.

Dan kom ik op mijn laatste punt. En dat gaat over het thema Ontmoeting en Eenzaamheid. Ontmoeting en eenzaamheid is een onderwerp dat op verschillende punten en al verschillende keren aan de orde is gekomen. Het werd ook door GroenLinks gezegd. Een van de belangrijkste punten daarbij is dat je je niet meer actief betrokken voelt bij de samenleving. Er werd zelfs gesuggereerd vanuit GroenLinks om 2017 als jaar van de ontmoeting uit te roepen. Ik heb daarover in het college gesproken. Er lag geen motie. Er is daarover nog niet een concreet uitgedacht idee. Maar als u met 'z'n allen vindt dat het belangrijk is dat we daar volgend jaar expliciet aandacht aan besteden, dan pakken we graag die handschoen op, waarbij ik erop mag vertrouwen dat we voor de input van de invulling van het jaar dan een keer een debat of een discussie met elkaar hebben hoe we dat invullen en hoe we dat voor ons zien. Er is in het verleden al een paar keer over eenzaamheid gesproken. Er is ook een notitie gemaakt en op een gegeven moment, zo heb ik begrepen, zou er ook vanuit de commissie wat komen rondom eenzaamheid. Dat stadium hebben we nooit bereikt. Maar als we die doorstart willen maken met elkaar, dan pak ik graag die handschoen op namens het college. Ik hoop dan dat u met 'z'n allen bereid bent daarover mee te denken. Alleen dan kunnen we massa maken en die vuist maken richting de samenleving van Haarlem. Het verheugt mij hoe wij in goede harmonie de afgelopen tien maanden met elkaar zijn omgegaan. Ik verheug mij op het komende jaar.

De heer DE JONG: Dank dat u de VVD een brief stuurt waarvan de heer Van Haga vergeten was dat die moest komen. Dat is mooi. Nog even een vraag. Ik las in de krant over de instroom van dak- en thuislozen dat 20% van buiten Haaren komt. Wat gaat u daaraan doen? Heeft u daarop al een beleidsvisie? Gaan wij daar het komend jaar iets van merken? In Haarlem slaapt immers niemand op straat, aldus de voltallige gemeenteraad met uitzondering van de VVD.

Wethouder BOTTER: Dat laatste moet u mij een keer op een ander moment uitleggen. Er slaapt inderdaad niemand tegen zijn wil in Haarlem op straat. Dat is wel een punt waar een nuance in zit. Tegen zijn wil. Er zijn best wel mensen die in een tentje of op een andere plek slapen omdat ze dat zelf willen terwijl er genoeg plek is. Dat is zo. Ik zou dit met name een punt willen laten zijn van de discussie rondom het uitvoeringsprogramma van de maatschappelijke opvang. Dat ligt er nu. Dat is met hele concrete maatregelen aan u voorgelegd, terwijl het eigenlijk een collegebesluit is. Maar ik wil daarover graag met u in debat gaan om te kijken of we inderdaad het thema 'In Haarlem slaapt niemand op straat tegen zijn zin' moeten vasthouden.

Mevrouw DE RAADT: Ik interrompeer even op het moment dat de wethouder zegt dat we misschien dat thema 'In Haarlem slaapt niemand op straat tegen zijn wil' moeten loslaten.

Wethouder BOTTER: Dat heb ik niet gezegd.

Mevrouw DE RAADT: Nee, maar u was van plan dat te gaan zeggen. U stelt mij wel een beetje teleur op mijn verjaardag. En dat is namelijk dat u niet even de VVD terechtwijst in die zin dat die regiobinding helemaal niets van doen heeft met de motie 'In Haarlem slaapt niemand op straat tegen zijn wil'. Ik denk dat we die regiobinding niet meer mogen hanteren als gemeente. Dat staat gewoon in de wet, mijnheer De Jong. Dat staat in de Wmo 2015. Sindsdien, dus al bijna twee jaar, mogen wij het criterium regiobinding niet meer hanteren. De heer De Jong kan wel zeggen dat hij geen verantwoordelijkheid draagt voor daklozen van buiten af, maar die verantwoordelijkheid dragen wij wel. U heeft ook een verantwoordelijkheid en dat is namelijk dat u gewoon uw werk moet doen. Dus als er omliggende gemeenten zijn die die regiobinding nog steeds hanteren, dan moet u daarmee een gesprek aangaan en dan moet je tegen die gemeenten zeggen: Jongens, jullie moeten je ook aan de wet houden. En als ze dat dan nog steeds niet doen, dan moet u of naar Den Haag of u moet de kosten verhalen op die gemeenten. Dus bent u van plan die drie dingen te gaan doen en tegen de VVD te gaan zeggen dat ze bij haar landelijke afdeling moet zijn als ze wat te zeuren heeft over dit onderwerp? Die landelijke afdeling heeft deze wet van A tot Z geschreven, mijnheer De Jong.

Ja, ik ben jarig. Is dit dan mijn cadeautje? Gaat u dat tegen de VVD zeggen?

Wethouder BOTTER: Mevrouw De Raadt heeft natuurlijk gelijk dat het woonplaatsbeginsel is losgelaten. Dat wil echter niet zeggen dat je daarover niet met elkaar zou kunnen praten. Ik wil u graag tegemoetkomen om het daarover met u te hebben. Ik ben bij de G32 al bezig ervoor te zorgen dat we met elkaar praten over hoe we met het onderwerp omgaan. Het staat al op de agenda voor 9 december. Ik moet schaken op verschillende borden. Dat is niet anders. Maar ik vind het ook wel iets dat we met elkaar moeten bespreken. Je kunt het ook op een andere manier inrichten. Daar komen we dan over te praten. Mijnheer De Jong van de VVD, we gaan het ook met u daarover hebben. U heeft het verkeerd gehad, want het staat inderdaad in de Wmo 2015.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik vind het toch wel zorgelijk dat de wethouder er nog eens over wil nadenken, want zoals mevrouw De Raadt stelt: het staat gewoon in de wet. In uw eigen uitvoeringsprogramma zegt u dat ook letterlijk. 'Misschien moeten we dat niet meer doen voor buiten de regio.' Dus in uw eigen programma suggereert u om buiten de wet om te gaan. Het verbaast mij dat in uw eigen programma niet staat: Ik ga het geld innen bij die andere gemeenten of ik ga naar Den Haag. Precies die vraag die mevrouw De Raadt stelde. Dus bent u bereid uw eigen programma op dit punt aan te passen en nu eerst die G32 te doen en niet van tevoren te suggereren het beleid aan te passen?

Wethouder BOTTER: Ik val nu in mijn eigen zwaard, in die zin dat ik het stuk heb aangeboden als een stuk ter informatie voor de commissie. Dat is onze fout geweest. Het had een behandelstuk moeten zijn. Daardoor is het niet op de agenda gekomen voordat we de begrotingsbehandeling hebben. Ik wil graag met u praten over de integrale maatregelen die in dat stuk staan. Die hebben met elkaar van doen. Ik ga natuurlijk niet in tegen de wet; ik ga ook niet proberen de wet te ontduiken. Ik wil echter wel dat u zich ervan bewust bent dat het ook financiële consequenties heeft en dat ik dus niet meer uit kom. We hadden te maken met 35 bedden en ik heb nu ruim 110 bedden. Daarnaast nog eens een keer 85 plekken voor economisch daklozen. U kunt het aan de begroting zien. Er is 1 miljoen euro bijgekomen. Ik vind het mooi hoor om het nog steeds groter te maken, maar ik wil graag met u van gedachten wisselen hoe we daarmee omgaan. Daarbij kan ik uw hulp, uw ondersteuning heel goed gebruiken.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat dat in ieder geval gebeurt en dat dit wordt aangemeld om in de commissie te bespreken. Dan kunnen wij nu proberen het kort te houden.

De heer VAN DEN RAADT: Dan kan ik het heel kort houden. Er is namelijk helemaal geen probleem. Dat er dan voor daklozen een aanzuigende werking is in Haarlem, dat is geen probleem, want bij de actie Adem Haarlem hebben we ook een aanzuigende werking. Dat schrap je dus tegen elkaar weg. Nu lijkt het een beetje alsof het om de kosten gaat. De doelgroep daklozen, daarbij gaat het om de kosten. Dat vind ik bepaald vreemd, want als ik sinds augustus 2015 vraag wat de kosten van statushouders zijn - en dat is niet de VVD zoals dat in het Haarlems Dagblad staat - dan wordt er gezegd dat het voor een doelgroep niet uitmaakt wat het kost. Hoe kunnen we dan nu met artikel 1 in gedachten wel zeggen dat het bij daklozen een probleem wordt omdat het te veel gaat kosten? Bij statushouders mag je niet eens vragen wat het gaat kosten. Dus er is geen enkel probleem. Iedere dakloze is welkom in Haarlem. Ze krijgen allemaal een onderkomen.

De VOORZITTER: Uw punt is gemaakt en ik stel voor dat deze discussie wordt voortgezet in de commissie.

Wethouder BOTTER: Ik en de heer Van den Raadt, wij zijn partners in crime. We hebben samen bij de dak- en thuislozen geslapen. U heeft gezien hoe het is. Iedereen krijgt een hele goede behandeling daar. Wat mij betreft prima. We gaan er nu met elkaar verder over praten in de commissie.

De heer VAN DEN RAADT: Ik wil u alleen maar toezeggen dat deze raad u een onbeperkt budget geeft. Maakt u zich geen zorgen.

De VOORZITTER: Goed. Die discussie komt.

De heer GARRETSSEN: Ik heb een vraag aan de wethouder over een ander onderwerp. Ik ben blij dat het college het amendement steunt om onderzoek te doen naar mensen die nu in een instelling wonen en hoeveel daarvan naar een zelfstandige woning willen en kunnen. Ik ga er eigenlijk van uit en krijg daarvoor graag een bevestiging van de wethouder, dat de resultaten van dat onderzoek worden meegenomen in een eventuele bijstelling van beleid naar welke kant dan ook. Ik zie de wethouder knikken.

Wethouder BOTTER: Dat gaan we zeker doen, anders is onderzoek natuurlijk niet nodig.

Mevrouw SCHOPMAN: Collega-wethouder Van Spijk had ons toegezegd dat wethouder Botter nog iets moois zou vertellen over vastgoed, over gemeentelijk monumentaal vastgoed.

Wethouder BOTTER: Dat komt in de brief die morgen naar de VVD gaat. Er lopen kennelijk wat dingen door elkaar heen. Er is een achterstallig onderhoud van 65 miljoen euro bij ons eigen vastgoed. In de brief staat uitgelegd hoe dat in elkaar zit, hoe we dat oppakken en hoe het wordt ingediend. Dit is een samenvatting van de brief.

De VOORZITTER: Dan zijn we helemaal bij en dan haasten we ons naar wethouder Sikkema.

Wethouder SIKKEMA: Er zijn verschillende onderwerpen die ik even langsloop en ik begin met Beheer en Onderhoud. We hebben het afgelopen jaar veel over dit onderwerp gesproken en ook bij de kadernota eerder dit jaar. Wanneer we naar de cijfers kijken, lukt het dit jaar de uitvoering de snelheid te geven die nodig is. U ziet dat die inhaalslag wordt gemaakt, niet alleen cijfers maar ook buiten op straat. Tegelijkertijd schuiven er ook nog miljoenen euro's naar achteren en de vragen die zijn gesteld gingen over of de

investeringen realistisch zijn en over of we de boeggolf krijgen weggewerkt. Ik heb vorige week, of een paar weken geleden, twee brieven over dit onderwerp richting raad gestuurd en daarin is aangegeven dat die investeringen realistisch zijn. U kunt ook zien dat we inlopen op de boeggolf en dat het dus de goede kant opgaat. De SP en het CDA hebben gevraagd hoe het nu zit met het achterstallig onderhoud. De definitie veranderen, daar kopen we niets voor. Dat is niet de manier waarop we achterstallig onderhoud wegpoetsen. Dat ben ik natuurlijk met u eens. Hoe bepaalden we vroeger de onderhoudsachterstand en werkvoorraad? We keken naar het kwaliteitsniveau dat we met elkaar hadden afgesproken en we keken ook naar het areaal en naar welk areaal onder het niveau zat dat was afgesproken. Dat werd dan omgerekend naar een onderhoudsbedrag. Dat bedrag werd jaarlijks bij elkaar opgeteld en verrekend met de onder- of overbesteding die dit jaar had plaatsgevonden. Daar hadden we dan weer een berekening op die vrij ingewikkeld was, want het ging om een percentage van de totale omvang van het areaal. En als dat het geval was, dan was er sprake van achterstand en als we dat onder controle hadden dan noemden we dat werkvoorraad. Dat was een ingewikkeld iets waarop weinig te sturen viel. Daarom hebben wij eerder een andere redenering opgenomen en die is ook in de kadernota opgenomen. We spreken standaard van de werkvoorraad en pas wanneer we die voorraad niet binnen een bepaalde tijd kunnen uitvoeren, dan is er sprake van achterstallig onderhoud en dat hebben we inderdaad onder controle. Dan gaat men natuurlijk vragen, stel je voor dat we die oude definitie nog hadden doorgevoerd, wat zou dan nu het geval zijn geweest? U weet dat er in 2014 en 2015 sprake was van een onderbesteding. U weet dat we dit jaar een enorme inhaalslag hebben gemaakt en dat heft elkaar ongeveer op. In die zin zou het achterstallig onderhoud ongeveer gelijk zijn met wat het was.

De heer DE JONG: Dit is eigenlijk precies hetzelfde verhaal als bij de schuld. Het is beeldvorming. U presenteert een verhaal alsof de schuld verdwijnt en alsof achterstallig onderhoud verdwijnt. Beide zijn niet waar. Dit heeft met communicatie te maken, met transparantie. Ik heb zelf punt 3.3 uit de begroting gescheurd en weggegooid, want er is wel degelijk achterstallig onderhoud. Ik ben blij met uw heldere toelichting nu. Ik had misschien ook wel graag willen lezen dat dit zo was, maar het is beeldvorming. Het is ook beeldvorming naar de burger toe. Deze stad heeft wel degelijk een grote opgave ten aanzien van het beheer en onderhoud en de achterstand zoals ik het zie.

Wethouder SIKKEMA: Wat het nog ingewikkelder maakt is dat wij met elkaar hebben afgesproken dat het beeldkwaliteitsniveau naar beneden is bijgesteld. Nu voldoen zaken wel aan het niveau dat we met elkaar hebben afgesproken, maar dat is lager en daardoor moeten we accepteren dat dat zichtbaar is. Dat heb ik ook van het begin af aan gezegd toen die 1 miljoen euro werd doorgevoerd. We gaan dat wel merken. In die zin heeft u gelijk. Tegelijkertijd is het zo dat als ik met mensen door Haarlem loop of fiets, en dat is niet alleen in de binnenstad maar ook daaromheen, dat ik dan denk: wat ligt het er allemaal mooi bij.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik hoor u zeggen, en dat is niet de eerste keer, dat we dingen met elkaar hebben afgesproken. Dan loop je op een gegeven moment tegen een bepaald beleid aan of een afspraak. U zit in het college. Als u dat merkt en bepaalde dingen gaan niet goed en u bespreekt het met uw ambtenaren, dan moet u met een nieuw voorstel komen aan de raad. Dat vind ik precies hetzelfde als voor de heer Van Spijk. Ik constateer dat hij wel meer wil doen, maar hij heeft te weinig personeel. Ik heb het vorige keer al bij de kadernota gezegd: U bent ook van de bedrijfsvoering. Komt u dan gewoon met een voorstel naar de raad. U zit hier met een coalitie. Bespreek het met die mensen. Dit is toch geen manier om een stad te besturen? U zit een beetje met de pootjes omhoog zo

van, we kunnen niks doen. Pech, dit is het beleid, u heeft het gedaan. Ik zit altijd te wachten op een goed voorstel, maar ik krijg het niet.

De heer BOER: Ik hoorde de wethouder zeggen dat ze door Haarlem fietste met mensen en dat ze zag dat het er allemaal zo mooi bij lag. Ik wil u erop wijzen dat de VVD er niet mee heeft ingestemd met die verlaging van het kwaliteitsniveau. Dus dat we dat moeten accepteren, dat doet de VVD niet. Ik wil u er ook op wijzen dat in zes jaar tijd niet zoveel Haarlemmers ontevreden zijn over het onderhoud in uw wijken. U kunt hier dus niet beweren dat de stad er goed bij ligt, terwijl de meerderheid van de Haarlemmers, het grootste gedeelte, in zes jaar vindt dat zijn wijk er slecht bij ligt.

De heer BLOEM: De SP constateert ook dat met de bijdrage van deze wethouder zij een beetje Oost-Indisch doof lijkt. Alle complimenten lijkt ze heel goed te horen, maar bijvoorbeeld de uitkomsten van het onderzoek die worden blijkbaar genegeerd. Laten wij de wethouder helpen. De SP zal in de tweede termijn een motie indienen om nog transparanter te zijn en wel te rapporteren wat onder het niveau zit. Dat lijkt me wel zo transparant naar ons toe, naar de burgers toe. Dus wij verwachten dat het college dit netjes gaat uitvoeren.

De heer VAN LEEUWEN: Een interruptie op de heer Boer en de heer Bloem. Met alle respect, de VVD heeft wel de verantwoordelijkheid gehad om de schuld te laten verdubbelen de afgelopen decennia. Deze coalitie heeft ervoor gekozen om pijnlijke maatregelen te nemen. Wij hebben van het begin af aan als D66 gezegd dat het verlagen van de beeldkwaliteit onze minst populaire maatregel is. Dat heeft GroenLinks ook gezegd. Dat heeft de PvdA ook gezegd. Collega Fritz van de PvdA heeft keer op keer de VVD gevraagd hoe zij dan zou bezuinigen. Kom dan eens met jullie maatregelen. Welke pijnlijke maatregelen zouden jullie treffen om de begroting van de stad weer op orde te krijgen? Daarop hebben wij nooit antwoord gekregen. Wij zijn het voor een deel met de heer Boer en met de heer Bloem eens. Als er ook maar enige financiële ruimte komt, dan gaan we dit verzachten. Sterker nog, zowel met de oude definitie als met de nieuwe definitie gaat het beter, is er minder onderhoudsvoorraad dan voorheen. Dus de boeggolf waarover we het afgelopen jaar spraken, is gekeerd. Wethouder Sikkema en het college zijn als een gek aan het werk om het beter te krijgen. Als wij als raad financiële ruimte genoeg voelen in deze stad om te midden van alle andere pijnlijke maatregelen die we hebben moeten nemen, die beeldkwaliteit weer op te vijzelen, dan staan wij aan de zijde. Alleen, wel de financiën op orde. Daarop wil ik u als collega-raadslid aanspreken.

De VOORZITTER: Degenen die net werden aangesproken, die mogen nog even reageren. En daarna gaat de wethouder weer verder.

De heer BLOEM: Het gaat hierom dat de wethouder het hele woord onderhoudsachterstand heeft weggetoverd. En wat wij nu gaan doen, is dat we dat woord gewoon weer netjes en zoals de burgers het ook ervaren, terugbrengen zodat het transparant is. Ik ben heel erg benieuwd naar het voorstel van D66. Er lijkt wat meer ruimte in de begroting te komen om het onderhoudsniveau weer omhoog te krikken.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik hoorde de heer Van Leeuwen zeggen dat de VVD de schuld is van de oplopende schulden de vorige periode. Ik wil u erop wijzen dat ook D66 in de vorige periode daarbij betrokken was en uw wethouder, onze topwethouder Cassee daarin ook een rol heeft gespeeld. En GroenLinks ook. Ik neem er echt afstand van dat elke keer een wethouder wordt aangesproken. We hebben dit gezamenlijk gedaan. En dan wil ik ook nog even wijzen op de PvdA die zo nodig twee vmbo-scholen moest bouwen voor

meer dan 80 miljoen euro. En het stadskantoor dat we hebben gebouwd. Daardoor is die schuld gekomen en het is aan u om daaraan nu heel snel een einde te maken.

De heer BOER: Ik constateer dat de heer Van Leeuwen elke keer een soort poging doet om wethouder Sikkema te ondersteunen in haar betoog. Laat dat nou maar gewoon aan wethouder Sikkema zelf over. Uw betoog bevat diverse onwaarheden. Laat ik u erop wijzen dat de Haarlemmers gewoon de waarheid spreken. 44% van de Haarlemmers is slechts tevreden over het onderhoudsniveau in zijn wijk. Dat zijn gewoon harde cijfers. Dat zou ik u moeten aanrekenen. Daarvoor bent u verantwoordelijk en niemand anders.

De heer VAN LEEUWEN: Ik ga even van achter naar voren. Eerst de heer Boer. Wat fijn dat de vorige coalitie waarvan u onderdeel uitmaakte, heeft besloten die beeldkwaliteit te verlagen.

De heer BOER: Dat is niet waar. Ik maak hier echt bezwaar tegen. Dat is absoluut niet waar.

Mevrouw VAN ZETTEN: Voorzitter!

De VOORZITTER: Dit wordt een welles-nietesdebat. Gaat u verder, mijnheer Van Leeuwen.

De heer VAN LEEUWEN: Dan ga ik naar mevrouw Van Zetten. Bij haar vraag ik me af of zij zich aangesproken voelt als fractievoorzitter toenmalig van D66 volgens de huidige VVD'er, want ik heb mevrouw Van Zetten van HartvoorHaarlem niet aangesproken.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mag ik even reageren? Ik vind het gewoon stuitend dat u uit een soort retoriek dan altijd maar een partij de schuld geeft. Ik weet als geen ander dat we dat met z'n allen hebben gedaan en waarom we het hebben gedaan. Ik vind het van u tegenvallen dat u er telkens op zo'n kinderachtige manier over praat.

De VOORZITTER: Ik ga deze discussie nu afsluiten. Wethouder Sikkema gaat verder met haar betoog.

Wethouder SIKKEMA: Het valt mij trouwens op dat dagelijks beheer en onderhoud en de grote projecten heel erg door elkaar worden gehaald. Wanneer je het de bewoners vraagt, dan denk ik dat het vooral te maken heeft met dagelijks beheer en onderhoud wat je ziet. Daarover heeft u een evaluatie ontvangen.

Het CDA vroeg om een deltaplan achterstallig onderhoud. Voor de kadernota ontvangt u de nieuwe visiestrategie beheer en onderhoud op basis waarvan we ons plan voor beheer en onderhoud met betrekking tot grote projecten gaan bijstellen en voor de komende jaren gaan bepalen. Dus ik denk dat dat een goed moment is om ook met elkaar de discussie te voeren over wat op ons afkomt en hoe we dat vorm gaan geven.

Er is ook een aantal vragen gesteld over mobiliteit en dat ging onder andere over fietsverkeer. De Actiepartij zegt dat op dit moment het geld voor de fiets alleen uit beheer- en onderhoudsprojecten komt en daarmee altijd is gekoppeld aan investeringen voor de weg of het openbaar vervoer. Het klopt dat wij in Haarlem geen geld hebben voor een apart verkeersbeleid, niet voor de auto en zeker niet voor de fiets. Wel heb ik er sinds vorig jaar voor gezorgd dat in de kadernota en in de begroting geld is vrijgemaakt voor werk met werk maken, wat vooral ten goede komt aan de fietsinfrastructuur en de verkeersveiligheid. U weet ook dat we momenteel hard werken aan de SOR waarin de fiets een hele prominente plaats inneemt en dat vind ik ook heel erg belangrijk. De SOR wordt verder uitgewerkt.

De heer HULSTER: Op 14 juli 2016 hebben wij een motie ingediend waarin wij opriepen om met een actieprogramma te komen om de waardering voor de fietser op het gewenste niveau te krijgen. Toch heeft u die motie ontraden met de mededeling dat u helaas geen apart potje voor de fiets heeft. Ik heb dat onthouden en van de week dacht ik ineens: hé, er was iets met een potje voor de fiets. Misschien moet ik daarover een motie schrijven. En nu ontraadt u deze motie ook weer. Kunt u mij dan uitleggen wat u dan wel wilt?

Wethouder SIKKEMA: Daar kom ik zo op. Het ging er toen vooral om dat mensen meer met de fiets naar hun werk gaan. O, u schudt nee. Op dat punt zijn we nu natuurlijk bezig met het beter benutten-project in samenwerking met de Waarderpolder en zodra wij daarin verder zijn, wordt dat aan u voorgelegd.

De heer HULSTER: Ik wil u de motie nog wel even in herinnering roepen. Dat ging er namelijk over dat de waardering van de fietser in het Rkc-rapport achterbleef en daarom zeiden wij dat we misschien moesten gaan onderzoeken waar dat aan ligt en wat we daaraan moeten doen.

Wethouder SIKKEMA: Ik zou ook heel graag extra geld voor de fiets willen. Waarom ik uw motie toch ontraadt, is dat u dat uit het potje wilt halen van beheer en onderhoud. Daarover hebben we het net met elkaar gehad. We hebben daarop al 1 miljoen euro bezuinigd waardoor wij het beeldkwaliteitsniveau in sommige gebieden hebben moeten verlagen naar niveau C. Als we daar nu nog 4 miljoen euro structureel uithalen, gaat het niveau naar D en dan zakken we echt door onze voegen. Dan krijg je situaties waarvoor u in uw zelfde betoog ook waarschuwde, dat het goedkoop=duurkoop wordt. Op den duur moet je toch de infrastructuur aanpassen. En dan ben je al zo ver gezakt dat je veel meer geld kwijt bent om het te herstellen. De dekking die u daarvoor zoekt, die kan ik niet toekennen. Dan vind ik dat wij onverantwoord bezig zijn met het beheer en onderhoud in onze stad. U weet ook allemaal dat het ook echt moet wanneer projecten aan de beurt zijn. We zitten niet in de luxepositie dat we iets even doen omdat we het nuttig vinden. Op dit moment doen wij het inderdaad wanneer er een onderhoudsbehoefte is. Als u daar geld van afhaalt, dan vind ik dat u in uw betoog tegenstrijdige berichten afgeeft. U begon net dat beheer en onderhoud echt het geld nodig heeft, want anders wordt goedkoop duurkoop, om vervolgens te zeggen dat u er 4 miljoen euro wilt uithalen voor de fietsinfrastructuur. Nogmaals, ik wil heel graag meer geld voor de fiets. Ik wil dat ook koppelen aan de SOR. Als we die verder hebben uitgewerkt, dan kunnen we met elkaar kijken wat we met deze stad willen en hoe we aan beleid ook geld kunnen koppelen. Op dit moment hebben we alleen maar geld gekoppeld aan beheer en onderhoud. Op dat vlak ben ik het wel met u eens, maar ik zie nu niet waar ik het geld vandaan kan halen. Door de ChristenUnie zijn vragen gesteld over verkeersveiligheid. U weet dat de registratie van de blackspots de afgelopen jaren moeilijk was vanwege een landelijke achterstand in de registratie. Die registratie, dat heb ik ook eerder gezegd en dat heeft u ook kunnen zien, wordt nu weer vernieuwd opgepakt, waardoor we op termijn die blackspots weer kunnen definiëren. Ook rapporteert het college jaarlijks in een verkeersveiligheidsanalyse over de verkeersonveilige locaties in de gemeente. Die wordt met u besproken en op locaties waarvan we zien dat er meerdere ongevallen plaatsvinden, kunnen we onderzoeken welke maatregelen worden genomen. Dus dat heeft zeker onze aandacht.

Wat ik mooi vind aan de bijdrage van GroenLinks is dat er aandacht werd gevraagd voor de verbinding tussen het fysieke en het sociale domein. Ik zie dat in het klein voor me. Mijnheer De Jong, dan kom ik op een mooi voorbeeld. De Frankrijklaan hebben we vorig jaar opgeknapt. Ik ben daar geweest voordat het werd opgeknapt en het zag er inderdaad niet uit. Het was hobbeldebobbel. Daarna mocht ik bij de opening zijn toen het opnieuw

was ingericht en ik trof daar een hele blijde, wat oudere mevrouw die zei dat ze daar op een bankje kon zitten en dat de kinderen weer konden skaten op de stoep. Die lag er gewoon goed bij. Het leidde ook tot meer levendigheid in de straat en dan zie je dus dat je met stenen ook sociale cohesie teweeg kunt brengen. Dat heb ik ook gezien bij de leefstraat waarbij een bewoner aangaf bij de opening, dat het effect dat twee rijen 'auto's teweegbrengt, haar heel erg verbaasd heeft. Nu ze weg waren, viel er letterlijk een fysieke barrière weg richting de overburen. Dat zijn gewoon hele kleine voorbeelden. Met onze digitale gebiedsvisies, waarnaar u ook verwees, brengen we de plannen dicht bij de stad, wordt het gemakkelijker de stad bij projecten te betrekken en wordt inzichtelijk hoe fysiek en sociaal met elkaar samenhangen en elkaar kunnen versterken. U kunt zien dat op de sites dat de nadruk nu nog ligt op fysieke projecten, maar het is de bedoeling dat het zich steeds meer gaat vullen waardoor die kruisbestuivingen kunnen worden gemaakt.

Mevrouw HUYSSSE: Is het dan inzichtelijk te maken hoe je dat kunt ontschotten, hoe je dus dat sociale aspect uit de financiële kant kunt toedichten aan de fysieke kant, zodat daar op een gegeven moment misschien wel versneld iets kan gebeuren aan de wensen die andere fracties uiten over het niveau van onderhoud?

Wethouder SIKKEMA: Ik denk wel dat je doordat je dit gaat digitaliseren sowieso steeds meer bezig bent te ontschotten en meer integraal naar zaken gaat kijken. Dit is ook intern een hele goede tool omdat je ziet: ik ben hiermee bezig en jij bent daarmee bezig. Wat we nu doen in de sociale wijkteams op het gebied van zorg, die kruisbestuiving, kun je ook steeds meer gaan maken. Zeker.

U noemde zelfs stadslandbouw. Dat is ook een mooi voorbeeld waarbij je fysiek bezig bent, maar ook sociale contacten opbouwt. U wilt graag dat stadslandbouw een impuls krijgt en zoals u heeft kunnen lezen, onderschrijven wij dat voorstel.

Dan parkeren. De VVD en OPHaarlem hebben moties ingediend over parkeren. U weet dat het college gisteren een besluit heeft genomen en vandaag is het nieuwe parkeerplan gepresenteerd. Die worden over twee weken besproken in de commissie. Ik ben erg trots op het resultaat dat we met elkaar hebben bereikt samen met de stad. We hebben uitgebreid gesproken met de stad. Ik zie uit naar het politieke debat dat we hierover met elkaar gaan voeren. U zult wel helemaal verheugd zijn geweest, want de twee punten die u noemt, worden namelijk opgenomen in dat plan. Ten eerste worden parkeervergunningen voor de eerste vergunning met meer dan 20 euro verlaagd in het voorstel. Dus, VVD, u zult wel een vreugdedansje hebben gemaakt. En er ligt een voorstel over stop & shop, waarbij het gaat om het eerste halfuur voor 50 cent.

De heer DE JONG: Ik doe de hele dag al vreugdedansjes. Toen ik vanochtend wakker werd, was ik al heel blij. Het is een brand new world, voorzitter. Dat vind ik toch leuk om even te melden. Die 20 euro, dat komt natuurlijk uit onze motie. Onze motie duidt natuurlijk op het herstellen van vertrouwen van de Haarlemse parkeerders die een dure vergunning koopt. En nu krijgen de Haarlemmers volgend jaar dus gewoon een korting zoals wij die voorstellen of is het een heel andere 20 euro waarover u het heeft?

Wethouder SIKKEMA: Ik kan u zeggen dat dit voorstel er al lag voordat ik uw motie had gelezen. Het is toch echt een voorstel van het college naar aanleiding van de inspraak en participatie die heeft plaatsgevonden. Het betreft een hele reeks van maatregelen. En een maatregel is dat de eerste vergunning voor de auto 99 euro gaat worden en die is nu 121 euro nog wat.

De heer DE JONG: En wat moet de heer Van Haga voor zijn derde auto betalen?

Wethouder SIKKEMA: Die gaat omhoog. Ja. Maar als u drie auto's kunt betalen, kunt u vast wel wat aan het parkeren besteden.

Strategisch plan afval. Bij de kadernota is het strategisch plan afvalbeheer vastgesteld.

De heer Visser vindt dat het sneller moet. We hebben in dat plan natuurlijk ook heel duidelijk een planning opgenomen. Waar het kan, gaan we ook versnellen. U heeft kunnen zien dat wij de drankkartons en het blik al vervroegd bij het plastic hebben toegelaten. Dus wanneer het kan, doen we het. Maar u weet ook dat het capaciteit vergt en geld kost, dus we moeten daar wel goed naar kijken en dingen uitwerken. Alles kan niet in een keer, maar weet dat we proberen de snelheid erin te houden.

Dan ga ik naar duurzaamheid. Van afval naar grondstof. Daarover gaat het eigenlijk in dat afvalplan ook. Dat is een mooi voorbeeld van circulaire economie, maar niet het enige. Circulair denken bevat meer en daarvoor heeft GroenLinks expliciet aandacht gevraagd, bijvoorbeeld circulair inkopen. Wij zijn inderdaad bezig met het circulair maken van de inkoop en daarvoor hebben we ook pilots nodig zoals u in uw motie voorstelt. Dus inhoudelijk ben ik het helemaal eens met uw motie, maar de financiële onderbouwing is iets wat nu weer net niet kan. Als we een reserve opheffen, dan gaan die gelden naar de algemene middelen. Ik beloof u dat ik op zoek ga naar een andere dekking voor uw motie. Ik kom met een voorstel uw kant op.

De heer BERKHOUT: Allereerst zijn wij blij dat het college het belang van circulair inkopen onderschrijft. Goed om te horen. Maar dat even om het hier scherp te hebben: u neemt eigenlijk de motie over, dus je gaat ook het Rijksmantifest Verantwoord maatschappelijk ondernemen ondertekenen, de green deal afsluiten, onze voorgestelde pilots uitvoeren en op het punt van dekking zegt u zelf met een dekkingsvoorstel te komen. Dit klinkt prachtig. Als u daarmee nog voor de kadernota bij ons terugkomt, dan is ons doel bereikt.

Wethouder SIKKEMA: Dat kan ik u toezeggen.

U weet allen dat na Parijs de urgentie erg groot is om klimaatverandering tegen te gaan en dat hebben we ook kunnen zien op de klimaatop een paar weken geleden in Rotterdam. Er zijn drie partijen hier, GroenLinks, de Actiepartij en de ChristenUnie die mij hebben gevraagd of wij wel snel genoeg gaan. Het is natuurlijk een beetje flauw van mij, maar ik dacht dat het misschien wel tekenend is dat drie van de twaalf partijen hierover vragen stellen. Wij zeggen ook altijd dat er een kleine groep voorlopers is, maar de vraag daarbij is hoe we de massa meekrijgen om dit verder te kunnen versnellen. Investeren in duurzaamheid is niet alleen noodzakelijk voor de generaties na ons, het biedt ook enorme economische kansen en werkgelegenheid. Die energietransitie moet natuurlijk wel worden uitgevoerd. Denk daarbij aan de aanleg van warmtenetten of het aanpassen van heel veel van onze woningvoorraad. Dan hebben we het ook over werkgelegenheid voor tientallen jaren. Intensivering is nodig en daarom is er ook extra financiële ruimte nodig. Dan kun je denken aan verschillende typen fondsen om bijvoorbeeld grootschalig zonnepanelen aan te leggen of warmte/koude-opslag. Wij zijn nu net klaar met het uitwerken van een aantal 'scenario's om klimaatneutraal te halen en daaruit blijkt wel dat de opgave voor de stad heel groot is. Het is te verwachten dat de investeringen die erbij horen ook groot zijn. Daar staan trouwens ook heel veel baten tegenover. U ontvangt nog dit jaar de 'scenario's en zoals gezegd, die investeringen worden verwerkt in de routekaart die begin volgend jaar richting raad komt. Daardoor kunnen we bij de kadernota volgend jaar concreet met elkaar gaan kijken welke middelen er in moeten en kunnen zitten. Dat betekent niet dat we nu stilstaan in tegenstelling tot de windmolens op Schoterhoek – voor iedereen een doorn in het oog. Wij dachten dat ze te repareren waren en weer exploitabel konden worden, maar dat blijkt niet zo te zijn. Op dit moment zijn we aan het uitwerken hoe we de molens kunnen vervangen en vernieuwen, en we zullen inderdaad verder moeten gaan dan de provinciale regels ons toestaan. Daarover gaan we

het gesprek aan met Jack van der Hoek. Daarvoor wil ik het plan eerst goed hebben uitgewerkt en ik ga eerst dat gesprek aan voordat ik de rechtszaak aanga. Ik vind de relatie met de provincie ook erg belangrijk. Wij zullen een deel van de energietransitie buiten onze grenzen moeten zoeken en daarbij hebben we de provincie hard nodig.

De heer VAN DEN RAADT: Als u straks dat gesprek heeft over de windmolens, kunt u dan ook nog eens even iets opzoeken? Want toen die windmolens daar ooit werden neergezet, die staan er natuurlijk tien jaar en dat levert zoveel op, maar kunt u opzoeken of dat ook daadwerkelijk het geval is in de realiteit? Het lijken net spaarlampen waarvan je leest dat ze 20.000 uur moeten branden en het volgende jaar ben je dan weer bezig ze te vervangen omdat ze toch kapot zijn gegaan. Kunt u dat meenemen in uw beantwoording?

Wethouder SIKKEMA: Ik ben iemand van het vooruitkijken. Laten we nu kijken wat we gaan doen, welke nieuwe ontwikkelingen we hebben. De opgave is alleen maar groter dan die was.

De heer VAN DEN RAADT: In het kader van vooruitkijken is het natuurlijk wel interessant om te zien of het klopt wat je in het verleden hebt gehoord dat dit zou moeten opbrengen of wat het zou kunnen zijn. En als je dan merkt dat het op bepaalde onderdelen nooit waar wordt, kun je daarvan iets leren voor de toekomst.

Wethouder SIKKEMA: Ik ben het helemaal met u eens, mijnheer Van den Raadt. Absoluut. Het is ook zo dat wij wat betreft het provinciaal windmolenbeleid afhankelijk zijn van de Staten van de provincie, dus ik roep u allen op uw partij daar op te roepen de knellende wetgeving wat te verruimen - zeker nu we met 'z'n allen de urgentie voelen. De Actiepartij had een motie ingediend over zonnepanelen. Dat vinden wij heel belangrijk, maar er zijn ook andere middelen om die energietransitie te doorlopen. Denk aan warmtenet. We zijn ook bezig met het voorbereiden op gasloze nieuwbouwwijken. Een paar wijken hebben aangeboden dat ze graag aardgasloos willen worden zoals de Ramplaan. Dus er is heel veel gaande. Dat komt allemaal uw kant op wanneer dat concreter is.

De heer HULSTER: Nu lijkt het wel een beetje alsof onze motie is bedoeld om zonnepanelen te promoten en andere maatregelen niet. Dat is zeker niet de bedoeling. Zonnepanelen zijn op dit moment nu eenmaal vrij goed en kosten niet zoveel. Dat is een vrij goedkope oplossing. Het is dan toch een beetje gek dat ik allemaal nieuwbouwplannen zie langskomen en dat daarover helemaal niets is opgenomen. Ik vind het een beetje merkwaardig dat u het zo gemakkelijk wegwuift. Naast die andere maatregelen die u noemt, is het heel eenvoudig, laagdrempelig en het is iets wat je eigenlijk standaard zou moeten doen. Daarnaast kun je die andere dingen natuurlijk ook gewoon gaan doen.

Wethouder SIKKEMA: Dat ben ik helemaal met u eens. Het is natuurlijk zo dat er op dit moment een aantal nieuwbouwprojecten loopt, dat al een tijd geleden tot stand is gekomen. We zijn zowel met corporaties als ontwikkelaars bezig hoe we die randvoorwaarden aan de voorkant kunnen meegeven.

De VOORZITTER: Wij kijken uit naar de bijdrage van wethouder Snoek.

Wethouder SNOEK: In uw eerste termijn heeft u vragen gesteld over de Jeugdzorg en hierbij verwezen naar de brief vanuit de VBZ. Zoals u weet, werken wij aan de verwervingsstrategie voor 2018 en gelijktijdig lopen de inkoopgesprekken voor 2017. Binnen de kaders van de bestaande contracten maken we nu nieuwe afspraken over

tarieven en volumes voor 2017. Hierbij ligt ook nog steeds een bezuinigingsopgave zoals die vooraf met aanbieders is afgesproken in het transitie-arrangement. Mijn ambitie is derhalve om gegeven het rijksbudget zoveel mogelijk en zo goed mogelijk zorg in te kopen voor de kinderen in Haarlem. Daarbij horen scherpe onderhandelingen, maar we moeten ook oog hebben voor de mogelijke knelpunten. Dit is een proces dat we gezamenlijk doorlopen met onze buurgemeenten uit Zuid- en Midden-Kennemerland. We zijn in gesprek met de zorgaanbieders en we zoeken naar reële afspraken voor 2017. Op de resultaten hiervan kan ik nu nog niet vooruitlopen. Ik wil u echter toezeggen dat wij hierbij oog en oor hebben voor de zorg van de aanbieders en ik sluit daarbij niet uit dat wij zo nodig binnen het sociaal domein met budgetten schuiven of incidenteel een beroep doen op de reserve sociaal domein. U heeft ook vragen gesteld over de administratieve lasten en u heeft hierover een motie ingediend. Ook het verminderen van de administratieve lasten is voor ons een voortdurende zorg. Het is zoeken naar een evenwicht tussen vertrouwen en verantwoording. Haarlem heeft gekozen voor een stelsel van high trust aan de voorkant. Zo kan snel de juiste zorg worden ingezet en zonder dat de gemeente vooraf als een soort stempelmachine hoeft op te treden. Hierdoor is er ook meer behoefte, bijvoorbeeld bij de accountant, aan verantwoording aan de achterkant. Wij leren nu met elkaar van de ervaringen van het eerste jaar. Ook de aanbieders raken steeds beter ingericht op verantwoording op gemeente- en productniveau. De ene aanbieder overigens wat sneller en adequater dan de andere. Samen zoeken we nu naar een optimum. Graag informeer ik u zoals de SP verzoekt in maart 2017 over de stand van zaken op dit gebied.

Tot slot Spaarndam. Het college zal zich onverminderd inzetten voor een verenigd Spaarndam. Medio december zal het herindelingsplan voor de fusie Haarlemmerliede-Spaarwoude met Haarlemmermeer ter inzage worden gelegd. Dit is wat ons betreft het moment om als Haarlem ook een formele positie in te nemen. Om die reden zou ik u dan ook willen verzoeken de motie tot dat moment aan te houden. In de commissie bestuur gaan wij graag met u later in gesprek over dit proces.

De heer VAN HAGA: Ik begrijp uw overweging niet helemaal om die motie aan te houden, want u bent het dus met de strekking van de motie eens. Waarom neemt u dan de motie niet gewoon over? Of laat u de motie in stemming brengen en heeft u dan een duidelijk mandaat over wat u precies moet gaan doen?

Wethouder SNOEK: Volgens mij heb ik uw mandaat niet nodig, omdat wij hier allemaal met de neus dezelfde kant uitkijken.

De heer VAN HAGA: Noem het dan een richting.

Wethouder SNOEK: wij hebben het over een proces dat een zorgvuldig proces moet zijn, waarbij buurgemeenten die ons lief zijn, zijn betrokken. Zoals we dat eerder aangaven in een reactie op de motie die de SP over ditzelfde onderwerp heeft ingediend, lijkt het ons beter hier niet even per motie te beslissen over hoe ons beeld van Haarlem en Zuid-Kennemerland eruit moet zien, maar hierover open met elkaar het gesprek aan te gaan. Ook met onze burens. En ook niet even op een landkaartje te tekenen hoe de wereld er volgens de raad van Haarlem zou moeten uitzien.

De heer VAN HAGA: De VVD denkt dat het juist heel goed is om u een steuntje in de rug te geven door middel van een motie. U heeft dan de bevoegdheid om verder te gaan onderhandelen. En als u in de richting van de motie gaat onderhandelen, dan lijkt mij dat juist verduidelikend. Misschien moet ik daar nog iets over zeggen. Ik heb me natuurlijk de afgelopen week druk gemaakt met campagne voeren voor Trump. Maar daardoor ben ik vergeten deze motie eerder rond te sturen. Ik merk dat mensen zo enthousiast zijn over

deze motie, dat ik verzoeken krijg er nog allerlei 'logo's op te plakken. Ik weet niet helemaal wat de procedure is. Misschien weet de griffier dat. Moet ik dan nu de motie weer intrekken en de motie morgen weer opnieuw indienen met alle logo's erop?

De VOORZITTER: Het gaat niet om logo's. Dat is meer voor eigen plezier. Het gaat om handtekeningen.

De heer VAN HAGA: Het gaat ook een beetje om het plezier. Mijn arkadaş Gün aan de overkant heeft namelijk een zeer belangrijk logo aangekondigd.

De VOORZITTER: U mag doen met uw logo's wat u wilt. Ik zeg u alleen dat voor de werking van moties alleen handtekeningen van belang zijn.

De heer VAN HAGA: Als ik zeg logo, dan bedoel ik ook handtekening. Ik verwar mijn arkadaş Gün met de partij GroenLinks, dus ik neem aan dat het goed is voor de hele partij als de heer Gün zijn handtekening zet.

De VOORZITTER: Dat laat ik in ieder geval nu eventjes bij u.

De heer GARRETSEN: Ik heb toch nog een opmerking over wat de wethouder heeft gezegd over Spaarndam. Ik begrijp dat van dat landkaartje. Het kan een beetje hooghartig overkomen en contraproductief werken. Wij hebben ons al eerder uitgesproken dat wij vinden dat Spaarndam moet worden verenigd op het grondgebied van Haarlem. Ook de Dorpsraad Spaarndam heeft een eigen referendum uitgeschreven waaruit blijkt dat de grote meerderheid van Spaarndam dat wil. Als we dat kaartje even vergeten, dan snap ik toch niet helemaal waarom u die motie niet kunt steunen. Het bevestigt alleen maar wat eerder is gezegd. Het is ook een steuntje in de rug van de Dorpsraad van Spaarndam.

Mevrouw LEITNER: Even een verhelderende vraag. Wethouder, ik interpreteer uw betoog dat u eigenlijk zegt: laten we nu het momentum in de formele besluitvorming beter benutten door die motie op dat moment in te dienen. Dan heeft u er meer aan. Klopt dat?

Wethouder SNOEK: Wat ik bepleit, is om de beeldvorming hier in de stad, in Spaarndam, in de Haarlemmermeer te voorkomen, alsof wij hier in de raad wel eens even met elkaar gaan bedenken hoe Zuid- en Midden-Kennemerland eruit moeten zien. Dat lijkt mij een verkeerd signaal. We weten van elkaar dat wij hetzelfde belang hebben en hetzelfde belang nastreven. Ik vraag u naast het college te staan en samen die kant op te trekken. We gaan er met u het gesprek over aan in de commissie Bestuur. Daar kunnen we er in alle openheid met elkaar over spreken, over doorfilosoferen. Mijnheer Van Haga, u moet campagne voeren zoals u dat zelf wilt, maar als u mij nu vraagt wat het college denkt dat de beste stappen zijn om te zetten, dan vraag ik u voor dit moment die motie aan te houden. Dan zie ik u als partner in ons proces om dit te realiseren. Het is verder aan u welk logo u erboven plakt en wanneer u die indient.

De heer VAN HAGA: Aanhouden betekent toch dat de motie later gewoon weer in stemming wordt gebracht? U ontraadt dus de motie, als ik u goed begrijp.

De VOORZITTER: Misschien toch even voor alle helderheid. De motie aanhouden betekent dat die inderdaad weer terugkomt op een ander moment. In dit geval zegt de wethouder: als wij toch een formele reactie moeten geven op een voornemen.

De heer VAN HAGA: Die vraag werd net gesteld door mevrouw Leitner. Die werd net ontkennend beantwoord.

Wethouder SNOEK: Nee. Ik heb gezegd dat het college het op dit moment niet opportuun acht om de motie in stemming te brengen. Wij gaan met elkaar het gesprek aan in de commissie Bestuur en wij gaan met elkaar bespreken hoe wij het beste als gemeente Haarlem kunnen reageren op het herindelingsvoorstel dat komt voor te liggen. Dan kunnen we met elkaar en u ook heroverwegen of die motie op dat moment wel of niet opportuun is. Richting mevrouw Leitner zeg ik niet nu op voorhand dan wel en ik zeg niet tegen de heer Van Haga dan niet. Ik zeg alleen, doe het nu even niet.

De heer GARRETSEN: Nog even kort. Ik heb alle vertrouwen in u wethouder, dat u de onderhandelingen zo subtiel en zo praktisch mogelijk voert, maar ik heb opmerkingen gemaakt over het schrappen van het kaartje. Dat komt hooghartig over. Waarom ontraadt u de motie dan nog? Dat wil ik dan toch even weten.

Wethouder SNOEK: Omdat mijn argumentatie blijft staan. Het zou een verkeerd signaal zijn, alsof wij hier in de gemeenteraad van Haarlem de herindeling van Zuid- en Midden-Kennemerland organiseren.

De heer GÜN: Het komt eigenlijk een beetje als mosterd na de maaltijd, in die zin dat ik eigenlijk veel eerder had willen interrumpen. U geeft aan dat het later aan de orde komt. Ik ben het met de heer Garretsen eens dat het wel natuurlijke grenzen zijn, dus het zou wel mooi uitpakken als het allemaal zo uitkomt. Dat terzijde. Eigenlijk staat er alleen maar: doe er alles aan, doe uw best. En als u dan zegt dat dat nu niet tactisch uitkomt, prima, dat zal allemaal zo zijn. Kunt u dan aangeven wanneer dit in de commissie Bestuur komt? Wij vinden dit enorm belangrijk, mede in relatie tot de wensen die de Spaarndammers zelf hebben geuit.

Mevrouw LEITNER: Ik hoor wethouder Snoek zeggen, al gebruikt hij die worden niet, dat het van meer tact zou getuigen, dat het diplomatieker zou zijn als we dit op een ander moment doen en dan misschien ook eensgezinder kunnen optreden. Dat ondersteunen wij.

De heer SMIT: Een tussenvoorstel. Ik voel zeer voor het voorstel van de wethouder voor diplomatie, maar ik voel ook voor de indieners van de motie. Ik zou zeggen, dien de motie in en laat de grondtekening achterwege. Dat is inderdaad iets waarvan je zegt dat het te nadrukkelijk een opdracht is. Laat hier inderdaad zien dat wij nog steeds achter het college staan en als raad vinden dat Spaarndam-Oost bij Haarlem zou moeten horen.

Wethouder SNOEK: Even het kaartje weghalen, daarmee zijn we er volgens mij niet. Wij vinden dat de motie een verkeerd signaal zou geven op dit moment. Medio december, 14 december, wordt het herindelingsontwerp ter inzage gelegd. Voor die tijd zullen we met elkaar in de commissie Bestuur spreken over de wijze waarop wij hier het best op kunnen reageren.

De VOORZITTER: Ik wil u trouwens complimenteren, want u bent van het college verreweg degene die het best in staat is geweest uw bijdrage heel kort en bondig te leveren. Wij zijn aan het einde gekomen van de beantwoording van het college. Ik stel voor dat wij maximaal een kwartier schorsen om iedereen de gelegenheid te geven even te kijken naar wat hij in de volgende fase wil inbrengen en daarna de vergadering te hervatten. Ik schors de vergadering. [21.30 uur]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We gaan verder met de tweede termijn van de vergadering. Het woord is aan de heer De Jong. Ik wijs erop dat uw tijd tot een angstaanjagend niveau is gedaald.

De heer DE JONG: Niet alleen om die reden, maar de VVD ziet af van gebruikmaken van de tweede termijn.

De VOORZITTER: Kijk, dat geeft wel tempo. Het woord is aan mevrouw Leitner.

Mevrouw LEITNER: Over de begroting heb ik niet heel veel punten. Een paar punten. Een reactie op de termijn van het college. Wij steunen de ambitie voor meer ambtelijke inzet op Ruimtelijke ordening. Wij zien het voorstel graag tegemoet. Goed dat mevrouw Langenacker ook inziet dat er meer inzet nodig is om van rijksbudget = werkbudget te maken en daarin ook extra wil investeren - vooropgesteld natuurlijk dat de Haarlemmers wel de steun moeten krijgen die ze nodig hebben en waarop ze een beroep doen.

Ik wil toch even van de gelegenheid gebruikmaken. Ik werd vanochtend best wel beroerd wakker. Ik had graag een democraat en een vrouw in het Witte Huis gezien. Ik begon hier afgelopen maandag met facts don't work. Nou, die hebben wel gezegevierd. It's the emotion, stupid, had Trump kunnen zeggen tegen Clinton. Ik moest toch aan Hans van Mierlo denken. En dat doe ik niet vaak als ik in bed lig. Wat zou hij zeggen?

Waarschijnlijk zou hij zeggen dat we ook de hand in eigen boezem moeten steken.

Van Mierlo zou waarschijnlijk iets gezegd hebben in de trend van dat we gefaald hebben als Europa om een countervailing power te ontwikkelen. Positief als wij altijd zijn, denk ik dat dat misschien nog de positieve uitkomst is van deze onverwachte uitslag en dat Europa zich weer bewuster wordt van haar bijzondere positie tussen twee grootmachten in.

En over een grootmacht gesproken. College, zet 'm op.

De heer GARRETSEN: Ik zal het ook zo kort mogelijk proberen te houden. In eerste plaats een reactie op wethouder Van Spijk. Als ik het goed heb begrepen dan staat er in 2016 25 miljoen euro uit aan onbetaalde leveranciers. Dat kan. Wij vinden wel dat het college zich aan de wet moet houden en facturen van het MKB binnen 30 dagen dient te betalen. Hiervoor dienen wij dan een motie in.

Motie Ook een goochelaar betaalt op tijd

De raad bijeen op 7, 9 en 10 november 2016, de Begroting 2017-2021 besprekende; constaterende dat:

- Een groot deel van de korte schuld niet bestaat uit leningen, maar uit betalingen die moeten worden gedaan aan 'leveranciers';
- Deze leveranciers onder andere bestaan uit harde werkende midden en klein bedrijven, en zorginstanties;

overwegende dat:

- Het onwenselijk is dat het Midden- en Kleinbedrijf en zorginstanties benadeeld worden omwille van de cashflow van de gemeente Haarlem;

geeft het college de opdracht:

- Alle betalingen naar leveranciers, met name zorginstanties en MKB's, binnen de wenselijke en wettige termijn van 30 dagen te doen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Verder heb ik in mijn eerste termijn een compliment gegeven aan de wethouder Sociale Zaken. Haar antwoorden hebben mij bevestigd in dat compliment. Wij vinden dat u veel voor elkaar krijgt.

Ten slotte wil ik het ook even hebben over de betrouwbare overheid. We hebben gezien in Amerika waartoe dit leidt als de overheid zelfs wordt gehaat en gewantrouwd.

Mevrouw Dekker heeft het gehad over de tegenmacht, mevrouw Leitner over countervailing power. Tegenmacht vind ik een mooier woord. Wij vinden dat de betrouwbare overheid tegenmacht nodig heeft en daarom handhaven wij met de volle overtuiging onze motie over de belangenorganisaties van minima. Ook sociale wijkteams hebben een tegenmacht nodig.

Dan nog wat betreft de betrouwbare overheid. Als een overheid aantoonbaar tekortschiet, dan moet ze die verantwoordelijkheid ook nemen. Ook richting de Haarlemmers. In dat licht bezien zien we de motie van de VVD Twee keer een Joet van Jeroen en we vinden het dan ook jammer dat het college die motie niet overneemt.

En dan ook nog in het kader van die betrouwbare overheid heeft mijn fractiegenoot de heer Bloem een motie ingediend om achterstallig onderhoud weer achterstallig onderhoud te noemen.

Motie SP Transparant(er) over onderhoudsachterstand

De raad bijeen op 7, 9 en 10 november 2016, de begroting 2017-2021 besprekende, constaterende dat:

- Het groot- en vervangingsonderhoud wordt geprogrammeerd op basis van de technische kwaliteit van het areaal. Dit wordt geïnventariseerd door middel van inspecties;
- Om effectief te kunnen programmeren en (onderhouds)werken met elkaar te kunnen combineren, is het normaal dat een deel van het areaal niet voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau"

overwegende dat:

- Het onmogelijk is voor de raad om keuzes te maken over de onderhoudsbegroting, als er geen duidelijk beeld is van de onderhoudsvoorraad;
- Met name de informatie over het deel van het areaal wat niet voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau hierbij van belang is;

draagt het college op:

bij kadernota, jaarrekening, begroting en bestuursrapportages expliciet verslag te doen van:

- Het deel van het areaal wat niet voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau expliciet te benoemen
- Hiervan de kosten en planning wanneer dit wél op het gewenste niveau wordt gebracht te melden
- in hoeverre deze onderhoudsvoorraad groeit, omdat eventueel uitstel tot extra kosten zal leiden;

En gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Fritz.

De heer FRITZ: Net als mevrouw Leitner moet ik zeggen dat ik hier vanavond sta met de pest in mijn lijf. Vannacht hebben we weer gezien dat krachten die ons verdelen het

steeds vaker winnen van krachten die ons samenbinden. Ik heb mij voorgenomen - je wordt er ook strijdbaar van - dat we dat in Haarlem niet laten gebeuren. Een samenleving die tot op het bot verdeeld is, waar groepen steeds minder met elkaar praten en met verhitte koppen tegenover elkaar gaan staan, dat is niet een samenleving die wij willen en zeker niet de samenleving die we in Haarlem willen. We laten elkaar niet los. Laat dat de les zijn die wij uit de gebeurtenissen in de Verenigde Staten kunnen trekken. Ik houd het kort in de tweede termijn. Ondanks allerlei details die zijn besproken en ondanks alle grote punten die zijn besproken, blijft overeind staan dat we hier misschien wel de beste begroting deze week gaan aannemen die ik als raadslid heb meegemaakt. Dat is gunstig. Ik wil nog wat zeggen over mijn favoriete onderwerp deze week.

De heer VAN DEN RAADT: Heel even kort. Begrijp ik nu goed dat de PvdA het niet laat gebeuren als de meerderheid stemt en iets vindt, dat die daarvoor democratisch wordt beloond. Dat laat u dus niet toe?

De heer FRITZ: Nee, dat begrijpt u verkeerd. Wij zijn als PvdA een democratische partij. Sociaaldemocraten accepteren altijd de uitkomst van een democratische verkiezing. Dat wil niet zeggen dat wij het altijd eens zijn met wat de meerderheid in de stad vindt of met wat de meerderheid in een land vindt. Wij zijn het zeer oneens met de richting die de Verenigde Staten vannacht hebben gekozen. Wij kiezen voor een andere richting. Wij kiezen voor een sociale richting, een richting waarin mensen samenwerken aan goede dingen in plaats van tegenover elkaar staan. Dat is de richting waarvoor de PvdA kiest. Wij zullen uiteraard altijd een democratisch genomen besluit accepteren.

Ten slotte mijn favoriete onderwerp deze week: het referendum over de parkeertarieven dat de VVD nog altijd boven de markt laat hangen. Wij hebben in ieder geval van de SP geleerd dat het daarvoor heel belangrijk was dat er een collegevoorstel, een raadsvoorstel zou zijn. Nou, ik heb nieuws voor u. Gisteren heeft het college een dergelijk voorstel genomen. Het ligt er inmiddels. Nogmaals het verzoek aan de VVD. Er is nu echt geen reden meer om te treuzelen. Kom met die referendumaanvraag zodat wij die zorgvuldig kunnen behandelen en doe dat voor behandeling van het raadsvoorstel.

Wij zullen om morgen een aantal stemverklaringen te voorkomen nu in het algemeen iets over een aantal moties zeggen. Wij zullen morgen een aantal moties steunen. Dat merkt u morgen wel. Maar we zullen ook tegen een aantal moties stemmen waarmee we het op zich inhoudelijk best wel eens zijn en die richting opgaan die we wel goed vinden, maar die gaan over beleidsstukken die binnen een paar weken of binnen een of twee maanden naar ons toekomen. Ik denk daarbij aan de Woonvisie, de parkeermaatregelen en de economische agenda. Het leek mij goed dat alvast in het algemeen te zeggen. De punten die echt gaan over een aantal stukken die we nog met elkaar gaan bespreken zeer binnenkort, zal mijn fractie om die reden niet steunen. Een groot aantal andere moties, overigens ook van de oppositie, zullen wij wel steunen. Dat merkt u morgen wel. Dit was mijn tweede termijn.

De VOORZITTER: Dank u zeer en ik constateer goed voorbeeld doet goed volgen. Althans, voor zover korte bijdragen als goed worden ervaren. Het woord is aan de heer Smit.

De heer SMIT: De uitslag van de verkiezingen in de VS wordt door haast alle analisten vandaag op radio en tv verklaard als een uiting van een grote en groeiende groep Amerikanen die zich buitengesloten voelt en niet meer mee kan doen met de samenleving. Ze hebben geen of een slechte baan en vaak geen of een slechte woning. Kort gezegd, ze zijn het slachtoffer van de tweedeling: een steeds rijker wordende bovenlaag en een steeds armer wordende onderlaag. Hoewel wij een veel beter sociaal vangnet hebben, beseffen Nederlandse politici vandaag dat er een groot risico is dat de

onvrede in de onderlaag zich in maart volgend jaar ook bij ons gaat profileren. Vroegtijdige schoolverlaters, langdurig werklozen, mensen in de bijstand, uit de burgerlijke stand uitgeschreven jongeren, daklozen, ouderen voor wie hun woning haast een gevangenis is, terwijl ze niet kunnen verhuizen naar een aangepaste woning; het zijn allemaal mensen die hun waardigheid dreigen te verliezen of al verloren hebben en misschien is dat wel het ergste dat je als mens kan overkomen. Uw college werkt keihard, maar het gevoel van OPHaarlem is dat u soms iets te veel met de dweil in de hand werkt. Mevrouw Langenacker, als u zegt dat de werkgelegenheid primair een zaak is voor de werkgevers in Haarlem, dan weerspreek ik u. Als u zegt dat de werkgelegenheid in 2015 stabiel is gebleven, dan heeft de heer Van den Raadt gelijk als hij zegt dat dus per saldo de werkgelegenheid in Haarlem daalt omdat het inwonertal toeneemt. U bent ook naar New York geweest om Haarlemse jonge werkgevers te ondersteunen en ongetwijfeld ook het bedrijfsleven op die beurs uit te nodigen om in Haarlem te komen kijken. Kortom, u herkent wel degelijk uw rol. Haarlem komt minstens 3000 banen en 3000 wooneenheden tekort. Daarover kunnen we knokken, maar die 3 is een veilige ondergrens. En dan zijn deze twee majeure 'thema's gewoon te groot om door één wethouder te worden beheerd. De burgemeester moet met betrekking tot de economische portefeuille op zijn handen blijven zitten, want zo is het afgesproken in het collegeakkoord. Geacht college, geachte coalitie, principes wijken voor het Haarlems belang. Als wij als raad, als u als college, zich zorgen maakt over de tweedeling en over de effecten ervan volgend jaar maart en 13 maanden later bij de gemeenteraadsverkiezingen, dan moeten de portefeuilles Economie en Wonen in een deltaplanachtige opzet door het hele college vormgegeven worden. Wij vinden het een zeer goed signaal dat u als college motie 5 van de SP steunt om 50 mensen in de bijstand via Spaarnelanden aan het werk te helpen. Met al mijn financiële voorzichtigheid vraag ik u om met 'z'n allen de kraan iets dichtter te krijgen en dat zal geld kosten. Waar motie 5 van de SP spreekt over 50 mensen, moet u het aandurven als dit project straks goed loopt het getal fors hoger te krijgen. Alles wat het kost, is het dubbel en dwars waard. Iedereen die u een baan kunt aanbieden, krijgt waardigheid. De kinderen van die Haarlemmers bevinden zich weer in een situatie met structuur, want elke ochtend gaan vader of moeder, of wellicht zichzelf naar het werk. Het gezinsinkomen stijgt bescheiden naar een bedrag waarmee heel zuinig een gezin gedraaid kan worden en deze Haarlemmers hebben hopelijk het gevoel dat ze weer aan de maatschappij kunnen deelnemen. Met werkervaring kunnen deze mensen ook met meer succes op de arbeidsmarkt een vervolgbaan vinden. Dan is de kraan iets meer dicht en u heeft wellicht minder zorgplicht vanwege het feit dat deze mensen minder problemen veroorzaken. Daarom, college, maak het deltaplan zodanig dat u het aandurft om gezamenlijk in te zetten op 3000 banen en 3000 deels aangepaste wooneenheden. Als u dit niet aandurft, dan rekent OPHaarlem u af op kortzichtigheid en lafheid. Als u er voor gaat om het met de creativiteit en inventiviteit van uw zessen aan te pakken, dan krijgt u wellicht de lof van ons en wellicht van heel Haarlem en dat maakt u geloofwaardig. Wij zullen u nimmer afrekenen op het feit dat u de targets niet haalt. Dat is immers verschrikkelijk weerspannig. Wij zullen alleen maar trots zijn dat u de weerspannige kraan met 'z'n allen probeert dichtter te krijgen. Bent u bereid deze twee 'thema's in al hun facetten met 'z'n zessen aan te pakken? Nog enkele details. Wethouder Botter: Jongerencentrum Troll is helemaal geen boksschool, maar het is een wijkontmoetingsfunctie. Weest u zich ervan bewust dat het samenwerkingsverband jeugd en de groep jongeren die in Troll komt elkaar niet liggen en als deze groep jongeren gaat zwerven, dan mag u weer flink gaan dweilen. Motie 16, zelforganisaties zijn het cement tussen de stenen, we gaan er morgen over praten. Ik ben bereid de motie zo bij te slijpen dat we ons er allemaal in kunnen vinden en het net die speelruimte geeft die we voor 2017 willen. OPHaarlem dankt de burgemeester voor zijn voorstel om het initiatief te nemen om te komen tot een gesprek over milieuvriendelijke verkiezingen. Zou u dat initiatief snel

willen nemen? Met betrekking tot fout parkeren op invalidenparkeerplaatsen zullen wij u in het vroege voorjaar gaan vragen om de stand van zaken met betrekking tot aandachtig controleren op het fout parkeren.
En daarmee is mijn bijdrage rond.

De VOORZITTER: Ik dank u zeer. Ik vraag mevrouw Huysse om haar bijdrage te leveren.

Mevrouw HUYSSSE: Even kort een reactie van GroenLinks op de beantwoording van de vragen die we hebben gesteld. Wij zijn blij dat onze drie moties positief zijn ontvangen. Motie 20, Stadslandbouw, we zijn blij met de steun van het college. Motie 22, Polderhitte, waarbij het college met EvoSwitch gaat uitwerken wat de mogelijkheden zijn. Mooi dat nu blijkt dat er goede banden zijn met de organisatie. Wij hebben daar goede hoop op. Veel succes. Motie 21, Circulair inkopen. Daarover heeft collega Berkhout al aangegeven dat we heel tevreden zijn met de toezegging en die motie trekken we hierbij dan ook in. We zijn ook blij met de opmerkingen van de wethouder over integraal werken. Goed te zien dat de portefeuillehouder hiervan het belang inziet. We gaan ervan uit dat we heel snel een vervolg zullen zien op de werkwijze. Als het gaat over die eenzaamheid, dan zijn we heel blij dat wethouder Botter daarop positief reageerde. Hebben wij nu goed begrepen dat het college in 2017 inderdaad dat Jaar van de ontmoeting zal organiseren en over de invulling nog bij de commissie Samenleving terugkomt? Met die toezegging is GroenLinks uiteraard blij, maar de wethouder legt het een beetje bij de raad neer en daarom hebben we toch een motie opgesteld, zodat de raad daaraan haar goedkeuring kan geven. Wij hopen dat de raadsleden dat dan toch in verband met de handreiking van de wethouder zullen steunen.

Motie 2017 - Jaar van de ontmoeting

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 10 november 2016, constaterende dat:

- Het percentage Haarlemmers dat aangeeft voldoende contact te hebben in de afgelopen 5 jaar is gedaald met 4% van 75% in 2011 naar 71% in 2015;
- Er in de komende jaren naar wordt gestreefd om dit cijfer naar meer dan 80% te brengen;
- Er in de Programmabegroting slechts summier wordt aangegeven hoe dit doel moet worden bereikt;
- Het een landelijke trend is dat het gevoel van eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen toeneemt;
- Haarlem met het percentage van 29% van de bewoners dat aangeeft in meer of mindere mate eenzaam te zijn, deze trend volgt;

overwegende dat:

- Eenzaamheid wordt gezien als een van de grootste maatschappelijke problemen van deze tijd;
- Eenzaamheid structurele aandacht verdient;
- Dit probleem in het licht van de maatschappelijke veranderingen als langer thuis blijven wonen en toenemende digitalisering zal groeien;
- Eenzaamheid allereerst een maatschappelijk probleem is wat ook economische consequenties heeft - een gevoel van eenzaamheid vertaalt zich vaak in lichamelijke en psychische klachten met als gevolg hogere zorgkosten;

verzoekt het college:

- 2017 uit te roepen tot het Jaar van de ontmoeting;
- Initiatieven die plaatsvinden in dit kader te coördineren en het Jaar van de ontmoeting evenals evenementen die plaatsvinden in dit kader, stadsbreed te communiceren;
- Met de commissie Samenleving in gesprek te gaan over de invulling van het Jaar van de ontmoeting.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik had een vraag gesteld over verwarde mensen omdat we de afgelopen dagen wat verontrustende berichten hadden gekregen uit onder andere Rotterdam dat er toch wel redelijk wat mensen achter deuren zitten die verward zijn. Ik vat het maar even zo samen, ook al klinkt het wat oneerbiedig. Wij vroegen ons af hoe dat nu in Haarlem zit. Zijn hier ook dat soort gevallen bekend en is daarover informatie? Ik heb daar verder geen reactie op gekregen.

En als het gaat om de jeugdwerkloosheid, hadden wij een vraag gesteld over 18+-jongeren met een licht verstandelijke beperking en multiproblematiek. De wethouder heeft daarop niet gereageerd, mogelijk doordat in de vloed van informatie deze vraag verloren is gegaan. Voor de zekerheid hebben wij ook daarvoor een motie ingediend om de wethouder een handje te helpen. Daarbij gaat het erom dat mensen in het veld de indruk hebben dat er niet wordt gemixt met de verschillende groepen in de stad en de mensen uit het veld geven duidelijk aan dat ze ideeën hebben om dat aan te pakken. Wij hopen dat de wethouder daarmee iets zou kunnen en daarvoor hebben we dan ook een motie.

Motie Maatwerk dat wel werkt

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 10 november 2016 voor begrotingsbehandeling, overwegende dat:

- Er voor 18+-jongeren met een licht verstandelijke beperking weinig aanbod is aan werk of leerwerkplek;
- Het huidige aanbod dat de gemeente inkoopt voor een groot deel niet matcht met deze doelgroep, zowel licht verstandelijk gehandicapte jongeren als jongeren met multiproblematiek;
- Door gebrek aan passende dagbesteding voor deze jongeren de kans aanwezig is dat ze terugvallen in hun oude gedrag;
- Uit het werkveld er behoefte is aan differentiatie in het aanbod zodat deze jongeren ook aan hun toekomstperspectief kunnen werken;
- Onze professionele partners goede ideeën hebben over hoe het beter kan;

verzoekt het college:

- Om samen met onze professionele partners, de stedelijke CJG-coaches en Street cornerwork te verkennen welk aanbod ontbreekt en samen met hen het huidige aanbod tegen het licht te houden en te komen tot een alternatief dat wel aansluit bij deze doelgroep en de resultaten hiervan aan de commissie samenleving aan te bieden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Verder wensen wij het college veel succes.

9 november 2016

52

De VOORZITTER: dank u zeer. Dan is het woord aan de heer Baaijens.

De heer BAAIJENS: De Actiepartij is toch nog wel een beetje verbaasd over het antwoord van wethouder Sikkema betreffende onze motie nummer 23 over het fietsen. De wethouder heeft zich er zo hard voor gemaakt fietshoofdstad van het land te willen worden. We moesten zo ons best doen. Jongens, jongens, het lukt niet. Geen budget. Allemaal drama. Dus wij dachten de wethouder de helpende hand toe te steken. Wat gebeurt er? Ze zegt gewoon: dat wil ik helemaal niet. Eigenlijk vragen wij ons af of de wethouder het wel goed begrijpt. Wij bieden haar de mogelijkheid om aan budget te komen. Ik reken gewoon op volle steun. Maar wat gebeurt er? Ze pakt het niet op.

De heer BOER: En ze stelt ook nog voor om de parkeertarieven te verlagen. Kunt u het nog volgen? Grapje, hoor, mensen.

De heer BAAIJENS: Misschien is ze een beetje de weg kwijt.

De VOORZITTER: Het fietspad zal het zijn.

De heer BAAIJENS: Ja. En dan motie 17 voor wethouder Snoek. Daarnet heeft de heer Smit van OPHaarlem het al aangekaart. Hoe kunt u nu in vredesnaam zeggen dat het jongerencentrum Troll een boksschool is. We geven geen subsidie aan een boksschool. Wethouder, iedereen die je hier in de stad spreekt, zegt dat die mensen goed werk doen. Die pakken groepen jongeren aan. Die vangen ze op. Dat zijn groepen die we anders gewoon niet te pakken krijgen. U zet het weg als een boksschool. Kijk er nog eens naar. Dan motie 26 voor wethouder Botter over de Bavobasiliek. Wij hebben niet gezegd dat we dat geld niet ter beschikking willen stellen - we hebben er wel een beetje moeite mee - we laten het wel zo, maar het gaat om het onderhoud aan onze eigen panden. Wij zeggen dan maak daar in het vervolg nu gewoon werk van. Zorg dat we eerst ons eigen onderhoud op peil hebben voordat we weer aan andere cadeautjes gaan geven. Dat bedoelden wij. Denk er nog eens over.

Motie (Over)belast mantelzorgers minder

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen, donderdag 10 november, in beraadslaging over de programmabegroting 2017-2021, constaterende dat:

- In de programmabegroting te lezen staat dat de overbelasting mantelzorgers fors is toegenomen in 2015 (+5%);
- Er geen extra middelen worden begroot om de beleidsdoelstellingen te halen zoals ondersteuning bieden aan jonge mantelzorgers;

overwegende dat:

- Er grenzen zijn aan de mogelijkheden voor zelfredzaamheid van de zorgvragen door de inzet mantelzorg;
- Uitvallen van mantelzorgers grote sociale en financiële consequenties kan hebben;
- Het huidige beleid deze druk kennelijk onvoldoende heeft verminderd;
- Er zonder aanvullende maatregelen onvoldoende verbetering te verwachten valt;

draagt het college op:

- Van een realistischere belasting van mantelzorgers uit te gaan bij de verstrekking van Wmo-voorzieningen dan nu het geval is;
- Meer te investeren in het tegengaan van overbelasting van mantelzorgers om de genoemde beleidsdoelen te halen, dan wel de uitgaven hiervoor op het peil 2017 te houden;
- De (meer)kosten hiervan te dekken uit de reserve sociaal domein.

En gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Driel.

De heer VAN DRIEL: In de eerste termijn hadden wij twee moties; over de eerste hebben wij het al uitgebreid gehad met u. Ik vond het trouwens een uitstekende bijdrage van de heer Rijssenbeek. Dat wil ik nog even gezegd hebben. Ik denk dat dat exact de motivering was van de reden waarom we hier toch voor zouden moeten zijn. De tweede motie was de motie Jongeren en schulden. We hebben even gauw de antwoorden van het college bekeken. We gaan daarop nog even nader studeren. U geeft ons niet echt veel tijd, maar morgenochtend is er nog een moment. Ik heb gezien dat u spreekt over een pilot. Prima om het op die manier in te vullen. Ik denk dat onze motie daaraan dan nog een kader en een termijn toevoegt. In die zin denk ik dat dat complementair is. Vervolgens hebben we ook aan de orde gesteld dat we die balans van inkomsten en uitgaven in het sociaal domein graag zouden zien. Mevrouw Langenacker is daarop ook ingegaan. Het is de ambitie om zo snel mogelijk toe te werken naar die balans van rijksbudget = werkbudget. Als ik het goed begrijp, gaan we het daarover nog uitgebreid hebben. In ieder geval gaat u daarop nog studeren. Dat zien we dan graag zo snel mogelijk terug. En dan had ik opgeschreven dat er zo veel wordt gegoocheld. Ik zat steeds te denken aan die bijdrage van de heer De Jong, want ik had het idee dat hij met een getal komt van 'zo'n 5000 mensen die dan naar Nederland komen om asiel aan te vragen. Als bron kiest hij dan de CBS-cijfers. Ja, u bent het van mij gewend: ik ga wel even op die site kijken. Maar ik zie die cijfers helemaal nergens terug. Sterker nog, ik zie wel hele andere cijfers. Ik heb het even opgeschreven. In 2016 16.185 asielzoekers en nareizigers - en dat is dan de CBS-cijfers, bron afkomstig van de IND. We hebben het al tegen elkaar gezegd. Er wordt veel gegoocheld, en de heer De Jong doet daaraan mee.

De heer VAN HAGA: Het is natuurlijk een beetje lastig om voor de heer De Jong te spreken, maar ik stel voor dat u een kopje koffie met hem gaat drinken om even gezellig cijfers te vergelijken en dan denk ik dat u toch op vele tienduizenden teveel uitkomt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Ik zal de heer De Jong vragen u een kopietje van zijn bron te geven. Hij heeft die cijfers inderdaad bij het CBS vandaan.

De heer VAN DRIEL: Dat is uiteraard altijd welkom. Het zou ook nog kunnen dat hij inderdaad echt in een ander universum leeft. Dat sluit ik overigens niet uit. Maar goed, een kopje koffie, dat lust ik als ambtenaar graag. Daartoe ben ik graag bereid. Dan had ik nog de Visiestrategie beheer en onderhoud. Dat was naar aanleiding van onze vragen over de definitie van achterstallig onderhoud die daarin staat opgenomen; wat ons kader is in 2013 en waarbij we een lange looptijd hadden tot 2022 volgens mij. Als u zegt dat u het prettig vindt die definitie anders in te vullen of het daarover op een transparante manier te hebben, dan lijkt het mij goed die volgende jaar breed in de commissie Beheer te bespreken. Het lijkt mij goed dat wij gewoon weten dat we het over hetzelfde hebben, dus niet dat achterstallig onderhoud gewoon werkvoorraad is etc. Ik ben het ook eens met de oproep van wethouder Langenacker om alle moties die over het onderwerp wonen gaan nu even te parkeren totdat we het in december over de Woonvisie gaan hebben - behalve

dan het amendement. Ik weet niet precies hoe we dat morgen dan gaan invullen. Ik weet niet of de indieners de moties intrekken. Als u ziet dat wij tegenstemmen, dan zal dat niet zijn vanwege de inhoud, maar vanwege deze procesafspraken. Dan heb ik dat alvast gezegd.

Voorzitter, u gaf een mooie lezing van de kافت. Ik had inderdaad ook gezien dat er wind tegen was, een lichte wind tegen noemde u het, geloof ik.

De VOORZITTER: Precies, precies, een lichte wind, want het water is heel rustig.

De heer VAN DRIEL: Ik zei dat de zon scheen en ik zou zeggen dat we als ik naar de Septembecirculaire kijk, de wind licht mee hebben vanaf volgend jaar. We gaan het zien.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik denk dat u een voorspellende geest heeft. De heer Visser.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik had bij die kافت geconstateerd dat het oude logo van haar nog werd gebruikt en ik dacht toch dat dit college vernieuwend was. Maar dat terzijde. Ik kijk tevreden terug op de eerste termijn. Ik ga eerst de heer Van Driel blij maken, want bij zijn opmerking over de motie over de AED dat die al eerder was ingediend, reageert het college hierop nu toch heel positief. Bij dezen trek ik de motie in. Dan zien we bij de volgende nota wel of het toch nog nodig is de motie voor een derde keer, drie keer is scheepsrecht, in te dienen of dat het college het helemaal invult. Maar voor nu trek ik de motie in.

Ik ben ook blij met de reactie van het college op de motie over de pilot met de daklozen, zoals het nu bij RTL te zien is in het programma met Beau van Erven Dorens; op de motie over het Odensehuis voor opvang van mensen met dementie en mantelzorgers en de motie over de dementievriendelijke gemeente. Over die laatste motie heb ik nog wel de vraag wat het college extra gaat doen. Het college gaf aan dat we het allemaal al deden, maar in de motie stond expliciet dat het college op cursus of training zou kunnen gaan en ook die loketmedewerkers. Dat is in andere gemeenten heel waardevol gebleken. Ik heb een mooi persoonlijk verhaal van de burgemeester gezien die met vlag en wimpel slaagde voor die training toen hij een mystery guest op bezoek kreeg. Ik ben benieuwd hoe onze burgemeester zich door die test heen zal slaan. Deze moties handhaaf ik wel omdat ik ze van belang vind. Dan het amendement over mantelzorgers, nummer 33. Daarover hebben we een debat gehad en ik denk dat de SP terecht zegt daar streefwaarden te noemen. Ik vind dat we hier de lat echt hoger moeten leggen. 11% is overbelast. Dat is echt gestegen. We moeten zo snel mogelijk terug naar die 11%. Als het college nog technische opmerkingen heeft dat het toch iets anders wil, dan hoor ik het graag de komende 24 uur, maar dit amendement is voor ons eigenlijk het belangrijkste bij de hele begroting voor mijn fractie. Dan de motie over de blijverslening. Daarmee ben ik ook heel blij, want het college zal volgende maand met een voorstel komen. Als het college met een voorstel komt, dan kan ik die motie natuurlijk gewoon intrekken. Dus motie 34 trek ik in. Dan zijn er nog een paar vragen overgebleven. Ik had nog een vraag aan wethouder Langenacker gesteld, maar die werd doorgeschoven naar wethouder Botter en die heeft geen antwoord gegeven. Het ging om de uitstroom van de uitkeringen. Die is sterk gekelderde. Graag nog een antwoord op die vraag. Ik heb ook nog een vraag openstaan over geld voor de inclusieve samenleving, het VN-verdrag voor de gehandicapte mens. Gaan we daar nu geld voor reserveren? Het is al een paar maanden geleden dat ik de initiatiefnota heb ingediend. Ik wacht op een reactie van het college. Het zou zonde zijn als er weer een jaar verloren gaat. Gaan we daarvoor nu geld reserveren? Moet ik daarvoor nog een amendement maken? Hoe gaan we dat doen? Ik hoop het niet. Dan heb ik nog geen reactie gehad van de burgemeester op mijn vraag over wanneer we de algemene plaatselijke verordening gaan aanpassen op het prostitutiebeleid. Dat is dan een

toezegging van een jaar geleden. Het ging onder andere om verhoging van de prostitutieleeftijd. Dat zou voor de zomer al gebeuren. Er ligt nog steeds geen voorstel van het college. Waar blijft het voorstel? En ik had nog een vraag openstaan voor wethouder Sikkema over de gelden die we elk jaar weer verliezen bij het Recreatieschap Spaarnwoude. Komend jaar weer ruim 800.000 euro.

Ten slotte had ik vragen gesteld over een subsidie die beschikbaar is voor experimenten met het vervoer van verwarde personen. De politie doet dat vanaf 1 januari 2017 niet meer. Er is een mooi subsidiepotje en ik heb in deze raad al vaker voor subsidies gepleit. Ik dacht, ik breng er weer eentje onder de aandacht. We kunnen 200.000 euro ophalen als we een subsidieaanvraag indienen voor 6 december en we hebben nog een herkansing in maart. Ik heb een motie ingediend die het college heel simpel oproept die subsidie aan te vragen voor een psycholance in Haarlem en omgeving.

Motie Subsidie voor psycholance

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 7, 9 en 10 november 2016, in beraadslaging over de Programmabegroting 2017, constaterende dat:

- Momenteel het vervoer van verwarde personen grotendeels wordt verzorgd door de politie;
- De Nationale Politie heeft aangegeven in 2017 hiermee te stoppen;
- Er vanuit de Rijksbegroting enkele miljoenen euro beschikbaar is gesteld als subsidie voor experimentele projecten voor gepast vervoer van mensen met acuut verward gedrag;
- Het hierbij moet gaan om vernieuwende oplossingen, waarbij vervoer wordt aangeboden dat aanvullend is op het huidige ambulance vervoer door de Regionale Ambulancevoorzieningen (RAV);
- Subsidieaanvragen voor de eerste tranche van 2 miljoen euro (maximaal 200.000 euro subsidie per subsidieaanvraag voor 24 maanden) kunnen worden gedaan tot 6 december en voor de tweede tranche in maart 2017

verzoekt het college:

- Samen met betrokken partijen uit de regio een subsidieaanvraag te doen voor een pilot met psycholances, speciaal voor dit doel ingerichte ambulances met psychiatrisch personeel.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik heb ook een motie ingediend over de nazorg voor ex-gedetineerden om eens goed te gaan evalueren wat het effect is, of we onze doelen bereiken. Omdat er geen antwoord is gekomen op die vragen heb ik daarvoor een motie ingediend.

Motie Meer zorg voor nazorg ex-gedetineerden

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 7, 9 en 10 november 2016, in beraadslaging over de Programmabegroting 2017, constaterende dat:

- Op de begroting 55.000 euro beschikbaar is voor de nazorg van ex-gedetineerden;
- Onduidelijk is of dit voldoende is om de ruim 200 Haarlemmers die jaarlijks de gevangenis verlaten te helpen zodat zij hun leven weer op het spoor krijgen en zo nieuwe problemen zoals recidive te voorkomen;

verzoekt het college:

- De resultaten van het beleid en de resultaten van de gemeentelijke nazorg voor ex-gedetineerden voor de Kadernota te evalueren.

En gaat over tot de orde van de dag.

En ten slotte heb ik samen met de heer Mohr een amendement ingediend om wethouder Van Spijk tegemoet te komen voor extra geld voor ambtenaren zodat we de bouwproductie in Haarlem omhoog kunnen gooien. Daar moeten we geen half jaar meer mee wachten. Ambtenaren aanstellen en gaan bouwen.

Amendement Meer ambtenaren voor meer woningen

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 7, 9 en 10 november 2016, in beraadslaging over de Programmabegroting, constaterende dat:

- Er grote vraag is naar woningen in Haarlem en dat de economie aantrekt;
- Het college verwacht meer bouwprojecten in Haarlem van de grond te kunnen krijgen als er daartoe meer ambtelijke capaciteit beschikbaar zou zijn;

besluit:

- Aan besluitpunt 2 toe te voegen:
 - d. In 2017 en 2018 250.000 euro per jaar beschikbaar te stellen voor extra ambtelijke capaciteit voor het versnellen van de realisatie van (woning)bouwprojecten in de stad en dit te dekken uit extra inkomsten uit grondopbrengsten, bouwleges, extra belastinginkomsten door groei van het aantal inwoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Dekker.

Mevrouw DEKKER: U ging heel erg snel, mijnheer Visser. Nu moet u mij toch even helpen herinneren aan wat voor toezegging u refereert als u het heeft over het prostitutiebeleid. Volgens mij hebben we het daarover inderdaad in de commissie Samenleving gehad, maar daar is geen toezegging gedaan over nieuw beleid.

De heer VISSER (ChristenUnie): Onze APV is op dit punt behoorlijk verouderd. Heel veel gemeenten hebben die in de loop der jaren al herzien. Het college zou voor de zomer, afgelopen zomer, met een wijzigingsvoorstel komen voor de APV om alle punten rondom prostitutie aan te scherpen. Wij waren met het CDA al bezig een initiatief te nemen om de prostitutieleeftijd te verhogen als onderdeel daarvan. Daar leek toen een meerderheid voor te zijn. Dat is nog even de vraag. Wij hebben dat afgewacht omdat het college zei: we komen - binnen drie maanden werd er geloof ik zelfs gezegd - met een voorstel. We zijn nu bijna een jaar verder en er ligt nog altijd geen voorstel. Ik herinner het college aan die toezegging.

Mevrouw STERENBERG: Ik vind dat u nu wel heel erg gemakkelijk doet alsof er een meerderheid voor was. Die meerderheid is er volgens mij niet. En als die meerderheid moet worden getoetst, dan zie ik dat graag hier in de raad terug, maar niet op de wijze zoals u die er nu tussendoor snoept van het is verouderd, dus die leeftijd gaat meteen

omhoog. Als de wethouder met iets nieuws komt, zien we dat graag tegemoet en dan gaan we het daarover hebben.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik zal het even verduidelijken. Die aanscherping ging over veel meer punten dan alleen die leeftijd. Sterker nog, die leeftijd hebben de meeste gemeenten al ingevoerd. Het is onderdeel van wetgeving die eraan zit te komen, maar wat helaas in de Eerste Kamer ook behoorlijk traag gaat. Uiteindelijk zal die leeftijd toch wel verhoogd worden. Er waren echter veel meer aspecten om met een stofkam door die APV te gaan. En dat is nog steeds niet gebeurd.

De heer RIJSSENBEEK: Het klopt dat er is gesproken over de prostitutie en het verhogen van de prostitutieleeftijd. In de commissie Bestuur is daarover uitgebreid gesproken. De heer Visser refereert terecht aan het wetsvoorstel dat op dit moment in de Eerste Kamer ligt. Er is toen afgesproken dat we daarop zouden wachten. Daaraan is volgens mij niet een hele strakke termijn gekoppeld.

De heer VISSER (ChristenUnie): Het college heeft wel degelijk gezegd voor de zomer daarmee te komen en het college heeft volgens mij zelfs letterlijk gezegd: Als die wet er dan nog niet is, dan gaan we sowieso die APV aanpassen.

Mevrouw RAMSODIT: Ik wil eigenlijk het betoog van de heer Rijssenbeek ondersteunen, want dat is ook hoe ik het heb begrepen. U kunt wel druk leggen op het feit dat het college met een voorstel moet komen, maar als we in afwachting zijn van wetgeving en als we verschillend denken over dit vraagstuk anders dan u het nu doet framen, dan zou ik zeggen: laten we hierop wachten. Parkeren.

De heer VISSER (ChristenUnie): Er zullen vast delen zijn waarover wij verschillend denken, maar als ik zie dat Amsterdam, Utrecht en Alkmaar allemaal...

Mevrouw RAMSODIT: We hebben hier een discussie in Haarlem. U herhaalt uw betoog. Ik denk dat het duidelijk is wat wij vinden.

De VOORZITTER: Even wachten. Niet door elkaar. Dan is nu het woord aan de heer Visser.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik noemde net drie gemeenten, allemaal gemeenten waar wij niet in het college zitten. Sterker nog, in Alkmaar zitten wij niet in de raad. Allemaal liberaal-progressieve gemeenten die allemaal hun prostitutiebeleid hebben aangescherpt. Ik denk dat er heel veel dingen in zitten die niet controversieel zijn. Het college had allang met een voorstel kunnen komen. We hebben gewoon een jaar verloren laten gaan.

De heer BRANDER: Ik heb een voorstel van orde. We hebben altijd bij de commissies actielijsten een jaarplanningen. Daar hebben we het nooit over, maar ik zou u willen aanbevelen dat de volgende keer wel te doen.

De heer VISSER (ChristenUnie): Waarvan akte. Dat zal ik zeker doen. Ik had een beetje geduld, maar dat geduld begint nu op te raken en dan is 'zo'n algemene beschouwing het moment om het aan te kaarten.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Ik ga naar de heer Van den Raadt.

De heer VAN DEN RAADT: Ik ging om 9 uur slapen omdat ik de hele nacht naar de televisie had gekeken. Ik had een enorme glimlach. Wat was dat een mooi moment, zeg. Ik werd om 2 uur wakker en ik had nog steeds die enorme glimlach. Wat er vandaag ook gaat gebeuren, mijn dag kan niet meer stuk. Je ziet, als je met 'z'n allen gaat stemmen, dan is verandering echt mogelijk. Fantastisch nieuws voor de democratie.

Ik ga even bij elke wethouder langs over wat er werd gezegd en wat daarbij de opmerkingen zijn van Trots Haarlem. Ik begin bij burgemeester Wienen en die had het over de toekomstvisie. Komt er bij de toekomstvisie ooit nog eens een visie over vluchtelingen en statushouders? U heeft dat geloof ik bij de VNG in uw portefeuille. Of u heeft dat gehad. U heeft er dus vast wel enige fiducia in. Misschien kunt u dat een beetje op gang helpen. Tot nu toe lijkt de enige visie zwijgen en dat kan toch niet de bedoeling zijn. Dan zegt u dat u in de buurten bent geweest en bij de wijkraden. Helemaal prima. Ik zou zeggen, ga er vooral mee door. Dat heb ik ook gedaan onder het kopje SMS samen met Sander. Ik ben met Handhaving meegelopen. Heel interessant om met Handhaving mee te lopen. Dan kunt u van de bron horen wat die ervan vindt, of er genoeg personeel is en of zij hun taken naar behoren kunnen doen. Die taken die we allemaal als prioriteit elke week opnieuw bij hen in hun broodtrommel stoppen. Is dat nog wel mogelijk? Dan waren er ook nog twee reacties op moties. De eerste zal ik dan bij de commissie inbrengen, die burger raadsleden voor nog meer directe democratie. En de motie over Handhaving, daarvan zegt u dat het wel voldoende is zoals het nu gaat. De stad groeit nog steeds. Gaan we dan nooit meer uitbreiden met Handhaving? Als we op 200.000 inwoners zitten, vinden we dan nog steeds 15 voor parkeren en 21 voor Handhaving genoeg? Of gaan we ook nog eens een keertje aan de gezondheid van die mensen denken die misschien niet altijd willen overwerken? Heeft u dan een richtlijn voor een getal dat u dan wel schappelijk vindt? 1 op 10.000, vindt u dat bijvoorbeeld schappelijk? Dat hoor ik graag van u. Dan de heer Van Spijk. Wij kenden elkaar eigenlijk al voordat u in de raad kwam. Ik heb samen met u de motie over buurtbegroting gemaakt. Die diende ik hier in en niemand stemde ervoor. Schitterend. Zelfs je eigen club niet. En toen kwam u hier en zei dat we hier buurtbegroting gingen doen. En het kwam helemaal voor elkaar zonder Trots Haarlem. Dat is goed nieuws. Af en toe moet ik maar even niet meedoen. Dan lukt het wel. Er was wel wat slecht nieuws. Ik hoorde ook dat u een beetje problemen had. Ik heb natuurlijk wel eens vaker aan het college gevraagd of we wel genoeg ambtenaren hebben om gewoon het dagelijkse werk te doen. Dat was altijd prima in orde. Op een gegeven moment begon u wel te zeggen dat het begon te schuren en te knagen. U geeft dat nu ook gewoon toe. Dank u wel voor uw openheid. Wij zullen met een motie komen zodat u met een voorstel kan komen over het aantal mensen dat u nodig heeft. Dan kunnen wij heel gul als raad zeggen: Doe maar. Dat is goed voor de stad.

Dan mevrouw Langenacker. U zei iets leuks over die banen. Het aantal banen blijft gelijk. Ik zou u willen vragen voortaan de absolute en relatieve versie te willen aangeven, anders krijgen wij een vertekend beeld. We zijn natuurlijk heel blij dat we sinds augustus 2015 vragen hoeveel het nu eigenlijk kost die opvang en die statushouders. Niet omdat we het dan niet hoeven te doen, maar omdat we dan bij een begroting gewoon weten wat het kost. Ik ben heel blij te horen dat daarin nu een beetje vaart zit, hoewel het lijkt te gaan alsof u het over het eerste jaar had. We hebben natuurlijk een begroting over meerdere jaren. Ik had het idee dat het van die andere jaren nog niet helemaal terugkwam. Komen daar ook de medische kosten bij? Dat wordt nog wel vaak vergeten. We hebben hier natuurlijk ook wel de vrijwilligers gehad van De Koepel die zeiden dat die psychische problemen van de mensen ook allemaal hier op ons bordje kwamen. Houdt u daarmee ook rekening? Die vrijwilligers moeten thuis natuurlijk ook gewoon in staat zijn nog iets te doen met hun leven in plaats van meteen languit in bed te gaan liggen.

Dan de heer Botter. Over de daklozen en de opvang, daarbij is de eerste vraag of we nog gaan uitbreiden. Er komt hier een enorme boeggolf naartoe die we moeten opvangen. Gaan we dat op de Westergracht nog uitbreiden of op de Zijlweg? Gaan we daar nog een

pand in gebruik nemen? Ik wil je tegelijkertijd ook geruststellen. U heeft het over een aanzuigende werking. Ik heb de vergelijking gemaakt met Adem Haarlem. Dus die aanzuigende werking, dat doen we zelf ook. We kunnen natuurlijk niet eindeloos doorgaan met zeggen dat het hier zo rustig is en dat woningen hier voor een habbekrats te krijgen zijn en dat je hier nooit in de file staat. Maakt u zich geen zorgen over de aanzuigende werking, want dat streept tegen elkaar weg. Dan maakt u zich zorgen over de kosten, maar dat is ook helemaal in kannen en kruiken. Als je vraagt wat een andere bevolkingsgroep kost, dan is dat schandalig. Dat is volgens de heer Fritz en volgens wethouder Langenacker not done dat je dat vraagt. Wat het kost, dat maakt niet uit. Maakt u zich geen zorgen, wij vangen alle daklozen op van heel Nederland. Wat het kost, dat krijgt u van ons. De raad van Haarlem betaalt, want wij zeggen dat niemand in Haarlem op straat slaapt. Op het moment dat die motie kwam, heb ik precies om die reden voor gestemd. Ik dacht dat het nog leuk ging worden, deze motie. Er komt een moment dat het onhoudbaar wordt.

Mevrouw DE RAADT: Ik voel mij toch een heel klein beetje aangesproken, omdat u refereert aan mijn motie. Ik probeerde het daarnet ook al uit te leggen aan de VVD en aan wethouder Botter. Het loslaten van het criterium regiobinding heeft absoluut niets te maken met mijn motie, met de motie van het CDA. Dat heeft gewoon te maken met de wet. Wij moeten dit volgens de wet doen. Ik snap uw hele betoog niet en wat mij betreft kunt u beter de laatste drie zinnen die u heeft uitgesproken, gewoon schrappen. Ze zijn gewoon complete onzin.

De heer VAN DEN RAADT: Trots Haarlem vindt sowieso dat je je aan de wet moet houden. Daarom pleiten wij ook voor meer handhaving zodat iedereen zich aan de wet houdt. Ik zie dat de heer Botter er soms moeite mee heeft. Laten wij ons gewoon aan de wet houden en mochten wij nog extra dingen bovenop de wet nodig hebben, dan komen wij gewoon met een grote zak geld. Dat wilde ik hem alleen even vertellen. Dat hebben we afgesproken.

Dan mevrouw Sikkema. U bent gewoon toch mijn favoriete wethouder. Laten we het nu maar weer gewoon een keertje eerlijk zeggen. U gaat natuurlijk betaald parkeren overal invoeren, dus u blijft mijn favoriet. U zegt ook dat we geen geld hebben voor de fietser en de auto. De vraag is dan of u wel geld heeft voor de veiligheid. Ik ga bijna afronden en ik kom ook met een verklaring waarom er in Amerika dingen gebeuren die hier ook zouden kunnen gebeuren. Heeft u wel geld voor veiligheid? In augustus is er iemand doodgereden, en niet zomaar iemand, het was mijn favoriete wijkraadvoorzitter Joop, bij het oversteken op de Schipholweg bij groen licht. Tot op heden, 100 dagen later, is er niets gebeurd wat betreft de veiligheid daar. U en de heer Wienen naast u zouden zich eigenlijk moeten schamen. Als het college en de burgemeester echt willen dat mensen niets meer melden aan de Handhaving, alle hoop verliezen in de politiek en bij de volgende verkiezingen gaan zorgen voor een electorale aardverschuiving, dan heb ik een tip: ga zo door. Het is uw eigen keuze.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: De aanvoerder van de coalitie, de heer Fritz, vond het verhaal van HartvoorHaarlem maandag wel heel negatief. Ik beloofde hem daarop terug te komen in een tweede termijn. Bij dezen. Mocht ik nog enige twijfels hebben gehad over de inhoud van mijn betoog, na vannacht met de overwinning van Trump ben ik weer helemaal gesterkt in mijn mening. Het is tijd voor de lokale politiek met HartvoorHaarlem. Geen doedemocratie of Montessoridemocratie van bovenaf, maar oor voor de burger. Daarbij is er geen vooruitgang zonder kritiek, mijnheer Fritz. De tijd en het geld dat u met zijn allen stak in het praten over Haarlem in 2040 vond ik eigenlijk een

gotspe. Allemaal gespeculeer op niks af, want we weten het niet. Neem vandaag. U bent met 'z'n allen helemaal van slag en u voelt zich beroerd door verrassing president Trump. Dat had u maandag niet gedacht. Zelf bent u wel druk met toekomst in 2040. U speelde een spelletje met kaartjes. Ik citeer. 'Individualisme leidt in Haarlem niet tot uitsluiting want in 2040 kunnen mensen van diverse pluimage elkaar makkelijk ontmoeten.' Of: 'We zijn rentmeester van ons erfgoed en in 2040 is de gemeente een betrouwbare samenwerkingspartner.' Daar moet ik bijna om lachen. 'In 2040 zijn dagelijkse voorzieningen in elke buurt op loopafstand, hebben we droge voeten en geen...

De VOORZITTER: Mevrouw Leitner is zo geprikkeld dat ze wil reageren.

Mevrouw LEITNER: Ik ken u als een fervent liefhebber van Hans van Mierlo en laat ik hem nu bij me hebben vanavond. Dat is gewoon toeval. Ik heb hem altijd bij me. 'Wie in termen van wenselijkheden spreekt, dat wil zeggen in doeleinden die wat verder weg liggen en niet meteen haalbaar zijn, is al gauw een dagdromer. Maar toch, hoe belangrijk haalbaarheid ook is, het denken in wenselijkheden hoort daaraan vooraf te gaan.'

Mevrouw VAN ZETTEN: Mevrouw Leitner, dank voor uw enthousiasme, maar in 2040 kunnen we hier wel zuchten onder de sharia of liggen we tien meter onder de zeespiegel als we niet doen wat mevrouw Huysse van GroenLinks ons zegt. Het enige wat u moet beïnvloeden met het oog op morgen, is de hoogte van de gemeenteschuld. Stop vooral met al die onzinsubsidies.

Natuurlijk heb ik ook iets positiefs kunnen vinden. Ik moest er inderdaad een hele tijd over nadenken. Wat ik heel positief vind, is dat de positie van onze stadsbouwmeester is gerepareerd en dat zijn functie weer is hersteld zoals afgesproken. Mijn vraag is vervolgens aan de heer Van Spijk of aan wie er dan ook over gaat: Hoeveel heeft het nu eigenlijk allemaal gekost om die man eruit te werken? Laat ik het maar gewoon grof zeggen. Ik ben er persoonlijk op bezoek geweest, want ik was uitgenodigd. Ambtenaren zijn anderhalf jaar bezig geweest met een nota die gewoon naar de prullenbak kon. Graag wil ik daarvan een berekening zien. Nog een vraag. Waarom gaat het college geen onderzoek doen naar de gebeurtenissen rond het Stationsplein? Dat heeft 33 miljoen euro gekost. Wethouder Sikkema heeft daarover in de commissie Beheer wel iets over gezegd en dat dat ook wel nuttig zou zijn. Ik zou zeggen, het is tijd voor een raadsenquête. Dat was voor D66 geloof ik niet nodig. Tegelijkertijd doet u dan wel een onderzoek naar Flinty's, dus graag een reactie op mijn vraag.

Verder wil ik nog iets met u delen. Ik mis onze vriend Sjaak Vrugt toch wel en ik vind dat we daar wel een woordje aan mogen wijden. We hebben hem al maanden hier niet gezien. Eerlijk gezegd heb ik hem even gesproken. Tegelijkertijd ging er een persbericht uit dat we een nieuwe stadsdichter zochten en toen dacht ik dat het toch wel heel erg leuk zou zijn als we er met z'n allen voor zorgen dat Sjaak stadsdichter wordt, want dan kan hij toch nog zijn steentje bijdragen aan deze stad.

De heer BAAIJENS: Komt u daarvoor dan met een motie?

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat vind ik dus altijd wel kinderachtig. Over elk klein kudingetje komen we hier met een motie. We kunnen toch met zijn allen de intentie hebben om iets goeds te doen? Het hoeft niet speciaal geld te kosten, want het potje is er. Als u wilt dat ik morgen een motie in elkaar knutsel, dan kan ik dan misschien wel doen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Mohr.

De heer MOHR: Het was opnieuw een heerlijke avond. Echt. Voor jullie ook, ja. Deze avond kende een bijzondere rol toe aan artikel 1 van de Nederlandse Grondwet. En dat is

volgens mij maar goed ook. Ons werk hier in deze zaal en in de zalen boven en ook daarbuiten is gegrond op gelijke behandeling van iedere persoon. Dat besef zie ik heel graag terug in hele grote neonletters achter u boven het hoofd van onze koning.

De VOORZITTER: De tekst is zo lang dat dat nooit hele grote letters kunnen worden.

De heer MOHR: het is een hele grote witte muur... Nou ja, goed. Daarmee en in de veronderstelling dat het belangrijkste is gezegd en dat de belangrijkste vragen zijn gesteld, zijn we wat mij betreft klaar voor vanavond en ik hoop dat u dat ook vindt.

De VOORZITTER: Ik dank u zeer. Ik moet zeggen dat er deze avond momenten zijn geweest dat ik twijfelde of we het eindtijdstip van 23.00 uur zouden halen. U heeft mijn stoutste verwachtingen overtroffen. Wij zien elkaar morgen weer. Ik schors de vergadering.
[22.15 uur]

Aldus vastgesteld in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter